

Kortlægning af
affaldssammensætningen i
servicesektoren; Institutioner,
handel og kontor

Teknologisk Institut

Rapporten er udarbejdet med tilskud fra Miljøstyrelsens Program for renere produkter mv.

Det skal bemærkes, at de fremsatte synspunkter ikke nødvendigvis deles af Miljøstyrelsen.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Resume og konklusion	7
Summary and conclusion	11
1 Indledning	15
1.1 Formål	15
1.2 Målgruppe	15
1.3 Begrebsdefinitioner og kildeangivelser	15
1.4 Rapportopbygning	17
2 Metode	19
2.1 Afgrænsninger af servicesektoren	19
2.2 Udvælgelse og prioritering af affaldsfraktioner	22
2.3 Affaldsmængder og sammensætning i servicesektoren	23
2.4 Udvælgelse og prioritering af branchegrupper og delbrancher	25
2.5 Resultaterne af udvælgelsen	26
3 Indledende kortlægning af delbrancher	27
3.1 Detailhandel med biler	30
3.2 Autoreparationsværksteder	31
3.3 Servicestationer med kiosksalg	32
3.4 Engroshandel med frugt og grønsager samt engroshandel med kød og kødprodukter	33
3.5 Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr	34
3.6 Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør	35
3.7 Supermarkeder	36
3.8 Varehuse	37
3.9 Apoteker	38
3.10 Materialister	39
3.11 Herre- og dametøjsforretninger (blandet)	40
3.12 Skotøjsforretninger	41
3.13 Møbelforretninger	42
3.14 Radio- og tv-forretninger	43
3.15 Isenkramforretninger	44
3.16 Byggemarkeder	45
3.17 Hoteller med restauration	46
3.18 Konferencecentre og kursusjendomme	47
3.19 Campingpladser	48
3.20 Feriecentre	49

3.21	<i>Restauranter</i>	50
3.22	<i>Postvæsen</i>	51
3.23	<i>Telekommunikation</i>	52
3.24	<i>Banker, sparekasser og andelskasser</i>	53
3.25	<i>Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software</i>	54
3.26	<i>Revisions- og bogføringsvirksomhed</i>	55
3.27	<i>Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder</i>	56
3.28	<i>Reklamebureauvirksomhed</i>	58
3.29	<i>Almindelig rengøring</i>	59
3.30	<i>Generelle offentlige tjenester</i>	60
3.31	<i>Forsvar og civilforsvar</i>	62
3.32	<i>Politiet</i>	64
3.33	<i>Brandvæsen og redningskorps</i>	65
3.34	<i>Folkeskoler o.l.</i>	67
3.35	<i>Universiteter</i>	68
3.36	<i>Hospitaler</i>	69
3.37	<i>Plejehjem og beskyttede boliger</i>	71
3.38	<i>Aldersintegrerede institutioner</i>	73
3.39	<i>Radio- og tv-virksomhed</i>	74
3.40	<i>Folkebiblioteker</i>	75
4	Gennemgang af branchegrupper	77
4.1	<i>Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer</i>	78
4.2	<i>Engros- og agenturhandel undt. m. biler</i>	80
4.3	<i>Detailhandel og reparationsvirksomhed undtagen biler</i>	83
4.4	<i>Hotel- og restaurationsvirksomhed mv.</i>	86
4.5	<i>Post og telekommunikation</i>	88
4.6	<i>Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed</i>	90
4.7	<i>Databehandlingsvirksomhed</i>	92
4.8	<i>Anden forretningservice</i>	94
4.9	<i>Offentlig administration, forsvar og social forsikring</i>	96
4.10	<i>Undervisning</i>	98
4.11	<i>Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger</i>	100
4.12	<i>Forlystelser, kultur og sport</i>	102
5	Opsamling af resultater	105
Bilag		
Bilag A	Resultater af interview og litteratursøgning for de udvalgte 41 brancher	109
Bilag B	Spørgeskemaer	199

Forord

Denne rapport er resultatet af et forprojekt om kortlægning af affaldssammensætningen i servicesektoren. Hensigten med forprojektet har været at pege på relevante brancher inden for servicesektoren, hos hvilke det vurderes relevant at gennemføre en egentlig detailkortlægning. Rapporten er et værktøj for alle, der ønsker at påvirke affaldsstrømmen fra servicesektoren: Institutioner, Handel og Kontor.

Rapporten belyser affaldssammensætningen i udvalgte brancher under servicesektoren.

Projektet er gennemført i et samarbejde mellem Dansk Handel & Service og Teknologisk Institut, Affald og Genanvendelse samt Hotel-, Restaurant- og Turisterhvervenes Arbejdsgiverforening, HORESTA. Dansk Handel & Service har været projektleder og har gennemført en række interview med udvalgte brancheorganisationer og virksomheder under Handel og Kontor. HORESTA har gennemført interview i hotel- og restaurationsbranchen, mens Teknologisk Institut, Affald og Genanvendelse har været udførende af øvrige opgaver i projektet.

Projektets datamateriale er indhentet hos Danmarks Statistik, Miljøstyrelsens ISAG-system (InformationSystem for Affald og Genanvendelse), udvalgte brancheforeninger samt virksomheder.

Til projektet har der været tilknyttet en følgegruppe bestående af:

Jørgen G. Hansen, Miljøstyrelsen, formand
Tonny Christensen, Miljøstyrelsen
Niels Remtoft, Kommunernes Landsforening
Lone Gjørret, HORESTA
Mogens Werge, FDB
Ole Morten Petersen, Reno-Sam
Annette Skjoldager, Dansk Handel & Service
Emily Adair, Dansk Handel & Service
Anders Christiansen, Teknologisk Institut/RAMBØLL
Peter Høeg, Teknologisk Institut/Carl Bro

Alle takkes for gode råd og vejledning ved arbejdet.

Projektrapporten er skrevet af Anders Christiansen og Peter Høeg for Teknologisk Institut, Affald og Genanvendelse.

Layout og redigering er foretaget af Trine Christensen (Carl Bro).

Endelig rettes en tak til Erling Malmquist (Smørum Papir) for bidrag med oplysninger om affaldssammensætningen i enkelte af de kortlagte brancher.

Resumé og konklusion

Udgangspunktet for nærværende projekt har været, at det i Affald 21 er anført, at servicesektoren ikke har nået de mål, der er opstillet for genanvendelse, sammenholdt med at der mangler viden om affaldssammensætningen og -mængder inden for sektoren.

Som konsekvens heraf er der via Miljørådet for renere produkter afsat midler til at gennemføre en undersøgelse af affaldssammensætningen i servicesektoren. Denne rapport er et resultat af et forprojekt om kortlægning af affaldssammensætningen i servicesektoren.

Servicesektoren er defineret ud fra Affaldsbekendtgørelse nr. 299 af 30. april 1997. Servicesektoren omfatter Institutioner, Handel og Kontor. Sektoren dækker ca. 1,5 mio. fuldtidsansatte fordelt på ca. 194.000 arbejdssteder.

Ifølge ISAG producerede servicesektoren i 1997 i alt ca. 861.000 tons affald, og den seneste opgørelse (medio 2000) viser, at der i 1998 blev produceret ca. 955.000 tons. I nærværende rapport anvendes alene 97-mængder grundet tidspunktet for kortlægningens udarbejdelse. Som det fremgår af oplysningerne fra 1998, er affaldsmængderne fra sektoren stigende. Dette bekræfter yderligere relevansen af at gennemføre detailkortlægning af affaldssammensætningen i udvalgte dele af servicesektoren.

De enkelte brancher i servicesektoren er kategoriseret efter DB93 (Dansk Branchekodeindeks). Servicesektoren omfatter i alt 25 branchegrupper på 2-cifret DB93-niveau. Heraf er 12 udvalgt, idet de formodes at være betydelige med hensyn til forekomsten af de i Affald 21 prioriterede affaldsfraktioner. Endvidere er de 12 branchegrupper udvalgt efter en vurdering af deres samlede betydning i servicesektoren (antal ansatte, antal arbejdssteder og omsætning).

De 12 udvalgte branchegrupper består af i alt 413 delbrancher på 6-cifret DB93-niveau. Heraf er der udvalgt 41 delbrancher, for hvilke der er gennemført en indledende kortlægning af affaldssammensætningen.

De 41 delbrancher er ligeledes udvalgt med udgangspunkt i en forventning om store mængder af de i Affald 21 prioriterede affaldsfraktioner og under hensyntagen til delbranchens samlede betydning for branchegruppen, endelig en konkret vurdering af, om der er andre forhold, som peger på, at branchegruppen skal medtages, eksempelvis antal elever.

De 41 delbrancher dækker ca. 720.000 fuldtidsansatte fordelt på ca. 49.000 arbejdssteder.

Målet for den indledende kortlægning har været at belyse affaldssammensætningen og viden herom i de udvalgte delbrancher. På baggrund af kortlægningen kan de delbrancher, hvor der er en forventning om et potentiale, udvælges til en egentlig detailkortlægning.

Potentialet kan være:

at øge genanvendelsen og/eller sikre, at de miljøbelastende fraktioner udsorteres med henblik på særskilt behandling.

I projektet har der været fokus på 9 prioriterede affaldsfraktioner:

- Batterier
- Biler
- Elektriske og elektroniske produkter
- Imprægneret træ
- Inventar
- Organisk affald
- Pap og papir
- Plastemballager
- PVC

Overordnet konklusion

Kendskabsniveauet til affaldssammensætningen og -mængder er i projektet delt op i tre kategorier: godt, delvist og beskedent.

5 delbrancher af de 41 deltagende delbrancher er i nærværende projekt kategoriseret som havende et ”godt” kendskabsniveau. Disse er: Hospitaller, Postvæsen, Telekommunikation, Rådgivende Ingeniørvirksomhed samt Materialister.

For så vidt angår de resterende 36 delbrancher er kendskabsniveauet vurderet til at være henholdsvis ”delvist” eller ”beskedent.”

Overordnet kan det konkluderes, at alle 36 delbrancher, for hvilke der er et ”delvist” eller et ”beskedent” kendskab til affaldssammensætningen, er interessante i forhold til en detailkortlægning. Det skyldes, at der mangler viden om en række forhold omkring affaldssammensætning, samt affaldsmængder, muligheder for affaldssortering og økonomi.

Såfremt det vil være nødvendigt at prioritere, inden for hvilke delbrancher der bør gennemføres en detailkortlægning, bør udvælgelsen ske ud fra delbranchernes størrelse, herunder antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning, idet disse faktorer formodes at have en betydning for affaldssammensætningen og affaldsmængden. Herudover skal der tages hensyn til f.eks. antallet af brugere, besøgende og gæster.

Endvidere bør udvælgelsen ske således, at de delbrancher, der kortlægges, fordeles mellem alle branchegrupper inden for servicesektoren, og således, at både private og offentlige virksomheder er repræsenteret. Ligeledes bør der ved udvælgelse af delbrancher til detailkortlægning tages hensyn til branchesammensætning på 2-cifret DB93-niveau, således at der sikres en tilstrækkelig bredde i de udvalgte delbrancher.

Anbefaling af delbrancher til detailkortlægning inden for Handel og Kontor

På baggrund af ovennævnte kriterier anbefales det at se nærmere på følgende delbrancher:

- Banker, sparekasser og andelskasser
- Almindelig rengøring
- Detailhandel med biler
- Dagligvarehandel (supermarkeder og varehuse)
- Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr
- Hoteller og restauranter
- Specialvarehandlen, (skohandlere, dame- og herretøj, radioforhandlere, isenkram, møbler, byggeartikler)
- Privat kontorvirksomhed, fx reklame, revision e.l.

En række af delbrancherne kan detailkortlægges, ved at der gennemføres en undersøgelse af affaldshåndteringen i butikcentre. En sådan undersøgelse vil have to fordele, dels vil en række af de ovennævnte delbrancher være repræsenteret i centre, og dels vil der være forholdsvis meget affald koncentreret på et begrænset område. I en detailkortlægning kan det endvidere være relevant at undersøge kædevirksomheders muligheder for en virksomhedsorganiseret affaldshåndtering.

Anbefaling af delbrancher til detailkortlægning inden for Institutioner

På baggrund af ovennævnte kriterier anbefales det, at en kommende detailundersøgelse inden for delbrancher under Institutioner i første omgang koncentrerer om følgende delbrancher:

- Generelle offentlige tjenesteydelser
- Forsvar og civilforsvar
- Politiet
- Brandvæsen og redningskorps
- Folkeskoler
- Universiteter
- Plejehjem og beskyttede boliger
- Aldersintegrerede institutioner

Summary and conclusion

The basis of the project has been the statement in Waste 21 (The Government's plan for the Danish waste policy up to year 2004) stipulating that the service sector has not reached the recycling objectives together with the fact that the sector lacks knowledge of waste compositions and amounts.

As a consequence, the Cleaner Products Council has earmarked funds for a study of the waste composition in the service sector. This report is the result of a pre-assessment of the waste composition in the service sector in Denmark.

The service sector has been defined from Statutory Order on Waste No. 299, 30 April 1997. The service sector comprises Institution, Trade and Office. The sector covers approx. 1.5 million full-time employees distributed among approx. 194,000 workplaces.

According to ISAG, the service sector generated approx. 861,000 tons of waste in 1997, and the latest statistical survey (in the middle of 2000) shows that in 1998 an amount of approx. 955,000 tons of waste was generated. In this report, only 97 amounts are used because of the time of the preparation of the survey. As the information from 1998 shows, the waste amounts from the sector are increasing. This fact further confirms the relevance of a detailed survey of the waste composition in the selected parts of the service sector.

The individual industrial sectors in the service sector have been categorised in accordance with DB93 (Dansk Branchekodeindeks (Danish Industrial Classification of All Economic Activities)). The service sector comprises a total of 25 industrial sector groups on 2-figures DB93-level. Of these, 12 have been selected as they are supposed to be significant as regards the waste fractions prioritised in Waste 21. Furthermore, the 12 industrial sectors have been selected based on an evaluation of their total significance in the service sector (number of employees, number of workplaces and turnover).

The 12 industrial sectors consist of a total of 413 industrial sub-sectors on 6-figures DB93-level. Of these, 41 industrial sub-sectors have been selected for which preliminary surveys of the waste composition have been carried out.

The 41 industrial sub-sectors were selected based on the expectation that the occurrence of the waste fractions prioritised in Waste 21 is significant in these sub-sectors, and based on the total significance of the industrial sub-sector for the industrial sector group and a concrete assessment whether there are other significant circumstances indicating that the sector should be included.

The 41 industrial sub-sectors include approx. 720,000 full-time employees distributed among approx. 49,000 workplaces.

The object of the survey has been to illustrate the waste composition and the knowledge of this in the selected industrial sub-sectors. On the basis of the survey, the industrial sub-sectors in which there are expectations of a potential may be selected for a detailed survey.

The potential may be:

- to increase the recycling and/or to ensure that the fractions causing harm to the environment are sorted out for special treatment

In the project, focus has been put on nine prioritised waste fractions:

- Batteries
- Cars
- Electric and electronic products
- Impregnated wood
- Furniture
- Organic waste
- Cardboard and paper
- Plastic packaging
- PVC

Overall conclusion

In this project, the level of knowledge of the waste composition and amounts has been classified into three categories: good, partly and modest.

Five industrial sub-sectors of the 41 participating were in this project categorised as having a “good” level of knowledge. These are: Hospitals, Post, Telecommunications, Consulting engineers and Druggist

In general, the conclusion is that all of the 36 industrial sub-sectors, in which there is “partly” or “modest” knowledge of the waste conditions, are interesting in relation to a detailed survey. This is due to lacking knowledge of waste composition, waste amounts, possibilities of waste separation and finances etc.

If it is necessary to prioritise in which industrial sub-sectors detailed surveys should be carried out, the industrial sub-sectors should be selected from criteria such as the size of the sub-sector, including number of full-time employees, number of workplaces and turnover, since these factors are assumed to be of importance for the waste composition and the amount of waste. Furthermore, the number of users, visitors and guests etc. should be taken into consideration.

Also, the selection should be done in such a way that the surveyed industrial sub-sectors are distributed among all the industrial sector groups within the service sector and in such a way that both private and public enterprises are represented. Furthermore, when the industrial sub-sectors for the detailed survey are selected, consideration should be made to the industrial distribution on 2-figures DB93-level in order to ensure a wide span in the examined industrial sub-sectors.

Recommendation of industrial sub-sectors for the detailed survey within trade and office

On the basis of the above-mentioned criteria, it is recommended looking further into the following sub-sectors:

- Banks, saving banks and co-operative banks
- Ordinary cleaning
- Retail trade with automobiles
- Supermarkets
- Wholesale of office machines, computers and equipment
- Hotels and restaurants
- Special goods trade (footwear dealers, ladies' and men's clothes, radio dealers, hardware stores, furniture, building equipment).
- Private undertakings, for example advertising, accountants etc.

A number of the industrial sub-sectors can be surveyed in detail by means of a study of the waste management in a shopping centre. This approach has two advantages, namely that the above-mentioned industrial sub-sectors will be represented and that relatively much waste is concentrated on a limited area. In a detailed survey, it will also be possible to investigate the chain stores' possibilities of enterprise-organised waste management.

Recommendation of sub-sectors for the detailed survey within institutions

On the basis of the above-mentioned criteria, it is recommended that a future detailed survey within the sub-sectors under Institutions is at first concentrated on the following sub-sectors:

- General public services
- Defence and civil defence
- Police
- Fire service and salvage corps
- Elementary schools
- Universities
- Residential homes and sheltered accommodations
- Age integrated institutions

1 Indledning

Nærværende projekt er et forprojekt, hvor der er gennemført en indledende kortlægning af affaldssammensætningen i udvalgte dele af servicesektoren. Mængden af affald fra servicesektoren: Institutioner, Handel og Kontor er ifølge Miljøstyrelsens Affaldsstatistik 1997 opgjort til 861.000 tons. Affaldet består af mange forskellige affaldsfraktioner, og sammensætningen er ofte ikke kendt. Der lægges i Affald 21 op til en kortlægning af affaldssammensætningen med særlig vægt på det affald, der deponeres, og på potentialerne for genanvendelse.

1.1 Formål

Forprojektets formål er at gennemføre en indledende kortlægning af affaldssammensætningen i servicesektoren med henblik på at vurdere, for hvilke delbrancher der bør gennemføres en efterfølgende detailkortlægning.

Formålet med en efterfølgende detailkortlægning vil være at øge kendskabet til affaldssammensætningen inden for servicesektoren – for at kunne øge genanvendelsen og mindske deponeringen samt at sikre, at de miljøbelastende fraktioner udsorteres med henblik på særskilt behandling.

1.2 Målgruppe

Målgruppen for forprojektet er Miljøstyrelsen, samt andre med interesse i affaldssammensætningen i servicesektoren.

Målgruppen for en efterfølgende detailkortlægning vil være brancheforeninger og virksomheder, samt offentlige institutioner og myndigheder.

Kommuner/affaldsselskaber og virksomheder vil således kunne anvende resultaterne som et værktøj i forbindelse med planlægning og iværksættelse af ordninger for indsamling og behandling af affald fra servicesektoren.

Ved at udbygge den eksisterende viden om affaldssammensætningen inden for servicesektoren opnås et grundlag for forbedret information og vejledning til virksomheder, kommuner samt erhvervsaffaldskonsulenter m.fl.

1.3 Begrebsdefinitioner og kildeangivelser

Servicesektoren omfatter brancher under Institutioner, Handel og Kontor defineret i bilag 8 i Bekendtgørelse om affald nr. 299 af 30. april 1997, fremover benævnt Affaldsbekendtgørelsen.

Systematiseringen af datamaterialet er foretaget ved brug af følgende definitioner:

Dansk Branchekodeindeks DB93: Brancherne er kategoriseret på to niveauer, et 2-cifret niveau (fx 80 Undervisning) og et underliggende 6-cifret niveau (fx 801010 Folkeskoler mv. og 801020 Specialskoler for handicappede, etc.).

Branchegruppe: Henviser til 2-cifret niveau DB93-niveau og omtales i rapporten som branchegruppe.

Delbranche: Henviser til 6-cifret niveau DB93-niveau og omtales i rapporten som delbranche.

Antal fuldtidsbeskæftigede: Er et udtryk for det samlede antal ansatte opgjort i antal fuldtidsbeskæftigede. Kilden er Erhvervsbeskæftigelsen fra 1997, der er de seneste offentliggjorte data fra Danmarks Statistik.

Antal arbejdssteder: Er et udtryk for det antal adresser hvor der udøves den pågældende form for virksomhed. Kilden er Erhvervsbeskæftigelsen fra 1997, der har de seneste offentliggjorte data fra Danmarks Statistik.

Omsætning: Kilden er her Firmastatistikken fra 1997, der er de seneste offentliggjorte data fra Danmarks Statistik. Omfatter kun private virksomheder.

Procent af fuldtidsansatte: Et udtryk for en delbranches andel af fuldtidsansatte i forhold til det totale antal i branchegruppen (eller branchegruppens andel af sektorens), fx Folkeskolers andel af fuldtidsansatte i forhold til det samlede antal ansatte for alle delbrancher under branchegruppen Undervisning (eller Undervisnings andel af Institutioner).

Procent af antal arbejdssteder: Et udtryk for en delbranches andel af antallet af arbejdssteder i en branchegruppe.

Procent af omsætning: Et udtryk for en delbranches andel af omsætningen i en branchegruppe.

Kendskab til affaldssammensætningen vurderes som henholdsvis *godt, delvist eller beskedent*.

Godt kendskab: Der er i det store og hele styr på de væsentlige fraktioner med hensyn til mængder, farlighed mv.

Delvist kendskab: Der er overordnet set kendskab til, hvilke fraktioner der må anses som betydende med hensyn til mængder, og hvorvidt der forekommer miljøfarligt affald.

Beskedent kendskab: Der er kun ringe viden om mængder og affaldssammensætning.

1.4 Rapportopbygning

Rapporten er bygget som følger:

Kapitel 2

I kapitel 2 redegøres der for metoden, der er anvendt til den indledende kortlægning af affaldssammensætningen i servicesektoren, herunder hvordan udvælgelse og prioritering af brancher og affaldsfraktioner er foretaget. Der redegøres også for, hvordan de specifikke branchegrupper i servicesektoren er afgrænset med hensyn til statistiske nøgletal, ligesom affaldsdata fra servicesektoren, herunder ISAG-data, behandles.

Kapitel 3

I kapitel 3 gennemgås de udvalgte delbrancher. Denne gennemgang er struktureret efter samme koncept for hver delbranche. Strukturen beskrives under indledningen til kapitel 3.

I kapitlet gives en samlet vurdering af affaldssammensætningen i delbranchen, og der gives en vurdering af behovet for mere detaljeret kendskab til affaldssammensætning og -håndtering i delbranchen.

Kapitel 4

I kapitel 4 gennemgås de enkelte branchegrupper. Indledningsvis gives et overblik over, hvilke delbrancher, der er indeholdt i branchegruppen. Antallet af underliggende delbrancher varierer betydeligt, fra nogle få til over 70. I den skematiske oversigt findes der oplysninger om antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder mv. Der gives vurderinger af affaldssammensætningen i brancherne, herunder de mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner og affaldsfraktioner med miljøskadelige stoffer. Endeligt er det vurderet, om der kan være mulighed for at øge genanvendelsen.

Kapitel 5

Kapitel 5 indeholder en opsamling af resultaterne ved den indledende kortlægning af affaldssammensætningen i de 41 delbrancher.

2 Metode

Den overordnede metode til gennemførelse af projektet har bestået af indsamling og bearbejdning af informationer fra tre typer af datakilder. Disse er:

- Data fra Danmarks Statistik og ISAG (InformationSystem for Affald og Genanvendelse)
- Data fra litteraturstudie
- Data fra interview med virksomheder og brancheforeninger baseret på spørgeskema

Danmarks Statistik og ISAG

Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken fra Danmarks Statistik er benyttet i forhold til brancheoplysninger om antal arbejdssteder, antal fuldtidsansatte og omsætning. Miljøstyrelsens ISAG-system er benyttet til oplysninger om affaldsmængder og affaldssammensætning i servicesektoren. Endvidere er der anvendt en række statistiske oplysninger fra forskellige brancheorganisationer og foreninger mv.

Litteraturstudie

Denne fase indeholder et studie af tilgængelige danske rapporter og undersøgelser, som indeholder oplysninger om affald (sortering og analyser) af affald fra Institutioner og Handel og Kontor, herunder grønne regnskaber i relevante brancher og institutioner mv. Der er gennemført søgninger i Danmarks Tekniske Universitetsbiblioteks database over bibliotekets litteratur (ALIS), Dansk Center for Affald & Genanvendelses informationsdatabase (Affalds-info) samt materiale fra brancheforeninger, virksomheder, amter og kommuner mv. Endvidere er der søgt og anvendt informationer fra Internettet.

Interview baseret på spørgeskema

Der er gennemført 41 interview med relevante nøglepersoner i virksomheder og brancheforeninger mv. Formålet har været at belyse den eksisterende viden om affaldsstrømme og affaldssammensætningen i de pågældende virksomheder og brancher. Der er udarbejdet to kortfattede spørgeskemaer til brug for indsamlingen af viden fra virksomheder, brancheforeninger, kommuner og institutioner. Disse er vedlagt som bilag B.

2.1 Afgrænsninger af servicesektoren

Udgangspunktet for den indledende kortlægning af servicesektoren er de brancher, der fremgår af bilag 8 i Affaldsbekendtgørelsen, under Institutioner samt Handel og Kontor. Disse er nærmere specificeret i Dansk Branchekodeindeks DB93 fra Danmarks Statistik. Som det fremgår af tabel 1, indeholder Handel og Kontor 18 branchegrupper, mens Institutioner indeholder 7 branchegrupper.

Handel og Kontor:

Handel med biler m.v. reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer (50)
Engroshandel og agenturhandel undtagen med biler m.v. (51)
Detailhandel og reparationsvirksomhed undtagen med biler; reparationsvirksomhed (52)
Hotel- og restaurationsvirksomhed (55)
Landtransport, skibsfart og lufttransport (60,61 og 62)
Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport (63)
Post og telekommunikation (64)
Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed, forsikringsvirksomhed, servicevirksomhed i forbindelse med pengeinstitutter, finansieringsvirksomhed (65, 66 og 67)
Virksomhed i forbindelse med fast ejendom (70)
Udlejning af biler, maskiner, udstyr m.v. (71)
Databehandlingsvirksomhed (72)
Forskning og udvikling (73)
Anden forretningsservice (74)
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring (75)

Institutioner:

Undervisning (80)
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger, herunder hospitaler, praktiserende læger samt dag- og døgninstitutioner m.v. (85)
Kloakvæsen, renovationsvæsen, renholdelse m.v. (90)
Organisationer og foreninger i.a.n. (91)
Forlystelser, kultur og sport (92)
Anden servicevirksomhed (93)
Internationale organisationer m.v. (99)

Tabel 1

*Oversigt over branchegrupper i servicesektoren på branchegruppeniveau.
Kilde: Bilag 8, Bekendtgørelse om affald, nr. 299, 1997.*

Servicesektoren, defineret ud fra ovenstående brancher, omfatter 1.513.178 fuldtidsansatte og 194.348 arbejdssteder for året 1997 ifølge Erhvervsbeskæftigelsen fra Danmarks Statistik. Der er taget udgangspunkt i året 1997, da data fra dette år er de senest offentliggjorte data fra Danmarks Statistik på kortlægningstidspunktet. Fordelingen af antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder mellem henholdsvis Institutioner og Handel og Kontor fremgår af nedenstående tabel 2.

Branche navn	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af antal fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder
Institutioner	640.470	51.308	42,3%	26,4%
Handel og Kontor	872.708	143.040	57,7%	73,6%
Servicesektor i alt	1.513.178	194.348	100%	100%

Tabel 2

*Fordeling af antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder på servicesektoren.
Kilde: Danmarks Statistik; Erhvervsbeskæftigelsen 1997.*

Som det fremgår af tabel 2, omfatter Institutioner 42,3% af antallet af fuldtidsansatte, men kun 26,4% af arbejdsstederne i servicesektoren. Handel og Kontor omfatter 57,7% af antallet af fuldtidsansatte og 73,6% af arbejdsstederne i servicesektoren.

De 18 branchegrupper under Handel og Kontor er kort karakteriseret i tabel 3:

Handel og Kontor	Branchegruppe	Antal fuldtids-ansatte	Antal arbejds-steder	% af antal fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitligt antal ansatte pr. arbejdssted
Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer	50	45.132	10.320	5,2%	7,2%	4
Engros- og agenturhandel undt. m. biler	51	136.959	19.299	15,7%	13,5%	7
Detailh. og reparationsvirks. Undt. biler	52	118.683	32.592	13,6%	22,8%	4
Hotel- og restaurationsvirksomhed mv.	55	37.686	12.027	4,3%	8,4%	3
Landtransport; rørtransport	60	56.636	10.759	6,5%	7,5%	5
Skibsfart	61	14.783	576	1,7%	0,4%	26
Lufttransport	62	10.791	143	1,2%	0,1%	75
Hjælpevirksomhed i forbindelse med transport; rejsebureauvirksomhed og transportformidling	63	25.382	2.302	2,9%	1,6%	11
Post og telekommunikation	64	43.211	1.691	5,0%	1,2%	26
Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed	65	49.324	3.410	5,7%	2,4%	14
Forsikringsvirksomhed	66	16.038	700	1,8%	0,5%	23
Servicevirksomhed i forbindelse med Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	67	2.960	446	0,3%	0,3%	7
Virksomhed i forbindelse med fast ejendom	70	20.099	14.353	2,3%	10,0%	1
Udlejning af biler, maskiner udstyr mv.	71	3.871	1.629	0,4%	1,1%	2
Databehandlingsvirksomhed	72	22.356	3.848	2,6%	2,7%	6
Forskning og udvikling	73	8.151	245	0,9%	0,2%	33
Anden forretningservice	74	108.004	26.475	12,4%	18,5%	4
Offentlig administration, forsvar og social forsikring	75	152.642	2.225	17,5%	1,6%	69
I alt Handel og Kontor		872.708	143.040	100,0%	100,0%	6

Tabel 3

Oversigt over branchegrupper inden for Handel og Kontor i servicesektoren
Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997

De 7 branchegrupper under Institutioner er kort karakteriseret i tabel 4:

Institutioner	Branchegruppe	Antal fuldtids-ansatte	Antal arbejds-steder	% af antal fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitligt antal ansatte pr. arbejdssted
Undervisning	80	161.874	6.844	25,3%	13,3%	24
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	85	378.295	20.795	59,1%	40,5%	18
Kloakvæsen, renovationsvæsen, renholdelse mv.	90	25.693	888	4,0%	1,7%	29
Organisationer og foreninger	91	30.461	8.001	4,8%	15,6%	4
Forlystelser , kultur og sport	92	32.951	6.457	5,1%	12,6%	5
Anden servicevirksomhed	93	11.051	8.312	1,7%	16,2%	1
Internationale organisationer mv.	99	145	11	0,0%	0,0%	13
I alt Institutioner		640.470	51.308	100,0%	100,0%	12

Tabel 4

Oversigt over branchegrupper inden for Institutioner i servicesektoren.
Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Det fremgår af tabel 4, at brancherne 80 Undervisning og 85 Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger dækker knap 85% af de fuldtidsansatte under Institutioner og knap 54% af antallet af arbejdssteder.

Ud over oversigterne i tabel 3 og 4 er følgende forhold i servicesektoren relevante for nærværende projekt:

- 898.000 elevpladser i alle uddannelsesstilbud
- 585.051 pladser på børne- og ungdomsområdet
- 152.307 pladser på ældreområdet
- 63.632 pladser på øvrige institutioner
- 12.800.000 overnatninger på hoteller mv.
- 24.538 sengepladser på hospitaler

Oplysninger om antal elevpladser er oplyst af Undervisningsministeriet, mens de resterende data er fra statistiske efterretninger fra Danmarks Statistik for året 1997.

Antallet af fuldtidsansatte (som udtryk for affaldsgenererende enheder) giver generelt det mest retvisende billede af affaldsgenereringen i den enkelte branche. De ovenstående oplysninger kan enten supplere eller erstatte antallet af fuldtidsansatte som udtryk for affaldsgenererende enheder, når affaldssammensætningen i servicesektoren skal belyses.

2.2 Udvalgelse og prioritering af affaldsfraktioner

Ifølge Affald 21 vil en række af de initiativer, der iværksættes i servicesektoren, være rettet mod specifikke affaldsfraktioner:

- *papir og pap, glas samt plast*, hvor genanvendelsen skal øges
- *batterier, dæk, PVC, elektriske og elektroniske produkter og kølemøbler*, der skal udsorteres med henblik på særskilt behandling
- *organisk affald og spildolie*, hvor ordningerne skal revurderes

I nærværende projekt omfatter den indledende kortlægning i princippet alle affaldsfraktioner, der optræder i de enkelte brancher, men i udvælgelsen af delbrancher har følgende fraktioner særlig betydning:

- Batterier
- Biler
- Elektriske og elektroniske produkter
- Imprægneret træ
- Inventar
- Organisk affald
- Pap og papir
- Plastemballager
- PVC

Følgegruppen har, ud over de prioriterede fraktioner i Affald 21, lagt vægt på, at fraktionen inventar også medtages i den indledende kortlægning.

For så vidt angår biler samt imprægneret træ indgår disse fraktioner i kortlægningen, idet de i Affald 21 er mellem de fraktioner, som skal sorteres ved kilden.

De 9 ovennævnte fraktioner håndteres hos virksomhederne/institutionerne enten som dagrenovation, materialer til genanvendelse, som storskrald eller som miljøfarligt affald. De samme fraktioner behandles herefter enten ved forbrænding, deponering, genanvendelse eller særskilt behandling. Der er i udvælgelsen af brancher ikke skelet til behandlingsformen, men alene til hvorvidt mængden af den enkelte affaldsfraktion vurderes at være væsentlig inden for branchen.

Fraktionerne dæk, glas, kølemøbler og spildolie optræder som væsentlige affaldsfraktioner i servicesektoren, men det er valgt ikke fokusere på disse fraktioner, da der i Affald 21 særskilt er opsat en række fremtidige initiativer, der skal fremme indsamlingen og genanvendelsen af disse fraktioner.

2.3 Affaldsmængder og sammensætning i servicesektoren

Ifølge Miljøstyrelsens Affaldsstatistik for 1997 blev der dette år genereret 861.000 tons affald fra servicesektoren. 38% genanvendtes, 41% forbrændtes, 20% blev deponeret og 2% gik til særlig behandling. Mængderne er steget til ca. 955.000 tons i 1998. Nærværende kortlægning er baseret på 1997-data, da 1998-data ikke var tilgængelige på tidspunktet for opgørelsens udførelse.

Målet i Affald 21 inden for sektoren er 50% genanvendelse, 45 % forbrænding og 5% deponering i år 2004.

Den samlede affaldsmængde fordelt på de fraktioner, der optræder i ISAG ifølge Affaldsstatistik 1997, fremgår af tabel 5.

Fordeling af affaldsmængder fra servicesektoren i 1997		
	Mængder i tons	%
Diverse brændbart	396.060	46
Diverse ikke-brændbart	120.540	14
Pap og papir	180.810	21
Flasker og glas	17.220	2
Madspild/andet organisk	25.830	3
Sygehusaffald	8.610	1
Olie- og kemikalieaffald	25.830	3
Andet	86.100	10
Total	861.000	100

Tabel 5

Affaldsstatistik 1997: Servicesektoren.

Kilde: Miljøstyrelsen

Hovedparten af affaldet i servicesektoren består ifølge Affaldsstatistik for 1997 af fraktionerne diverse brændbart (46%), diverse ikke-brændbart (14%) og separat indsamlet papir og pap (21%). Servicesektoren indeholder mange forskellige typer af virksomheder, der genererer varierende mængder af affald med forskellig sammensætning. Detail- og engroshandel håndterer store mængder transportemballage, kontorer har typisk et stort forbrug af bl.a. papir og brugen af og elektriske og elektroniske produkter er her stigende. Hoteller, restauranter og institutioner har store mængder organisk affald. Affaldet fra servicesektoren forefindes spredt ud over hele landet og ofte kun i mindre mængde pr. virksomhed.

Ovenstående opgørelser over sammensætningen af affaldsmængderne under servicesektoren er som nævnt baseret på ISAG-systemets fraktionsopdelinger. Disse fraktioner er ikke tilstrækkelige til at give et detaljeret billede af affaldssammensætningen inden for en given branche, idet den samlede mængde kun opgøres i 8 overordnede fraktioner (nævnt i tabel 5). Således indeholder flere af disse overordnede fraktioner, fx diverse brændbart, en række forskellige fraktioner, der ikke er opgjort separat.

I tabel 6 er opgørelsen af affaldsmængderne inden for servicesektoren fra Affald 21 gengivet. Det anføres i Affald 21, at der er tale om grove skøn.

Affaldsfraktion	Skønnede affaldsmængder under servicesektoren i tons 1997 iflg. Affald 21	1 %
Batterier/akkumulatorer	14.620	2
Biler	123.500	13
Dæk	40.000	5
Elektriske og elektroniske produkter	20.600	3
Glas	76.000	9
Klinisk risikoaffald	9.000	1
Kølemøbler	2.250	0,5
Madaffald fra storkøkkener	26.000	3
Papir og pap	539.600	66
Plast	48.000	6
PVC	5.780	1
Spildolie	32.400	4
I alt ekskl. biler	814.250	100

Tabel 6

Skønnede affaldsmængder under servicesektoren i 1997 iflg. Affald 21.

Til mængden i tabel 6 skal tillægges ca. 45.000 tons, der ikke er fordelt på ovennævnte fraktioner.

2.4 Udvalgelse og prioritering af branchegrupper og delbrancher

Med udgangspunkt i Affaldsbekendtgørelsens definition af servicesektoren er der prioriteret og udvalgt branchegrupper og delbrancher for hvilket der er foretaget en indledende kortlægning af affaldssammensætningen.

Udgangspunktet for udvælgelsen har været, at jo større affaldsmængder der produceres, jo mere relevant er det at undersøge branchegruppen/delbranchen. Størrelsen af en branchegruppe/delbranche kan afgøres på forskellig vis. I metoden er det bl.a. valgt at anvende antal ansatte, antal sengepladser, institutionspladser, overnatninger og omsætning som et udtryk for branchegruppens/delbranchens relative størrelse.

Udvælgelsen og prioriteringen er gennemført i to trin. Indledningsvis er servicesektoren gennemgået på branchegruppeniveau - trin 1 - og der er udvalgt et antal branchegrupper. Efterfølgende er de udvalgte branchegrupper i trin 2 gennemgået med henblik på at udvælge relevante delbrancher for en nærmere analyse af vidensniveauet om affaldssammensætningen i den pågældende delbranche.

Trin 1

På branchegruppeniveau er grupperne udvalgt, efter at der for samtlige branchegrupper er gennemført følgende:

- 1) En faglig vurdering af, i hvilke branchegrupper de 9 prioriterede fraktioner optræder i væsentligt omfang.
- 2) Som udgangspunkt er der efterfølgende fravalgt branchegrupper, som hver især repræsenterer under 5% af de fuldtidsansatte i servicesektoren.
- 3) De frasorterede branchegrupper er gennemgået for at se, om der er andre betydende forhold, der peger på, at de alligevel skal medtages, fx antal sengepladser, antal institutionspladser, overnatninger etc.

Trin 2

Efterfølgende er der gennemført en vurdering på delbranche niveau med fokus på de valgte fraktioner. Således gennemgås delbrancherne efter:

- 1) Størrelse
 - antal fuldtidsansatte
 - antal arbejdssteder
 - omsætning

Prioriteringen efter størrelse er foretaget i nævnte rækkefølge.

- 2) Faglig vurdering af betydende affaldsmængder og -sammensætning. Grundlaget er de udvalgte fraktioner, jf. beskrivelsen af udvælgelse og prioritering af affaldsfraktioner.
- 3) Andre betydende forhold, fx antal sengepladser, antal institutionspladser, overnatninger etc.

2.5 Resultaterne af udvælgelsen

Kriterierne for udvælgelsen medførte, at branchegrupperne 50, 51, 52, 64, 65, 74, 75, 80, 85 og 92 med over 5% af den samlede mængde fuldtidsansatte blev udvalgt til at deltage i den indledende kortlægning.

60 Landtransport er fravalgt, da det er antaget at affaldsmængderne herfra fortrinsvis forfalder hos kunderne og ikke hos den virksomhed som befordrer transporten.

2 branchegrupper med under 5% af det samlede antal fuldtidsansatte er medtaget. Det drejer sig om 55 Hotel- og restaurationsvirksomhed mv. samt 72 Databehandlingsvirksomhed under Handel og Kontor.

I alt er 12 branchegrupper udvalgt. Indenfor disse 12 branchegrupper er i alt 41 delbrancher udvalgt til at deltage i den indledende kortlægning.

I de følgende kapitler gennemgås brancherne først på delbrancheniveau (kapitel 3) og derefter på branchegruppeniveau (kapitel 4). Ved at gennemgå delbrancheniveauet først skabes der et detaljeret kendskab til de enkelte delbrancher inden for branchegruppen. Derved kan resultaterne af kortlægningen på delbrancheniveau drages ind i gennemgangen på branchegruppeniveau.

3 Indledende kortlægning af delbrancher

Indledning

I dette kapitel præsenteres resultaterne af den indledende kortlægning for de 41 udvalgte delbrancher.

De 41 delbrancher fordeler sig på branchegrupper som følger:

Handel med biler mv.

- Detailhandel med biler
- Autoreparationsværksteder
- Servicestationer med kiosksalg

Engros- og agenturhandel

- Engroshandel med frugt og grønsager/Engroshandel med kød og kødprodukter
- Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og –udstyr
- Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør

Detailhandel

- Supermarkeder
- Varehuse
- Apoteker
- Materialister
- Herre- og dametøjsforretninger
- Skotøjsforretninger
- Møbelforretninger
- Radio- og tv-forretninger
- Isenkramforretninger
- Byggemarkeder

Hotel- og restaurationsvirksomhed mv.

- Hoteller med restauration
- Konferencetre og kursusjendomme
- Campingpladser
- Feriecentre
- Restauranter

Post og telekommunikation

- Postvæsen
- Telekommunikation

Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed

- Banker, sparekasser og andelskasser

Databehandlingsvirksomhed

- Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software

Anden forretningservice

- Revisions- og bogføringsvirksomhed
- Rådgivende ingeniørvirksomhed for byggeri og anlægsarbejder
- Reklamebureauvirksomhed
- Almindelig rengøring

Offentlig administration mv.

- Generelle offentlige tjenester
- Forsvar og civilforsvar
- Politiet
- Brandvæsen og redningskorps

Undervisning

- Folkeskoler
- Universiteter

Sundhedsvæsen

- Hospitaler
- Plejehjem og beskyttede boliger
- Aldersintegrerede institutioner

Forlystelser, kultur og sport

- Radio- og tv-virksomhed
- Folkebiblioteker

I kapitel 4 opsamles og præsenteres resultaterne fra de 41 delbrancher på branchegruppeniveau.

Nedenfor følger præsentationen af resultaterne af den indledende kortlægning for de 41 udvalgte delbrancher, svarende til autoreparationsværksteder, supermarkeder, hoteller etc.

Det er alene resultaterne af databearbejdningen, der præsenteres nedenfor. Der henvises til bilag A, hvor resultaterne af interviewene og litteraturgennemgangen er behandlet.

Selve gennemgangen nedenfor består således af en kort introduktion til nøgletal efterfulgt af et faktaark, som lister den samlede vurdering for den enkelte delbranche.

Faktaarket er opbygget således:

<i>Affaldssammensætning:</i>	Alle fraktioner/affaldstyper som er kortlagt i forbindelse med den indledende kortlægning.		
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	De fraktioner, som vurderes at være betydende med hensyn til mængder.		
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	De fraktioner/produkter, som vurderes at være betydende med hensyn til indholdet af miljøfarlige stoffer.		
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	De fraktioner/materialer, for hvilke det vurderes, at der er et øget potentiale for genanvendelse til stede.		
<i>Branchens kendskab:</i>	Det angives overordnet, hvorvidt det vurderes, om kendskabet til affaldssammensætningen er godt/delvist/beskedent.		
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Branchens navn	Tons Kg/ansat/år	%
	Her angives om muligt beregnede nøgletal og/eller mængder. Hvor intet andet er angivet vedrørende de enkelte data som præsenteres, stammer data fra den interviewede virksomhed. Og gælder således alene denne virksomhed.		
<i>Vurdering:</i>	Opsamling af nøgletal samt samlet vurdering		

3.1 Detailhandel med biler

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
50 10 20	Detailhandel med biler	19.543	2.291	31.036	43,3%	22,2%	32,4%	9

Tabel 7

Nøgletal for Detailhandel med biler.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Detailhandel med biler

<i>Affaldssammensætning:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, elektriske og elektroniske produkter, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, PVC-plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding (storskrald), papir, pap, plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det må forventes, at der inden for fraktionerne dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding findes muligheder for at øge andelen af pap og papir samt plast til genanvendelse.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der p.t. er et relativt beskedent kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Detailhandel med biler udgør 43% af de fuldtidsansatte og ca. 22% af arbejdsstederne under branchegruppen.
	Der er ringe viden om sammensætningen og mængderne. Det vurderes, at der i fremtiden vil være stigende mængder elektriske og elektroniske produkter.
	En væsentlig del af de virksomheder, som udøver detailhandel med biler, driver ofte i tilknytning hertil et autoværksted. De senere års øgede fokus samt initiativer mht. affald fra autoværksteder vil alt andet lige have en positiv effekt på affaldshåndteringen af det affald, som stammer fra selve branchen. Papir vurderes, at være den mest omfattende fraktion.

3.2 Autoreparationsværksteder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
50 20 10	Autoreparationsværksteder	7.072	3.908	8.809	15,7%	37,9%	9,2%	2

Tabel 8

Nøgletal for Autoreparationsværksteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Autoreparationsværksteder

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier, bilaffald, blandet affald til forbrænding (herunder især diverse emballagetyper af træ, plast eller pap), dagrenovationslignende affald, dæk, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flasker og anden emballageglas, jern og metal, lysstofrør, pap, papir, plast og PVC-plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Batterier, bilaffald, farligt affald såsom olie, kølervæske mv. samt andet affald især jern og metal, dæk, glas, blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald (herunder især diverse emballagetyper af træ, plast eller pap).
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	De miljøfarlige stoffer findes i dele af selve bilaffaldet, som opstår som følge af vedligeholdelse og reparationer, der foretages på værkstederne. Jf. fraktioner listet i bilag 1 i Bekendtgørelse nr. 860 skal der ske udsortering heraf. Der er tale om: bremsevæske, koblingsvæske, frostsikringsvæske (kølervæske), sprinklervæske, CFC-kølemidler, motorbenzin, dieselolie, oliefiltere, blyakkumulatorer, Ni-Cd akkumulatorer, blyholdige balanceklodser, kviksølvkontakter, asbestholdige bremsedele, dæk, glas, katalysatorer, airbags, selestrammere, trykbeholdere, brandslukkere, gasbeholdere, elektronisk udstyr (audioapparater, videoapparater, navigationsudstyr, mobiltelefoner).
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vil være mulighed for øget udsortering af emballagematerialer såsom træ, plast og pap. Der er dog ingen data på potentialer.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen. Det må forventes at blive væsentligt bedre i årene fremover som følge af initiativerne i Affald 21 og Bekendtgørelse nr. 860 af 29. september 1999.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Autoreparationsværksteder udgør ca. 15% af de fuldtidsansatte, fordelt på ca. 38% af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at der er få ansatte pr. arbejdsplads i gennemsnit. Hvilket igen vil sige, at affaldsmængden gennemsnitligt set for autoreparationsvirksomheder er spredt på mange adresser.

Generelt kan det konkluderes, at der er en række aktiviteter i gang inden for autoreparation, som vil være medvirkende til på sigt at skabe et bedre kendskab til affaldssammensætningen og -mængder inden for de næste par år.

Det vurderes at ca. 75% af alle autoværksteder benytter sig af professionel hjælp til håndtering af værkstedets affald.

Bekendtgørelsens regler betyder opsamling af viden for en række betydende affaldstyper/-fraktioner.

Det anbefales at afvente resultaterne af de initiativer, som er iværksat inden for det seneste års tid, herunder effekten af Bekendtgørelse nr. 860, af 29. november 1999 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra - efterfølgende at der indsamles data om affaldssammensætningen og -mængder i samarbejde mellem relevante affaldshåndteringsvirksomheder og udvalgte autoværksteder.

3.3 Servicestationer med kiosksalg

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
50 50 20	Servicestationer med kiosksalg	4.941	1.391	15.346	10,9%	13,5%	16,0%	4

Tabel 9

Nøgletal for Servicestationer med kiosksalg.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Servicestationer med kiosksalg

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier og akkumulatorer, blandet affald til forbrænding (herunder især diverse emballagetyper af træ, plast eller pap), blandet ikke-brændbart til losseplads, dagrenovationslignende affald, farligt affald, flasker og anden emballageglas, inventar, lysstofrør, pap, papir, plast og PVC-plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det må forventes, at der findes en del emballagetyper af træ, plast eller pap i det brændbare affald.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	De miljøfarlige stoffer findes i det omfang, kunderne udskifter batterier, samt som rester m.m. i diverse spraydåser, emballager mv. i forbindelse med påfyldning, vedligeholdelse m.m.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vil være mulighed for øget udsortering af emballagematerialer såsom træ, plast og pap. Der er dog ingen data på potentialer.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et beskedent kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Servicestationer med kiosksalg udgør ca. 10% af de fuldtidsansatte, fordelt på ca. 13% af arbejdsstederne under branchegruppen.

Generelt kan det konkluderes, at der er begrænset kendskab til affaldssammensætningen med hensyn til mængder og sammensætning.

Hos "fremtidens servicestation" kan det forventes, at den organiske fraktion i form af "fast food"-affald vil være stigende.

Det anbefales at indsamle yderligere data om affaldssammensætningen, da det må forventes, at der vil være mulighed for at øge andelen af affald til genanvendelse samt evt. at fjerne affaldstyper inden for farligt affald.

3.4 Engroshandel med frugt og grønsager samt engroshandel med kød og kødprodukter

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
51 31 00	Engroshandel med frugt og grønsager	1559	342	6237	1,1%	1,8%	1,2%	

Tabel 10

Nøgletal for Engroshandel med frugt og grøntsager.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Engroshandel med frugt og grønsager samt kød og kødprodukter

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plast, herunder PVC, transportemballage i hhv. træ, plast og metal.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, emballager af træ, organisk affald, plast og pap.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Lysstofrør samt elektriske og elektroniske produkter.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Skal findes i den brændbare fraktion for materialerne træ, pap og plast.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	<p>Det skal bemærkes, at da der i undersøgelsen er medtaget en af de større engrosvirksomheder inden for dagligvarehandlen, kan det give et forkert billede af den øvrige branche med hensyn til kendskabet og håndteringen af affaldet i branchen som sådan. Omvendt, hvis branchen som sådan følger billedet fra denne virksomhed, er kendskabet til affaldssammensætningen i et genanvendelsesperspektiv tilstrækkeligt til at vurdere, hvilke materialer der er til stede.</p> <p>Der er via den indledende kortlægning ingen oplysninger om mængder, så beregning af potentialer er ikke mulig p.t.</p> <p>Det vurderes interessant at undersøge sammensætningen af det brændbare affald med fokus på de genanvendelige fraktioner såsom pap, papir, metal, plast, træ samt organisk affald. Endvidere at undersøge andelen af inventar, elektriske og elektroniske produkter samt farligt affald.</p>

3.5 Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
51 64 10	Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr	15396	1179	45965	11,2%	6,1%	9,0%	13

Tabel 11

Nøgletal for Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, inventar, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, herunder PVC, øvrige kasserede maskiner og udstyr mv.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, papir, pap og plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, lysstofrør.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Skal primært findes i den brændbare fraktion for materialerne pap og plast.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen i forhold til nævnte fraktioner, dog ikke til indbyrdes fordeling.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr udgør 11,2% af de fuldtidsansatte og 6,1% af arbejdsstederne under branchegruppen. Endvidere er dette en branche, som er i vækst, hvorfor det alt andet lige må antages, at denne branches bidrag til de samlede affaldsmængder fremover vil øges. Dette kan i sig selv være en årsag til, at branchen bør indgå i et detailstudie af mængderne og sammensætningen, således at der derved opnås en forbedret mulighed for at iværksætte tiltag, som kan øge genanvendelsen eller/og fjerne farlige stoffer fra affaldet inden den videre behandling. Det vurderes interessant at undersøge sammensætningen af det brændbare affald, herunder pap, papir, plast, elektriske og elektroniske produkter samt inventar.

3.6 Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
51 65 90	Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør	10580	1510	19833	7,7%	7,8%	3,9%	7

Tabel 12

Nøgletal for Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier og akkumulatorer, blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flydende affald, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, herunder PVC, øvrige kasserede maskiner og udstyr mv.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, elektrisk og elektronisk affald, pap og papir, eventuelt jern og metal.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	I blandet affald til forbrænding vil der forekomme lysstofrør samt andet elektrisk og elektronisk affald, farligt affald og batterier mv.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Den største fraktion er blandet affald til forbrænding med ca. 70% af den samlede affaldsmængde hos den udvalgte virksomhed. Det må forventes, at der er øget potentialer for genanvendelse for bl.a. plast, jern og metal.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Blandet affald til forbrænding er vurderet til at udgøre over 70% af den samlede affaldsmængde.
<i>Vurdering:</i>	Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør udgør 7,7% af de fuldtidsansatte og 7,8% af arbejdsstederne under branchegruppen. I det omfang den pågældende virksomhed er et udtryk for branchen som helhed, er det især den brændbare fraktion, der er interessant med over 70% af den samlede mængde. Det har dog ikke været muligt at finde data, der kan sige noget om sammensætningen af det brændbare affald. Det vurderes således interessant at se nærmere på indholdet og sammensætningen af specielt den brændbare fraktion for så vidt angår pap, papir, plast og inventar.

3.7 Supermarkeder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 11 30	Supermarkeder	16981	941	26731	15,1%	3,0%	13,9%	18

Tabel 13

Nøgletal for Supermarkeder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Supermarkeder

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier, blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flasker og emballageglas, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, kølemøbler, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plastemballage, herunder PVC, øvrige kasserede maskiner og udstyr mv.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, pap og plast og glas (flasker) samt organisk affald.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der findes stort set ingen miljøfarlige stoffer i affaldet fra købmænd. De fraktioner, der kan forekomme, er batterier, lysstofrør og kølemøbler.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Såvel papir og pap og plast udsorteres separat. Det er derfor uklart, hvorvidt der er et øget genanvendelsespotentialer inden for disse affaldsfraktioner i branchen. Det vurderes dog, at der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer vedrørende kildesortering af affald. Dertil kommer, at kommunernes meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats. Endvidere kan en rationel affaldshåndtering i kædevirksomheder hæmmes af manglende muligheder for at lave virksomhedsindsamling på tværs af kommunegrænser. For så vidt angår organisk affald vurderes der at være et potentialer for øget genanvendelse.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning
<i>Vurdering:</i>	Supermarkeder udgør ca. 15% af antal fuldtidsansatte og 3% af arbejdsstederne under branchegruppen. Set i lyset af de relativt store affaldsmængder, der således alt andet lige vil være til stede i branchen, er det en branche, der vil være interessant at undersøge nærmere. Særligt vil det være interessant at undersøge, i hvor store mængder det organiske affald forekommer. Det vurderes, at fraktionen udgør en betydende andel af branchens affald og at genanvendelsen heraf kan øges. Endvidere vil det være relevant at undersøge, i hvilket omfang bedre muligheder for affaldssortering af de øvrige betydende affaldsfraktioner (papir, pap og plast) vil kunne øge affald til genanvendelse, samt undersøge andelen af inventar.

3.8 Varehuse

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 12 10	Varehuse	14293	166	49059	12,7%	0,5%	25,4%	86

Tabel 14

Nøgletal for Varehuse.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for varehuse

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier, blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flydende affald, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, herunder PVC, øvrige kasserede maskiner og udstyr mv.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding, flasker, organisk affald, pap-, papir- og plastemballage.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der findes stort set ingen miljøfarlige stoffer i affaldet fra varehuse. De fraktioner, der kan forekomme, er elektriske og elektroniske produkter, batterier, lysstofrør og kølemøbler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Såvel papir og pap som plast udsorteres separat. Det er derfor usikkert, hvorvidt der er et øget genanvendelsespotentiale inden for de betydende affaldsfraktioner i branchen. Det vurderes dog, at der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer vedrørende kildesortering af affald. Dertil kommer, at kommunernes meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats. Endvidere kan en rationel affaldshåndtering i kædevirksomheder hæmmes af manglende muligheder for at lave virksomhedsindsamling på tværs af kommunegrænser.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning
<i>Vurdering:</i>	Varehuse udgør 12,7% af de fuldtidsansatte og 0,5% af arbejdsstederne under branchegruppen. Gennemsnitligt er 86 ansatte pr. arbejdssted, hvilket alt andet lige betyder en forholdsmæssig stor affaldsmængde på relativt få lokaliteter.

Set i lyset af de ”store affaldsmængder” på få arbejdssteder er det en branche, det vil være interessant at undersøge nærmere.

Særligt vil det være interessant at undersøge, i hvor store mængder det organiske affald forekommer, idet det vurderes at der her er et potentiale for øget genanvendelse.

Dertil kommer, at det vil være meget relevant at undersøge, i hvilket omfang bedre muligheder for affaldssortering af de øvrige betydende affaldsfraktioner (papir, pap og plast) vil kunne øge andelen af affald til genanvendelse, herunder andelen af inventar.

3.9 Apoteker

Branchekode	Branche	Fuldtids- ansatte	Antal arbejds- steder	Omsætning	% af fuldtids- ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 31 00	Apoteker	4717	710	7125	4,2%	2,3%	3,7%	7

Tablet 15

Nøgletal for Apoteker.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Apoteker

<i>Affaldssammensætning:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, batterier, farligt affald, inventar, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, glas.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding (storskrald), pap, papir og glas.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Batterier, lysstofrør, farligt affald – medicinaffald.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det kan ikke udelukkes, at der inden for fraktionerne dagrenovationslignende affald og blandet affald til forbrænding findes muligheder for at øge andelen af pap og papir samt plast til genanvendelse.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der p.t. er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Apoteker udgør 4,2% af de fuldtidsansatte og ca. 2,3% af arbejdsstederne under branchegruppen. Gennemsnitligt er der 7 fuldtidsansatte pr. arbejdssted.

Det kan ikke på grundlag af den viden, det har været muligt at indhente i forbindelse med nærværende projekt, afgøres, hvorvidt der sorteres godt eller skidt i forhold til pap og papir.

Det vurderes dog, at der bør være tale om relativt rene emballager af fortrinsvis plast og pap samt papir. Og at det derfor bør være muligt at udskille disse fraktioner/materialer med henblik på genanvendelse. Det vil ligeledes være interessant at undersøge andelen af inventar.

Det skal imidlertid tages med ind i vurderingerne, at apoteker med sine 4,2% af detailhandel mv. samlet set ikke udgør en stor andel af den samlede branche.

3.10 Materialister

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 33 20	Materialister	1719	347	1722	1,5%	1,1%	0,9%	5

Tabel 16

Nøgletal for Materialister.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Materialister

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, farligt affald, flasker og glas, inventar, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage.																					
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding, flasker og andet emballageglas, jern og metal, papemballage, papir og plast, flamingo og folie.																					
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at mængden af miljøfarlige stoffer i affaldet er begrænset. Der vil dog være lidt batterier, lysstofrør mv.																					
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være et stort genanvendelsespotentialer, ud over hvad der genanvendes i dag, da der allerede udsorteres på de betydende affaldsfraktioner, samt er etableret et retursystem for egne produkter.																					
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et godt kendskab til affaldssammensætningen.																					
<i>Mængder og nøgletal:</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Fraktioner</th> <th>Kg/butik/år</th> <th>Ton</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pap</td> <td>1457</td> <td>421</td> </tr> <tr> <td>Glas</td> <td>34</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Transportplast</td> <td>101</td> <td>29</td> </tr> <tr> <td>Kundeplast</td> <td>65</td> <td>19</td> </tr> <tr> <td>Faremærket emballage*</td> <td>35</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td>1692</td> <td>489</td> </tr> </tbody> </table>	Fraktioner	Kg/butik/år	Ton	Pap	1457	421	Glas	34	10	Transportplast	101	29	Kundeplast	65	19	Faremærket emballage*	35	10	Total	1692	489
Fraktioner	Kg/butik/år	Ton																				
Pap	1457	421																				
Glas	34	10																				
Transportplast	101	29																				
Kundeplast	65	19																				
Faremærket emballage*	35	10																				
Total	1692	489																				

Gennemsnitstal: Baseret på oplysninger fra 289 butikker

* henviser til en betegnelse som anvendes af Matas.

Vurdering: Der er tale om en af de mindre brancher under branchegruppen. Gennemsnitligt er der 5 ansatte pr. arbejdssted.

Det vurderes, at der hos materialisterne findes et godt og detaljeret overblik over affaldssammensætningen og -mængder. Dette skyldes bl.a. især materialisternes egen indsats med miljøstyring, herunder øget kildesortering.

Det vurderes, at materialister således er relativt godt belyst. Der er derfor i første omgang ikke behov for detailkortlægning. Dog vurderes det interessant at se nærmere på inventar.

3.11 Herre- og dametøjsforretninger (blandet)

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 42 30	Herre- og dametøjsforretninger (blandet)	2951	802	4062	2,6%	2,5%	2,1%	4

Tabel 17

Nøgletal for Herre- og Dametøjsforretninger (blandet).

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Herre- og Dametøjsforretninger

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, inventar, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding, pap, papir og plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være miljøfarlige stoffer i nævneværdigt omfang i det affald, branchen genererer.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der kan være et genanvendelsespotentiale for pap og papir samt plast i de brændbare fraktioner.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen i branchen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:</i>	Herre- og dametøjsforretninger udgør 2,6% af de fuldtidsansatte og 2,5% af arbejdsstederne under branchegruppen.

Det vurderes, at der er behov for en detailkortlægning af affaldshåndteringen i delbranchen, herunder hvorvidt der bliver stillet tilstrækkelige muligheder for affaldssortering til rådighed for virksomhederne.

Da det antages, at affaldsmængderne ikke er betydende i forhold til den samlede affaldsmængde i Danmark, er det dog ligeledes vigtigt at vurdere økonomien i en øget indsats for indsamling, således at der er et rimeligt forhold mellem den byrde, der pålægges, og de affaldsmængder, der kan hentes ind ved en ekstra indsats.

Det vurderes interessant at se på den brændbare fraktion for så vidt angår pap, papir, plast og inventar.

3.12 Skotøjsforretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 43 10	Skotøjsforretninger	2296	706	2265	2,0%	2,2%	1,2%	3

Tablet 18

Nøgletal for Skotøjsforretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Skotøjsforretninger

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, inventar, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding, pap, papir og plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være miljøfarlige stoffer i det affald, branchen genererer. Dog vil der være lysstofrør.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der kan være et genanvendelsespotentiale i pap og papir samt plast.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen i branchen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:</i>	Skotøjsforretninger udgør 2% af de fuldtidsansatte og 2,2% af arbejdsstederne under branchegruppen. Det vurderes, at der er behov for en detailkortlægning af affaldshåndteringen i delbranchen, herunder hvorvidt der bliver stillet tilstrækkelige muligheder for affaldssortering til rådighed for virksomhederne. Da det vurderes, at affaldsmængderne ikke er betydende i forhold til den samlede affaldsmængde i Danmark, er det dog ligeledes vigtigt at vurdere økonomien i en øget indsats for indsamling, således at der er et rimeligt forhold mellem den byrde, der pålægges, og de affaldsmængder, der kan hentes ind ved en ekstra indsats. Det vurderes interessant at se på den brændbare fraktion for så vidt angår pap, papir, plast og inventar.

3.13 Møbelforretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 44 10	Møbelforretninger	3436	679	6239	3,0%	2,2%	3,2%	5

Table 19

Nøgletal for Møbelforretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Møbelforretninger

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, farligt affald, have- og parkaffald, imprægneret træ, jern og metal, lysstofrør, pap, papir, plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, pap, papir og plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være miljøfarlige stoffer i branchens affald. Der kan dog være uønskede stoffer i den plast, der bruges til indpakning.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes at være et genanvendelsespotentiale på plastområdet, da dette ikke i alle tilfælde udsorteres.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:::</i>	Møbelforretninger udgør 3% af de fuldtidsansatte og 2,2% af arbejdsstederne under branchegruppen. Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldsmængder og -sammensætning i branchen. Der kan dog være behov for at undersøge, om der kan udsorteres mere på plastfraktionen, og om virksomhederne gives tilstrækkelige muligheder for at udsortere med henblik på at vurdere, om der kan indhentes ekstra mængder. Det vurderes interessant at se særligt på indholdet i det blandede brændbare affald for så vidt angår pap, papir, plast og inventar.

3.14 Radio- og tv-forretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 45 20	Radio- og tv-forretninger	3564	803	6252	3,2%	2,6%	3,2%	4

Tabel 20

Nøgletal for Radio- og tv-forretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Radio og tv-forretninger

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, dæk (lidt), elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, inventar, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, papemballage, plast og elektriske og elektroniske produkter.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være miljøfarlige stoffer i branchens affald, ud over hvad der kan være i de elektriske og elektroniske produkter.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være et stort genanvendelsespotentialer, idet der mange steder allerede udsorteres på de betydende affaldsfraktioner, pap og plast, ligesom elektriske og elektroniske produkter håndteres særskilt. (Det er meget lidt elektronikskrot, forretningerne selv genererer, men de fungerer i høj grad som indsamlingssted i forhold til forbrugernes udtjente produkter).
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen og stor bevidsthed om håndtering af affald.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Det skønnes i branchen, at en gennemsnitlig forretning har ca. 10 kg blandet plastaffald pr. måned.
<i>Vurdering:</i>	Radio og tv-forretninger udgør 3,2% af de fuldtidsansatte og 2,6% af arbejdsstederne under branchegruppen. Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldsmængder og -sammensætning i branchen. Der udsorteres på de betydende fraktioner. Der kan dog være behov for at undersøge, om virksomhederne gives tilstrækkelige muligheder for at udsortere med henblik på at vurdere, om der trods den udsortering, der allerede sker i dag, kan indhentes ekstra mængder. Derudover er der behov for en vurdering af de økonomiske omkostninger ved nye tiltag sat i forhold til de miljømæssige effekter.

3.15 Isenkramforretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 46 10	Isenkramforretninger	1648	390	2150	1,5%	1,2%	1,1%	4

Tabel 21

Nøgletal for Isenkramforretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Isenkramforretninger

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, inventar, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, træpaller.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, papemballage, plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes ikke at være miljøfarlige stoffer i branchens affald, ud over hvad der kan være i de elektriske og elektroniske produkter samt lysstofrør.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der kan være et genanvendelsespotentiale for så vidt angår emballageaffald, specielt pap, men også plast.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen - især mangler der viden om affaldsmængdernes størrelse.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Isenkram udgør alene 1,5% af de fuldtidsansatte og 1,2% af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at isenkramforretninger udgør en mindre del af branchen.

Det vurderes, at der er et delvist kendskab til sammensætningen i branchen, ligesom der mange steder udsorteres på de betydende fraktioner. Der kan dog være behov for at undersøge, om virksomhederne gives tilstrækkelige muligheder for at udsortere med henblik på at vurdere, om der trods den udsortering, der allerede sker i dag, kan indhentes ekstra mængder. Endvidere er der ikke tilstrækkelig klarhed over affaldsmængderne i branchen. Derudover er der behov for en vurdering af de økonomiske omkostninger ved nye tiltag sat i forhold til de miljømæssige effekter. Branchen udgør med 1,5% af de fuldtidsansatte imidlertid en mindre betydende del af den samlede sektor, hvilket kan tale for at prioritere isenkramforretninger lavere end mere betydende brancher under servicesektoren.

3.16 Byggemarkeder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 46 20	Byggemarkeder	3460	222	4203	3,1%	0,7%	2,2%	16

Tabel 22

Nøgletal for Byggemarkeder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Byggemarkeder

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, inventar, imprægneret træ, jern og metal, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, træpaller.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, pap, papir og plast, og imprægneret træ.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der vurderes at være en lille mængde miljøfarlige stoffer i affaldsfraktionen ”farligt affald”. Dertil kommer imprægneret træ og de stoffer, der måtte være i de elektriske og elektroniske produkter.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Såvel papir og pap og plast udsorteres separat. Der er derfor usikkert, hvorvidt der er et øget genanvendelsespotentiale inden for de betydende affaldsfraktioner i branchen. Det vurderes dog, at der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer vedrørende kildesortering af affald. Dertil kommer, at kommunernes meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen og rimelig bevidsthed om håndtering af affald.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:</i>	<p>Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldsmængder og -sammensætning i branchen, ligesom der udsorteres på de betydende mængder.</p> <p>Det vil være interessant at undersøge, hvor store mængder de forskellige fraktioner forekommer i, samt om der er mulighed for en øget genanvendelse.</p> <p>Branchen er præget af en række kæder. Det vil derfor være interessant at undersøge, hvorvidt øgede muligheder, for at butikskæder kan etablere et fælles indsamlingssystem på tværs af kommunegrænser, kan rationalisere affaldssystemet og -indsamlingen.</p> <p>Det vurderes interessant at se nærmere på det brandbare affald, især for så vidt angår pap, papir, plast, elektriske og elektroniske produkter samt imprægneret træ.</p>

3.17 Hoteller med restauration

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 11 10	Hoteller med restauration	8.616	807	5.589	22,9%	6,7%	22,0%	11

Tabel 23

Nøgletal for Hoteller med restauration.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Hoteller med restauration

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, flasker og glas, have- og parkaffald, jern og metal, organisk affald, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, maskiner, udstyr og inventar, kølemøbler, elektriske og elektroniske produkter.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald (81%) og madaffald (13%).
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der findes få miljøfarlige stoffer i affaldet fra hoteller med restaurant. De former for farligt affald, der findes, er batterier, lyskilder, malingrester, ukrudt- og skadedyrsbekæmpelsesmidler, rester af klor og saltsyre til svømmebassiner og afisningsmidler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der i det dagrenovationslignende affald kan udsorteres en del genanvendelige fraktioner, eksempelvis diverse emballage, herunder papemballage, samt madaffald.
<i>Branchens kendskab:</i>	Der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer omkring kildesortering af affald. Kommunernes (indsamlernes) meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner – især madaffald, der indgår i spise-til-grise-ordningen – har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald: 46,8 tons – 81% Madaffald: 7,7 tons – 13% Pap: 2,8 tons – 5% Benaffald 0,6 tons – 1%
<i>Vurdering:</i>	Det vurderes, at der med fordel kan gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i denne delbranche, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Herunder bør især forholdene omkring madaffald undersøges. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves, og om kommunen stiller de indsamlingsordninger eller afleveringsmuligheder til rådighed, virksomhederne har behov for.

3.18 Konferencecentre og kursusjendomme

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 11 20	Konferencecentre og kursusjendomme	1.649	120	361	4,4%	1,0%	1,4%	14

Tabel 24

Nøgletal for Konferencecentre og kursusjendomme.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Konferencecentre og kursusjendomme

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, flasker og glas, have- og parkaffald, jern og metal, organisk affald, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, maskiner, udstyr og inventar, kølemøbler og elektriske og elektriske produkter.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald og madaffald.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der findes stort set ingen miljøfarlige stoffer i affaldet fra konferencecentre og kursusjendomme. De former for farligt affald, der findes, er batterier, lyskilder, malingrester, ukrudt- og skadedyrsbekæmpelsesmidler og afisningsmidler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der i det dagrenovationslignende affald kan udsorteres en del genanvendelige fraktioner, eksempelvis diverse emballage, herunder papemballage, samt madaffald.
<i>Branchens kendskab:</i>	Der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer omkring kildesortering af affald. Kommunernes (indsamlernes) meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner – især madaffald, der indgår i spise-til-grise-ordningen – har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Pap og karton: 5,5 tons Madaffald: 2.000 spande Fritureolie: 3.000 l. Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald: 4 containere pr. dag.
<i>Vurdering:</i>	Det vurderes, at der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i denne delbranche, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Herunder bør især forholdene omkring madaffald undersøges. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves, og om kommunen stiller de indsamlingsordninger eller afleveringsmuligheder til rådighed, virksomhederne har behov for.

3.19 Campingpladser

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 22 00	Campingpladser	415	371	590	1,1%	3,1%	2,3%	1

Tabel 25

Nøgletal for Campingpladser.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Campingpladser

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier og akkumulatorer, blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flasker og emballageglas, have- og parkaffald, imprægneret træ, jern og metal, kølemøbler, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, PVC-plast samt sammensatte produkter.		
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandt affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, have- og parkaffald, papir og pap.		
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald (formaldehyd fra toiletter i campingvogne).		
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det må forventes, at der inden for fraktionerne dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding findes muligheder for at øge andelen af pap og papir, glas og flasker samt plast til genanvendelse.		
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der p.t. er et relativt beskedent kendskab til affaldssammensætningen, herunder graden af sortering, samt affaldsmængder på de enkelte campingpladser. Der arbejdes dog i regi af Danmarks Turistråd og DCU m.fl. med grøn profil på camping, hvilket alt andet lige vil betyde øget kendskab til affaldsmængder og sammensætning i fremtiden.		
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Campingpladser*	Tons	%
	Diverse brændbart	16.000	63%
	Diverse ikke-brændbart	1.300	5%
	Papir og pap	2.000	8%
	Flasker og glas	750	3%
	Organisk affald	500	2%
	Have- og parkaffald	3.700	15%
	Farligt affald	125	1%
	Jern og metal	100	1%
	Andet	900	3%
	Total	25.165	100%
	Beregnete data: Campingpladsernes totale affaldsmængde er anslået til 0,9% af husholdningernes affaldsproduktion og fordelt på fraktioner efter Miljøstyrelsens Affaldsstatistik 1998.		
<i>Vurdering:</i>	Campingpladser udgør kun 1,1% af de fuldtidsansatte, men 3,1% af arbejdsstederne under branchegruppen. Det er dog væsentligt at fokusere på mængden af besøgende på årsplan.		
	Det vurderes interessant at se særligt på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir.		

3.20 Feriecentre

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 23 10	Feriecentre	354	20	149	0,9%	0,2%	0,6%	18

Tabel 26

Nøgletal for Feriecentre.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Feriecentre

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, batterier, dagrenovationslignende affald, flasker og glas, have- og parkaffald, jern og metal, organisk affald, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, maskiner, udstyr og inventar.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald og madaffald.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der findes stort set ingen miljøfarlige stoffer i affaldet fra Feriecentre. De former for farligt affald, der findes, er batterier, lyskilder, malingrester, ukrudt- og skadedyrsbekæmpelsesmidler, rester af klor og saltsyre til svømmebassiner og afisningsmidler.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der i det dagrenovationslignende affald kan udsorteres en del genanvendelige fraktioner, eksempelvis diverse emballage, herunder papemballage, samt madaffald.
<i>Branchens kendskab:</i>	Der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer omkring kildesortering af affald. Kommunernes (indsamlernes) meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner – især madaffald, der indgår i spise-til-grise-ordningen – har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald: 470 tons Pap/karton: 12,6 tons Flasker: 7,21 tons Jern/metal: 17,36 tons Madaffald: 53,55 tons Fritureolie: 2,44 tons
<i>Vurdering:</i>	Der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i denne delbranche, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Herunder bør især forholdene omkring madaffald undersøges. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves, og om kommunen stiller de indsamlingsordninger eller afleveringsmuligheder til rådighed, virksomhederne har behov for.

3.21 Restauranter

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 30 10	Restauranter	11.761	3.053	7.221	31,2%	25,4%	28,4%	4

Tabel 27

Nøgletal for Restauranter.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Faktaark for Restauranter

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, flasker og glas, organisk affald, jern- og metalemballage, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, fritureolie, fedt fra fedtbrønde, inventar og kølemøbler.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding, flasker og glas, organisk affald.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Der findes stort set ingen miljøfarlige stoffer i affaldet fra restauranter. De former for farligt affald, der findes, er lyskilder, skadedyrsbekæmpelsesmidler og afisningsmidler.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at der i det dagrenovationslignende affald kan udsorteres en del genanvendelige fraktioner, eksempelvis diverse emballage og madaffald.
<i>Branchens kendskab:</i>	Der er meget stor forskel på virksomhedernes muligheder for at kildesortere, idet virksomhederne er meget afhængige af de enkelte kommuners initiativer omkring kildesortering af affald. Kommunernes (indsamlernes) meget varierende takster for at modtage og behandle de forskellige affaldsfraktioner – især madaffald, der indgår i spise-til-grise-ordningen – har stor betydning for den enkelte virksomheds indsats.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data via den indledende kortlægning.
<i>Vurdering:</i>	Det vurderes, at der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i denne delbranche, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Herunder bør især forholdene omkring madaffald undersøges. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves, og om kommunen stiller de indsamlingsordninger eller afleveringsmuligheder til rådighed, virksomhederne har behov for.

3.22 Postvæsen

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
64 11 00	Postvæsen	25.878	660	60%	39%	39

Tablet 28

Nøgletal for Postvæsen.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Postvæsen

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, blandet ikke-brændbart, elektriske og elektroniske produkter (pc-udstyr, lysstofrør), farligt affald (olie- og kemikalieaffald, batterier og akkumulatorer), dæk, emballageglas, inventar, jern og metal, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.			
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, papir og pap, ikke-brændbart affald (storskrald).			
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	PVC-produkter (ringbind), lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).			
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding – hvori der er en del pap og papir.			
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et godt kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau.			
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Postvæsen*	tons pr år	i %	kg/ansat/år
	Blandet affald til forbrænding	4.766	50,4%	21,1
	Dæk	550	5,8%	2,4
	Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	76	0,8%	0,3
	Jern og metal	20	0,2%	0,1
	Papemballage	1.570	17%	7,0
	Papir	2.460	26,0%	10,9
	Plastemballage m.m. (ikke PVC)	20	0,2%	0,1
	I alt	9.462	100%	41,9
	Dertil kommer, at postvæsenet indsamlede: 17.402 stk. lyskilder og 643 stk. batterier.			
	Der er ikke inkluderet mængder af elektriske og elektroniske produkter og inventar.			
<i>Vurdering:</i>	Postvæsenet udgør 60% af antal fuldtidsansatte og ca. 40% af antal arbejdssteder under branchegruppen. Der er få enheder i postvæsenet sammenlignet med andre brancher i servicesektoren, hvilket betyder, at affaldet er koncentreret på relativt få enheder.			
	Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir samt inventar og elektriske og elektroniske produkter.			

* Oplysninger er baseret på skøn fra Post Danmark.

3.23 Telekommunikation

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
64 20 00	Telekommunikation	14.863	331	34%	20%	45

Tabel 29

Nøgletal for Telekommunikation.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Telekommunikation

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, blandet ikke-brændbart, elektriske og elektroniske produkter (pc-udstyr, lysstofrør), farligt affald (olie- og kemikalieaffald, batterier og akkumulatorer), dæk, emballageglas, inventar, jern og metal, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. samt biler.			
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, elektrisk og elektronisk produkter, jern og metal, papir og pap.			
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).			
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding – hvori der formodes at være en del pap og papir.			
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et godt kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau.			
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Tele Danmark	tons/år	i %	Kg/ansat/år
	Blandet affald til forbrænding	1.198	22%	70,5
	Batterier og akkumulatorer	83	2%	4,9
	Elektriske/elektroniske produkter	2.184	40%	128,5
	Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	5	0%	0,3
	Jern og metal	1.116	21%	65,6
	Papir og pap	833	15%	49,0
	Plastemballage m.m.	14	0%	0,8
	I alt	5.433	100%	319,6
	Der er ikke oplysninger om udtjente biler og bilaffald, inventar, organisk affald og kølemøbler.			
<i>Vurdering:</i>	Telekommunikation dækker ca. 34% af fuldtidsansatte og ca. 20% af arbejdssteder under branchegruppen. Der er få store enheder under Telekommunikation sammenlignet med andre brancher i servicesektoren, hvilket betyder, at affaldet er koncentreret på relativt få enheder.			
	Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir samt inventar.			

3.24 Banker, sparekasser og andelskasser

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
65 12 00	Banker, sparekasser og andelskasser	41.682	2.230	84,5%	65,4%	19

Tablet 30

Nøgletal for Banker, sparekasser og andelskasser.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997

Faktaark for Banker, sparekasser og andelskasser

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, batterier og akkumulatører, biler, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald (olie- og kemikalieaffald), flasker og andet emballageglas, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, kølemøbler, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, biler plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, organisk affald, pap og papir.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, batterier, lyskilder, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt biler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et beskedent kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Der er ikke fundet valide data.
<i>Vurdering:</i>	Banker, sparekasser og andelskasser udgør 85,5% af de fuldtidsansatte og 65,4% af arbejdsstederne under branchegruppen. Det vurderes, at der bør gennemføres en detailkortlægning af affaldshåndterings-systemet, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves. Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir samt madaffald. Der bør endvidere sættes særligt fokus på elektriske og elektroniske produkter (edb) og inventar.

3.25 Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
72 20 00	Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software	12.422	2.928	13.742	56%	76%	58%	4

Tabel 31

Nøgletal for Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software

<i>Affaldssammensætning:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, elektriske og elektroniske produkter, inventar, organisk affald, papemballage, papir.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, papir og muligvis pap.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter kan forventes at forkomme yderligere i blandet affald til forbrænding.
<i>Øget genanvendelsespotentiale tilstede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det må forventes, at der inden for fraktionen blandet affald til forbrænding findes muligheder for at øge andelen af pap og papir, samt eventuelt plast til genanvendelse.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der p.t. er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data vedrørende mængder med en %-vis vurdering af fordelingen. Hovedvægten lægges på blandet affald til forbrænding 60% og 20% på papir. Det oplyses, at inventar forekommer i form af affald ca. en gang om måneden. Det bør ligeledes undersøges yderligere.
<i>Vurdering:</i>	Nærværende undersøgelse indikerer, at der er begrænset viden om affaldssammensætningen inden for branchen, hvorfor en detailkortlægning kan være at fortrække. Generelt kan der være et potentiale for at øge genanvendelsen af diverse kendte materialer/fraktioner, herunder elektriske og elektroniske produkter, fra den brændbare fraktion.

3.26 Revisions- og bogføringsvirksomhed

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 12 00	Revisions- og bogføringsvirksomhed	13.894	3.780	8.477	12,9%	14,3%	11,3%	4

Tabel 32

Nøgletal for Revisions- og bogføringsvirksomhed.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Revisions- og bogføringsvirksomhed

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, blandet ikke-brændbart, elektriske og elektroniske produkter (pc-udstyr, lysstofrør), farligt affald (olie- og kemikalieaffald, batterier og akkumulatorer), biler, flasker og andet emballageglas, inventar, jern og metal, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, papir og pap, ikke-brændbart affald (storskrald).
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	PVC-produkter (ringbind), lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding – hvori der er en del pap og papir.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Der er ikke fundet nøgletal og mængder, der belyser sammensætningen på et detaljeret niveau. De betydende mængder er papir og pap. Der er begrænset viden om genereringen og håndteringen af elektriske og elektroniske produkter, udtjente biler og inventar.
<i>Vurdering:</i>	Revisions- og bogføringsvirksomhed dækker 12,9% fuldtidsansatte og 14,3% arbejdssteder under branchegruppen. En lignende affaldssammensætning vurderes at være til stede for en meget stor del af brancherne, hvor der ikke er gennemført indledende kortlægning, på delbrancheniveau under Anden forretningservice. Der er mange små og få store virksomheder inden for branchen. Dette kan fra ét synspunkt gøre det vanskeligt at foretage økonomisk forsvarlige indsamlinger af en papirfraktion, der ofte er af meget fin kvalitet. På den anden side er der ofte flere virksomheder samlet i lokale kontormiljøer, således at der kan være mulighed for at etablere fælles indsamling. Der må nok forventes en stigning i mængden af elektronikaffald i form af pc-udstyr og øvrige kontormaskiner, da udviklingen på dette område gør, at produkterne hurtigt forældes. Det vurderes, at der for en del virksomheder er tale om leasede produkter. Endvidere har flere virksomheder aftaler om tilbagetagning af udtjent udstyr. Endelig er der også flere virksomheder, der afhænder brugt udstyr til skoler eller hjælpeorganisationer, der donerer til Øst- eller ulande. Det vurderes, at der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvordan de kommunale regulativer fungerer. Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i af blandet brændbart/dagrenovationslignende affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir. Der bør endvidere sættes særligt fokus på elektronikaffald, der indeholder miljøfarlige stoffer.

3.27 Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 20 10	Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder	13.822	1.416	14.274	12,8%	5,3%	19,1%	10

Tabel 33

Nøgletal for Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, blandet ikke-brændbart, elektriske og elektroniske produkter (kølemøbler, lysstofrør), farligt affald (olie- og kemikalieaffald, batterier og akkumulatorer), flasker og andet emballageglas, inventar, jern og metal, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.			
<i>Mængdemæssigt betydelige affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, blandet affald til forbrænding, papir og pap, ikke-brændbart affald (storskrald).			
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	PVC-produkter (ringbind), lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).			
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding – hvori der er en del pap og papir.			
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et godt kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau.			
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Rådgivende ingeniører*	Tons	i %	Kg/ansat/år
	Pap	567	7%	41
	Papir	2.073	24%	150
	Elektronikskrot	83	1%	6
	Diverse brændbart	2.709	31%	196
	Diverse ikke-brændbart	2.391	28%	173
	Jern og metal	636	7%	46
	Andet	180	2%	13
	I alt	8.639	100%	625

Vurdering:

Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder dækker 12,8% fuldtidsansatte og 5,3% arbejdssteder under branchegruppen. En lignende affaldssammensætning vurderes at være til stede for en meget stor del af brancherne, hvor der ikke er gennemført indledende kortlægning, på delbrancheniveau under Anden forretningsservice. De betydende brancher er Revisions- og bogføringsvirksomhed og advokatvirksomhed.

Der er mange små og få store virksomheder inden for Anden forretningsservice. Dette kan fra ét synspunkt gøre det vanskeligt at foretage økonomisk forsvarlige indsamlinger af en papirfraktion, der ofte er af meget fin kvalitet. På den anden side er der ofte flere virksomheder samlet i lokale kontormiljøer, således at der kan være mulighed for at etablere fælles indsamling.

Det vurderes, at der er en del sammensatte produkter af papir/plast i mængden af blandet affald til forbrænding.

Der må nok forventes en stigning i mængden af affald fra elektriske og elektroniske produkter i form af pc-udstyr og øvrige kontormaskiner, da udviklingen på dette område gør, at produkterne hurtigt forældes. Det vurderes, at der for en del virksomheder er tale om leasede produkter. Endvidere har flere virksomheder aftaler om tilbagetagning af udtjent udstyr. Endelig er der også flere virksomheder, der afhænder brugt udstyr til skoler eller hjælpeorganisationer, der donerer til Øst- eller ulande.

Det vurderes, at der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.

Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir. Der bør endvidere sættes særlig fokus på elektriske og elektroniske produkter, der indeholder miljøfarlige stoffer.

* Skøn baseret på oplysninger fra TI.

3.28 Reklamebureauvirksomhed

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 40 10	Reklamebureauvirksomhed	5.743	2.076	11.693	5,3%	7,8%	15,6%	3

Tabel 34

Nøgletal for Reklamebureauvirksomhed.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Reklamebureauvirksomhed

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter (pc-udstyr, lysstofrør), farligt affald, inventar, pap, papir og plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding og dagrenovationslignende affald, papir og muligvis pap.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding – hvori der er en del papir og muligvis pap og plast.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Der er ikke fundet nøgletal og mængder, der belyser sammensætningen på et detaljeret niveau.
<i>Vurdering:</i>	Reklamebureauvirksomhed udgør ca. 5,5% af fuldtidsansatte og ca. 8% af arbejdssteder under branchegruppen. Det vurderes, at kendskabet generelt set ikke er tilstrækkeligt til at afgøre, om der rent faktisk findes et potentiale for at øge andelen af affald til genanvendelse. Det vurderes interessant at se på indholdet af den brændbare fraktion samt at undersøge nærmere, hvorvidt der udsorteres i papir, herunder hvilke mængder der fremkommer. Det vurderes endvidere interessant at se nærmere på mængderne og sammensætningen af elektriske og elektroniske produkter, herunder farligt affald.

3.29 Almindelig rengøring

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 70 10	Almindelig rengøring	21.945	3.344	6.204	20,3%	12,6%	8,3%	7

Tabel 35

Nøgletal for Almindelig rengøring.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Almindelig rengøring

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, farligt affald (lidt), flasker og andet emballageglas, flydende affald, inventar, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC).
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, papir og pap samt plast.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding – hvori der er en del pap og papir samt plastemballage.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Der er ikke fundet nøgletal og mængder, der belyser sammensætningen på et detaljeret niveau. De betydende mængder er papir og pap.
<i>Vurdering:</i>	Almindelig rengøring udgør ca. 20% af antal fuldtidsansatte og ca. 13% af arbejdssteder under branchegruppen. Det vurderes interessant at se på affaldssammensætning generelt. Det vurderes specielt interessant at se på indholdet af den brændbare fraktion. såvel ud fra et genanvendelsessynspunkt, men også med fokus på miljøfarligt affald (bl.a. rester af rengøringsprodukter), herunder elektriske og elektroniske produkter.

3.30 Generelle offentlige tjenester

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 11 00	Generelle offentlige tjenester	61.624	467	40,4%	21,0%	132

Tabel 36

Nøgletal for Generelle offentlige tjenester.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for generelle offentlige tjenester

<i>Affaldssammensætning</i>	Batterier, dagrenovationslignende affald/blandet affald til forbrænding, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flasker og emballageglas, have- og parkaffald, jern og metal, kølemøbler, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, udtjente maskiner og udstyr samt inventar.		
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, papir og pap, blandet affald til forbrænding (storskrald/inventar).		
	Der er begrænset viden om genereringen og håndteringen af elektriske og elektroniske produkter og inventar.		
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, batterier.		
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald særligt papir og pap og elektriske og elektroniske produkter samt inventar.		
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen. Der sker en vis grad af sortering af de genanvendelige materialer, herunder papir, pap og flasker og glas. Ligeledes udsorteres lyskilder, elektriske og elektroniske produkter i en vis grad. Viden om inventar er begrænset		
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Fraktioner	Mængde	Kg pr. år/ansat
	Papir og pap	5.502 tons	89
	Brændbart	5.525 tons	90
	Glas	135 tons	2
	Elektrisk og elektroniske produkter	107 tons	2
	Lysstofrør, stk.	26.606 stk.	0,4
	Tonerpatroner, stk.	19.740 stk.	0,3

Skønnede mængder på baggrund af oplysninger fra Miljøstyrelsen, Energistyrelsen, GEUS, Skov- og Naturstyrelsen og Forskningscenter for skov og landskab.

Vurdering:

75 11 00 Generelle offentlige tjenesteydelser er den største branche under Offentlig administration, forsvar og social forsikring med over 40% af de fuldtidsansatte og 20% af arbejdsstederne. Generelle offentlige tjenester dækker et bredt spektrum af den statslige, amtslige og kommunale administration. Et kendetegn er, at aktiviteterne i branchen er koncentreret om kontoraktiviteter. Ligeledes er det værd at bemærke, at der er et meget højt gennemsnitligt antal ansatte pr. arbejdssted, hvilket betyder, at det affald, der optræder, er koncentreret på relativt få enheder, når man sammenligner med den øvrige del af servicesektoren.

De ca. 450 institutioner varierer betydeligt i forhold til gennemsnitligt antal ansatte. De fleste kan dog karakteriseres ved at have kontorlignende aktiviteter.

Det vurderes, at det dagrenovationslignende affald udgør en væsentlig mængde af den samlede affaldsmængde. Det vurderes derfor særligt interessant at se på indholdet i dagrenovationslignende affald/ blandet affald til forbrænding med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir.

Ligeledes er det interessant at se på fraktioner som elektriske og elektroniske produkter og inventar.

3.31 Forsvar og civilforsvar

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 22 00	Forsvar og civilforsvar	34.336	217	22,5%	9,8%	158

Tabel 37

Nøgletal for Forsvar og civilforsvar.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Forsvar og civilforsvar

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier og akkumulatorer, bilaffald, blandet affald til forbrænding, affald til deponi, dagrenovationslignende affald, dæk, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flasker og anden emballageglas, inventar, jern og metal, haveaffald, lysstofrør, kølemøbler, organisk affald, sygehusaffald, pap, papir, plast, træ, øvrigt affald, udstyr mv.		
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald (50,5%), farligt affald (19,8%), jern og metal (8,8%), blandet affald til forbrænding (7,5%), affald til deponi (4,5%), pap og papir (4,5%).		
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Affald fra biler – dvs. batterier og akkumulatorer, øvrigt farligt affald, elektriske og elektroniske produkter, herunder lysstofrør, øvrigt affald.		
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Som det fremgår af mængdeoplysningerne, er fraktionerne dagrenovationslignende affald og blandet affald til forbrænding relativt store med tilsammen ca. 60% af affaldsmængden. De kan forventes at indeholde mængder af genanvendeligt pap og papir, eventuelt også andre genanvendelige fraktioner.		
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen og til mængderne.		
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Fraktioner	Tons	Kg/person/år
	Blandet brændbart	1.140	38
	Deponi	681	22,7
	Batterier	25	0,83
	Akkumulatorer	74	2,5
	Dagrenovation	7.700	256,6
	Elektronik	20	0,7
	Farligt affald	2.990	100
	Jern og metal	1.326	44,2
	Organisk affald (madaffald)	215	7,2
	Pap og papir (inkl. emballage)	683	23
	Sygehusaffald	10	0,3
	Øvrigt affald	266	9
	Hertil kommer kasserede dæk, glas, kølemøbler mv.		
<i>Vurdering:</i>	Forsvaret udgør 22,5% af de fuldtidsansatte og 9,8 % af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at der i gennemsnit er ca. 158 ansatte/personel fordelt pr. arbejdssted.		
	Ifølge Forsvaret er der forskel på, hvordan og hvor meget der kildesorteres på de enkelte arbejdssteder. Det generelle billede er, at de enkelte etablissemeters affaldssystemer er snævert knyttet til den ordning, der findes i kommunen, hvori etablissemntet ligger.		
	Som det fremgår, er der et rimeligt kendskab til affaldssammensætningen hos Forsvaret. Den samlede mængde er oplyst til ca. 16.000 tons, svarende til ca. 500 kg pr. ansat ekskl. kasserede dæk, glas, kølemøbler, lysstofrør mv. Ca. 60% heraf udgøres af dagrenovationslignende og blandet brændbart.		

Under alle omstændigheder vurderes det, at et øget kendskab til affaldssammensætningen, specielt sammensætningen af dagrenovationslignende samt blandet brændbart, vil give en bedre mulighed for at vurdere, om det er muligt at øge genanvendelsen, herunder om der er mulighed for at fjerne miljøfarlige stoffer i affaldet.

Det vurderes, at der i denne forbindelse bør ske en kortlægning af affaldshåndteringssystemet, der foruden affaldsmængder og -sammensætning ser på organisation, økonomi samt behandling.

Det vurderes, at der er behov for en detailkortlægning med henblik på at skabe et forbedret kendskab til affaldssammensætningen og -mængder hos Forsvaret.

3.32 Politiet

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 24 00	Politiet	12.687	280	8,3%	12,6%	45

Tabel 38

Nøgletal for Politiet.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Politiet

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier og akkumulatorer, bilaffald, blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, dæk, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald, flasker og anden emballageglas, inventar, jern og metal, lysstofrør, kølemøbler, organisk affald, pap, papir, plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter (især edb-udstyr mv. – sammensætningen kendes dog ikke), pap, papir.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Affald fra biler – dvs. batterier og akkumulatorer, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Et forsigtigt skøn er, at der på landsplan vurderes at kunne opnås en forbedret effekt for fraktionerne papir og pap, eventuelt også andre fraktioner.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen, men ringe kendskab til mængderne.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen anvendelige data.
<i>Vurdering:</i>	Politiet udgør 8,3 % af de fuldtidsansatte, og 12,6 % af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at der i gennemsnit er ca. 45 ansatte fordelt pr. arbejdssted.

Ifølge Rigspolitiet svarer de 54 politikredse i affaldssammensætning godt til Rigspolitiet. Dette betyder, at det alt andet lige vil være muligt at opnå en positiv effekt ved et forbedret kendskab til affaldssammensætningen, i det omfang en detailkortlægning kan pege herpå.

Der er ikke noget samlet overblik over affaldet fra Politiet. Det vurderes, at et øget kendskab til affaldssammensætningen fordelt på mængder vil give en bedre mulighed for at vurdere, for hvilke fraktioner der i givet fald vil være et øget genanvendelsespotentiale, herunder for udsortering af farligt affald. Det vurderes, at der i denne forbindelse ligeledes bør gennemføres en kortlægning af organisation, økonomi samt behandling af affaldet

Det anbefales således, at der gennem en detailkortlægning skabes et forbedret kendskab til affaldssammensætningen og -mængder mv. hos Politiet.

3.33 Brandvæsen og redningskorps

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 25 00	Brandvæsen og redningskorps	7.598	298	5,0%	13,4%	25

Tabel 39

Nøgletal for Brandvæsen og redningskorps.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Brandvæsen og redningskorps

<i>Affaldssammensætning:</i>	Det har ikke været muligt, at give et præcist billede af affaldssammensætningen. Det må dog antages, at hovedparten af de i undersøgelsen medtagede fraktioner vil være repræsenteret hos brandvæsen og redningskorps.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Ingen bemærkninger.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at et forbedret kendskab vil øge muligheden for at fjerne miljøfarlige stoffer fra affaldet.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Det vurderes, at et forbedret kendskab vil øge muligheden for at øge genanvendelsen inden for branchen.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der p.t. er et beskedent kendskab til affaldssammensætningen, herunder graden af sortering, samt affaldsmængder.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:</i>	Brandvæsen og redningskorps udgør 5% af de fuldtidsansatte og 13,4% af arbejdsstederne under branchegruppen. Det vurderes, at der er behov for et forbedret kendskab til affaldssammensætningen, -mængder, organisation, økonomi samt behandling m.m.

3.34 Folkeskoler o.l.

Branchekode	Branche	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	Antal elever
80 10 10	Folkeskoler o.l.	72.205	2.165	524.000

Tablet 40

Nøgletal for Folkeskoler o.l.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997 og Undervisningsministeriet.

Faktaark for Folkeskoler

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, blandet ikke-brændbart affald til losseplads, organisk affald, farligt affald (batterier), elektriske og elektroniske produkter (pc-udstyr, kølemøbler, lysstofrør mv.) og inventar samt papir og pap.		
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, papir og pap, inventar og blandet ikke-brændbart affald til losseplads.		
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Farligt affald (batterier), pc-udstyr, kølemøbler, lysstofrør mv. og PVC i diverse produkter og inventar.		
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding i form af papir og pap samt organisk affald.		
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er beskedent kendskab til affaldssammensætningen ud over affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald og papir og pap.		
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Fraktioner *	Tons	Kg/elev/år
	Diverse brændbart	50.000-80.000	100-150
	Papir	1.300-2.000	2,5
<i>Vurdering:</i>	<p>Der er ikke mængder eller nøgletal for andre affaldstyper og -fraktioner end ovenstående. Beregnede data på landsplan.</p> <p>Folkeskoler o.l. har over 72.000 fuldtidsansatte fordelt på 2.165 arbejdssteder under branchegruppen. Branchen dækker på delbrancheniveau mere end 44% af de fuldtidsansatte i undervisningssektoren. Branchen er betydende hvad angår affaldsgenerering, da der er ca. 524.000 elever i folkeskoler o.l.</p> <p>Det vurderes, at der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet på en række skoler, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p> <p>Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir samt evt. madaffald.</p> <p>Der bør endvidere sættes særligt fokus på PVC-produkter med henblik på udsortering. Endelig bør der også fokuseres på inventar og elektriske og elektroniske produkter samt affaldsgenerering ved om- og tilbygning, herunder imprægneret træ.</p>		

* Baseret på oplysninger fra Herlev, Frederiksberg og Fredericia Kommuner.

3.35 Universiteter

Branchekode	Branche	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	Antal elever
80 30 10	Universiteter	10.257	97	100.000

Tabel 41

Nøgletal for Universiteter.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Universiteter

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, stort blandet ikke-brændbart til forbrænding (storskrald/inventar), batterier og akkumulatorer, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald (olie- og kemikalieaffald), flasker og andet emballageglas, have- og parkaffald, jern og metal, klinisk risikoaffald, kølemøbler, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.			
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, papir og pap, blandet affald til forbrænding (storskrald/inventar).			
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, batterier, øvrigt farligt affald fx fra diverse kemikalier fra forsøg mv., herunder også klinisk risikoaffald, PVC-produkter (ringbind).			
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, særligt papir og pap samt inventar.			
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen.			
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Fraktioner*	T/år	%	Kg/ansat/år
	Pap	100	3%	10
	Papir	138	4%	13
	Diverse brændbart	2.785	80%	272
	Stort brændbart	431	12%	42
	Jern og metal	15	0%	1
	Glas og flasker	17	0%	2
	Farligt affald	23	1%	2
	I alt	3.494	100%	341
	Beregnete data på årsplan.			
<i>Vurdering:</i>	Det anbefales, at der gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.			
	Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir. Der bør endvidere sættes særligt fokus på PVC-produkter med henblik på udsortering.			

* Skøn baseret på oplysninger fra RUC.

3.36 Hospitaler

Branchekode	Branche	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	Antal sengepladser
85 11 00	Hospitaler	93.876	164	24.538

Tabel 42

Nøgletal for Hospitaler.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997 og Sundhedsstyrelsen, Virksomheden ved sygehusene 1997.

Faktaark Hospitaler

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, blandet ikke-brændbart affald til losseplads, batterier og akkumulatorer, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald (olie- og kemikalieaffald), flasker og andet emballageglas, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, klinisk risikoaffald, kølemøbler, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. og røntgenaffald, væsker m.m. samt medicinrester.			
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, ikke-brændbart affald (storskrald), organisk affald, klinisk risikoaffald og pap.			
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, klinisk risikoaffald, PVC-produkter, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt biler.			
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir, glas og flasker samt plast.			
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et godt kendskab til affaldssammensætningen. Der arbejdes med miljøstyring, miljøreddegørelser, grønne indkøb og grønne regnskaber på flere hospitaler.			
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Fraktioner*	Tons	%	Kg/ansat/år
	Dagrenovation	23.105	60%	239
	Klinisk	3.668	10%	38
	Madaffald	3.005	8%	31
	Ikke-brændbart	2.788	7%	29
	Pap	1.419	4%	15
	Stort brændbart	1.064	3%	11
	Jern og metal	916	2%	9
	Havepark	686	2%	7
	Papir + makulering	882	2%	9
	Glas	427	1%	4
	Farligt affald	309	1%	3
	Plast	70	0%	1
	Elektriske og elektroniske produkter	31	0%	0,3
	Total	38.371	100%	396

Vurdering:

Hospitaler (delbrancheniveau) udgør 77% af de fuldtidsansatte, men kun 2% af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at Hospitaler har en stor affaldsmængde koncentreret på få enheder.

Det vurderes, at der er en del sammensatte produkter af papir/plast, glas og flasker samt PVC i det dagrenovationslignende affald.

Det anbefales, at der gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.

Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir. Der bør endvidere sættes særlig fokus på PVC-produkter med henblik på udsortering.

* Skøn baseret på oplysninger fra Hovedstadens Sygehusfællesskab.

3.37 Plejehjem og beskyttede boliger

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
85 31 50	Plejehjem og beskyttede boliger	77.282	1.076	20,4%	5,2%	72

Tabel 43

Nøgletal for plejehjem og beskyttede boliger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark plejehjem og beskyttede boliger

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier og akkumulatorer, blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald (olie- og kemikalieaffald), flasker og andet emballageglas, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, klinisk risikoaffald, kølemøbler, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast, medicinrester, bleer og aluminium samt tøj og sko.		
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, inventar, organisk affald, voksenbleer.		
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Klinisk risikoaffald, PVC-produkter, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt biler.		
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir samt glas og flasker.		
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen. Der arbejdes med miljøstyring og grønne regnskaber på flere plejehjem.		
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Fraktioner*	T/år	Kg/ansat/år
	Blandet affald til forbrænding	5.474	71
	Blandet ikke-brændbart affald til losseplads	966	13
	Organisk affald	6.376	83
	Pap og papir	1.674	22

Vurdering:

Plejhjem (delbrancheniveau) udgør 20,4% af de fuldtidsansatte, men kun 5,1% af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at plejhjem har en stor affaldsmængde koncentreret på få enheder.

Plejhjem er en af de brancher, hvor affaldssammensætning og -mængder, der genereres, kan sammenlignes med private husholdninger. Der er dog flere forhold, der taler for, at plejhjem genererer mere affald end tilsvarende husholdninger. En del plejhjem genererer meget organisk affald, idet der er storkøkkener med madudbringning til ældreboliger og andre plejhjem. Endvidere er der et stort antal syge eller retarderede mennesker, der antages at generere et større spild af madaffald. Endelig anvendes der på døgninstitutionerne en del engangs-voksenbleer

Det vurderes, at inventar, voksenbleer og organisk affald udgør en væsentlig mængde af det samlede affald. De kommunale genbrugsstationer benyttes i stort omfang til afhændelse af affald.

Det anbefales, at der gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.

Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir.

* Baseret på oplysninger fra plejhjem i Bogense.

3.38 Aldersintegrerede institutioner

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antallet af ansatte pr. arbejdssted
85 32 25	Aldersintegrerede institutioner	28.973	1.867	7,7%	9,0%	14

Tabel 44

Nøgletal for Aldersintegrerede institutioner.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark Aldersintegrerede institutioner

<i>Affaldssammensætning:</i>	Batterier, dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald (olie- og kemikalieaffald), flasker og andet emballageglas, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, kølemøbler, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC) og PVC-plast samt tøj og sko.
<i>Mængdemæssigt betydningsfulde affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, herunder særligt bleer.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	PVC-produkter, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir samt glas og flasker.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen. Der arbejdes med miljøstyring og grønne regnskaber i en del institutioner.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Der er ikke fundet valide data om mængder og sammensætning.
<i>Vurdering:</i>	Aldersintegrerede institutioner (delbrancheniveau) udgør 7,7% af de fuldtidsansatte og 9,0% af arbejdsstederne under branchegruppen. Børnehaver og vuggestuer antages at have tilsvarende affaldssammensætning. Det vurderes, at det dagrenovationslignende affald udgør en væsentlig mængde af den samlede affaldsmængde. De kommunale genbrugsstationer benyttes i stort omfang til afhændelse af genanvendelige og diverse farlige affaldsfraktioner. Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald, pap og papir samt trykimpregneret træ.

3.39 Radio- og tv-virksomhed

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
92 20 00	Radio- og tv-virksomhed	5.971	213	18,6%	3,5%	28

Tabel 45

Nøgletal for Radio- og tv-virksomhed

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for Radio- og tv-virksomhed

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding, blandet til losseplads, batterier og akkumulatorer, bilaffald (+ dæk), dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald (olie- og kemikalieaffald), flasker og andet emballageglas, have- og parkaffald, inventar, jern og metal, lysstofrør, organisk affald, papemballage, papir, plastemballage m.m. (ikke PVC), PVC-plast.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, batterier, flasker og glas, pap og papir.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Batterier, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt biler.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding, dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir samt glas og flasker.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist kendskab til affaldssammensætningen. Der er ringe data hvad angår mængder.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:</i>	Radio- og tv-virksomhed udgør ca. 19% af de fuldtidsansatte, men kun ca. 3,5% af arbejdsstederne under branchegruppen. Dette betyder, at der hos radio- og tv-virksomhed gennemsnitligt set er 28 ansatte pr. arbejdssted. Det vurderes dog, at hovedparten af de ansatte i denne branche skal findes på relativt få lokaliteter/arbejdssteder. Der vurderes således, at hovedparten af den samlede affaldsproduktion fra denne branchegruppen skal findes hos få store aktører på markedet og på relativt få adresser.
	Som det fremgår af affaldssammensætningen, spænder denne bredt. Hvorvidt dette er repræsentativt for radio- og tv-virksomheder som sådan, skal tages med forbehold for, at mindre virksomheder ligner de store i branchen.
	Det vurderes, at kendskabet generelt set ikke er tilstrækkeligt til at afgøre, om der rent faktisk findes et potentiale for at øge andelen af affald til genanvendelse.
	Det vurderes dog interessant at se på indholdet af den brændbare fraktion samt at undersøge nærmere, hvorvidt der udsorteres i pap og papir, herunder hvilke mængder der fremkommer.
	Det vurderes endvidere interessant at se nærmere på mængderne og sammensætningen af elektriske og elektroniske produkter, herunder farligt affald - endvidere at kortlægge, i hvilket omfang der kan sorteres inventar (træ jern og metal).

3.40 Folkebiblioteker

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
92 51 10	Folkebiblioteker	5.762	390	18,0%	6,3%	15

Tabel 46

Nøgletal for Folkebiblioteker o.l.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Faktaark for folkebiblioteker

<i>Affaldssammensætning:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, batterier, elektriske og elektroniske produkter, flasker og andet emballageglas, inventar, jern og metal, kølemøbler, lysstofrør, papemballage, papir, plastemballage, træpaller.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding /dagrenovationslignende affald, flasker og andet emballageglas, inventar, papemballage, papir, plastemballage.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Batterier, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald.
<i>Øget genanvendelsespotentiale tilstede for følgende affaldstyper/-fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding /dagrenovationslignende affald, inventar, pap og papir samt glas og flasker.
<i>Branchens kendskab:</i>	Det vurderes, at der er et delvist til affaldssammensætningen.
<i>Mængder og nøgletal:</i>	Ingen data.
<i>Vurdering:</i>	<p>Folkebiblioteker udgør ca. 18% af fuldtidsansatte og ca. 6% af antal arbejdssteder under branchegruppen.</p> <p>Ud over selve personalet bidrager brugerne til affaldsproduktionen hos bibliotekerne. Der vil her fortrinsvist være tale om dagrenovationslignende affald samt papir.</p> <p>Det vurderes interessant at se på indholdet af den brændbare fraktion samt at undersøge nærmere, i hvilket omfang der udsorteres specielt med fokus papir, pap, plast og glas og flasker, herunder undersøge, hvilke mængder der fremkommer.</p> <p>Det vurderes endvidere interessant at se nærmere på mængderne og sammensætningen af elektriske og elektroniske produkter, herunder farligt affald.</p> <p>Det må forventes, at mængden af pc-udstyr og andet affald fra elektriske og elektroniske produkter vil være stigende i fremtiden.</p>

4 Gennemgang af branchegrupper

Indledning

Nedenfor præsenteres resultaterne fra gennemgangen under kapitel 3 opsamlet på branchegruppeniveau.

Indledningsvis gives, i tabelform, et billede af den samlede branchegruppe, hvoraf det fremgår, hvor meget den udvalgte delbranche udgør af den samlede branchegruppe med hensyn til en række nøgletal såsom antal fuldtidsansatte, omsætning og arbejdssteder.

De udvalgte delbrancher er i de enkelte tabeller markeret med **fed**.

Efterfølgende præsenteres den samlede vurdering i et faktaark på branchegruppeniveau. Princippet i faktaarket er det samme som i det faktaark, der er anvendt i forbindelse med vurderingen på delbrancheniveau behandlet i kapitel 3.

Hensigten med at opsamle resultaterne på branchegruppeniveau er at skabe et overordnet billede af affaldssammensætningen mv. på den enkelte branchegruppe.

Det anvendte faktaark på branchegruppeniveau indeholder:

<i>Branche:</i>	Betegnelsen af branchegruppen i følge DB93.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	Beskrivelse af, hvor stor en procentdel den enkelte branchegruppe hvad angår antal fuldtidsansatte og andel af arbejdssteder udgør af den samlede servicesektor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Det nævnes, hvilke udvalgte brancher på delbrancheniveau der har deltaget i den indledende kortlægning.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Det angives, hvilke fraktioner/materialer der vurderes at være betydende med hensyn til mængder.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Det angives, hvilke fraktioner/produkter der vurderes at være betydende med hensyn til indholdet af miljøfarlige stoffer.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Endelig angives det, for hvilke fraktioner/materialer der vurderes at være et øget potentiale for genanvendelse til stede.
<i>Vurdering</i>	Opsamling og samlet vurdering.

4.1 Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer

50	Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor				5,2%	7,2%		
50 10 10	Engroshandel med biler	4.170	302	26.447	9,2%	2,9%	27,6%	14
50 10 20	Detailhandel med biler	19.543	2.291	31.036	43,3%	22,2%	32,4%	9
50 10 30	Engros- og detailhandel med campingvogne mv.	392	116	935	0,9%	1,1%	1,0%	3
50 20 10	Autoreparationsværksteder	7.072	3.908	8.809	15,7%	37,9%	9,2%	2
50 20 20	Karosseriværksteder (pladesmede)	566	344	524	1,3%	3,3%	0,5%	2
50 20 30	Autoelektrikere	212	69	205	0,5%	0,7%	0,2%	3
50 20 40	Undervognsbehandling	206	83	169	0,5%	0,8%	0,2%	2
50 20 50	Autolakererier	1.675	506	1.050	3,7%	4,9%	1,1%	3
50 20 60	Dækservice	1.124	211	2.861	2,5%	2,0%	3,0%	5
50 20 90	Autoservice i øvrigt	297	192	498	0,7%	1,9%	0,5%	2
50 30 10	Engroshandel med reservedele og tilbehør til biler mv.	4.154	586	6.379	9,2%	5,7%	6,7%	7
50 30 20	Detailhandel med reservedele og tilbehør til biler mv. (autoudstørsforretninger)	434	152	639	1,0%	1,5%	0,7%	3
50 40 00	Engros- og detailhandel med motorcykler, reservedele og tilbehør samt reparation og vedligeholdelse heraf	283	124	746	0,6%	1,2%	0,8%	2
50 50 10	Servicestationer uden kiosksalg	63	45	210	0,1%	0,4%	0,2%	1
50 50 20	Servicestationer med kiosksalg	4.941	1.391	15.346	10,9%	13,5%	16,0%	4
	I alt	45.132	10.320	95.853	100,0%	100,0%	100,0%	4

Tabel 47

Brancheoversigt for Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer, fordelt på antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Detailhandel med biler, Autoreparationsværksteder, Servicestationer med kiosksalg.

Disse kortlagte delbrancher dækker 69,9% af de fuldtidsansatte og 73,6% af arbejdsstederne under branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 50 Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer.

<i>Branchegruppe:</i>	Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	Handel med biler mv., reparation og vedligeholdelse heraf samt servicestationer dækker på branchegruppeniveau 5,2% af de fuldtidsansatte og 7,2% af arbejdsstederne i delbrancherne under Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Detailhandel med biler, Autoreparationsværksteder og Servicestationer med kiosksalg.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald (herunder emballagetyper af træ, plast eller pap), bilaffald, batterier, plast (PVC), pap, papir, farligt affald, jern, metal, dæk, glas.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, bilaffald, batterier, rester i spraydåser/emballage.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, papir, emballagematerialer såsom træ, plast og pap.
<i>Vurdering</i>	De tre udvalgte delbrancher udgør samlet ca. 70% på henholdsvis antal ansatte og antal arbejdssteder inden for branchegruppen. Gruppen som sådan udgør 5,2% af samtlige antal fuldtidsansatte inden for Handel og Kontor.

De 15 delbrancher har en forskellig affaldssammensætning og genererer forskellige mængder.

Branchegruppen kan inddeles i to - en del, der fortrinsvis handler og en, der hovedsageligt beskæftiger sig med reparation og vedligeholdelse.

Det vurderes, at for så vidt angår emballageaffald, optræder dette i form af pap, plast og træ hos alle delbrancher.

Hos den del af den samlede branchegruppe, som alene beskæftiger sig med engros- og handelsvirksomhed, vil affaldssammensætningen i hovedsagen udgøres heraf, hvad enten affaldet forfalder som de enkelte fraktioner, eller som en del af dagrenovationslignende eller blandet affald til forbrænding.

Herudover vil farligt affald mv., dæk, elektriske og elektroniske produkter i mere eller mindre omfang forekomme hos den del af branchegruppen, som beskæftiger sig med reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer i bred forstand.

Generelt vurderes det hensigtsmæssigt at afvente erfaringerne af Bekendtgørelse nr. 860, af 29. november 1999, om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra for så vidt angår den del af branchegruppen som hovedsageligt beskæftiger sig med reparation og vedligeholdelse af motorkøretøjer.

Det vurderes, at der på et senere tidspunkt bør foretages en dataindsamling i samarbejde med relevante virksomheder.

For den anden del af branchegruppen, som hovedsageligt beskæftiger sig med handel, bør det overvejes at gennemføre detailkortlægninger. Især vedrørende den brændbare fraktion mht. de genanvendelige materialer, herunder inventar.

4.2 Engros- og agenturhandel undt. m. biler

51	Engroshandel og agenturhandel undtagen m. biler mv.	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning
	Total ift. Handel og Kontor				15,7%	13,5%	
51 11 00	Agenturhandel med råvarer til landbruget, landbrugsprodukter, levende dyr, tekstilmaterialer og halvfabrikata	188	88	2479	0,1%	0,5%	0,5%
51 12 00	Agenturhandel med brændstoffer, malme, metaller og kemiske produkter til industrien	164	34	728	0,1%	0,2%	0,1%
51 13 00	Agenturhandel med tømmer og andre byggematerialer	142	63	320	0,1%	0,3%	0,1%
51 14 00	Agenturhandel med maskiner, teknisk udstyr, skibe samt flyvemaskiner	374	143	1049	0,3%	0,7%	0,2%
51 15 00	Agenturhandel med møbler, husholdningsartikler og isenkram	187	122	575	0,1%	0,6%	0,1%
51 16 00	Agenturhandel med tekstiler, beklædning, fodtøj og lædervarer	630	200	2617	0,5%	1,0%	0,5%
51 17 10	Fiskeauktioner	133	23	1560	0,1%	0,1%	0,3%
51 17 90	Anden agenturhandel med nærings- og nydelsesmidler	345	45	1126	0,3%	0,2%	0,2%
51 18 00	Agenturhandel med andet specialiseret sortiment	566	154	1245	0,4%	0,8%	0,2%
51 19 00	Agenturhandel med blandet sortiment	898	651	3110	0,7%	3,4%	0,6%
51 21 00	Engroshandel med korn, såsæd og foderstoffer	5828	603	33566	4,3%	3,1%	6,6%
51 22 00	Engroshandel med blomster og planter	1566	259	5167	1,1%	1,3%	1,0%
51 23 00	Engroshandel med levende dyr	316	406	2509	0,2%	2,1%	0,5%
51 24 00	Engroshandel med råhuder, skind og læder	164	48	.	0,1%	0,2%	
51 31 00	Engroshandel med frugt og grønsager	1559	342	6237	1,1%	1,8%	1,2%
51 32 00	Engroshandel med kød og kødprodukter	2321	328	16691	1,7%	1,7%	3,3%
51 33 00	Engroshandel med mejeriprodukter, æg, spiseolier og fedtstoffer	897	161	6431	0,7%	0,8%	1,3%
51 34 10	Engroshandel med øl og mineralvand	1516	224	4926	1,1%	1,2%	1,0%
51 34 20	Engroshandel med vin og spiritus	1119	245	5471	0,8%	1,3%	1,1%
51 34 90	Engroshandel med frugt- og grønsagssaft mv.	45	9	570	0,0%	0,0%	0,1%
51 35 00	Engroshandel med tobaksvarer	213	16	1599	0,2%	0,1%	0,3%
51 36 00	Engroshandel med sukker, chokolade og sukkervarer	505	92	2353	0,4%	0,5%	0,5%
51 37 00	Engroshandel med kaffe, te, kakao og krydderier	752	82	2650	0,5%	0,4%	0,5%
51 38 10	Engroshandel med fisk og fiskeprodukter	2149	323	13848	1,6%	1,7%	2,7%
51 38 20	Engroshandel med brød, kager og kiks	353	46	1240	0,3%	0,2%	0,2%
51 38 30	Engroshandel med helsekostprodukter	376	72	1644	0,3%	0,4%	0,3%
51 38 90	Anden specialiseret engroshandel med nærings- og nydelsesmidler	406	90	2839	0,3%	0,5%	0,6%
51 39 00	Ikke-specialiseret engroshandel med nærings- og nydelsesmidler	4818	329	32984	3,5%	1,7%	6,4%
51 41 00	Engroshandel med tekstiler	1075	307	2520	0,8%	1,6%	0,5%
51 42 10	Engroshandel med beklædning	4868	1037	13761	3,6%	5,4%	2,7%
51 42 20	Engroshandel med fodtøj	332	98	1930	0,2%	0,5%	0,4%
51 43 10	Engroshandel med hårde hvidevarer	920	76	5935	0,7%	0,4%	1,2%
51 43 20	Engroshandel med radio og tv	1394	157	11836	1,0%	0,8%	2,3%
51 43 30	Engroshandel med grammofonplader samt indspillede og uindspillede videobånd mv.	592	71	3294	0,4%	0,4%	0,6%
51 43 40	Engroshandel med elektriske husholdningsartikler	604	111	2097	0,4%	0,6%	0,4%
51 44 10	Engroshandel med porcelæns- og glasvarer	567	73	1561	0,4%	0,4%	0,3%
51 44 20	Engroshandel med rengøringsmidler	438	103	781	0,3%	0,5%	0,2%
51 45 00	Engroshandel med toiletartikler og parfumerivarer	1655	222	4793	1,2%	1,2%	0,9%

51 46 10	Engroshandel med medicinalvarer og sygeplejeartikler	3173	204	17468	2,3%	1,1%	3,4%
51 46 20	Engroshandel med læge- og hospitalsartikler	1998	293	3987	1,5%	1,5%	0,8%
51 47 05	Engroshandel med møbler	1207	353	5403	0,9%	1,8%	1,1%
51 47 10	Engroshandel med tæpper	373	73	1115	0,3%	0,4%	0,2%
51 47 15	Engroshandel med guld- og sølvvarer	260	58	596	0,2%	0,3%	0,1%
51 47 20	Engroshandel med ure og optik	527	88	1020	0,4%	0,5%	0,2%
51 47 25	Engroshandel med fotografiske artikler	450	75	1422	0,3%	0,4%	0,3%
51 47 30	Engroshandel med cykler og knallerter	440	59	941	0,3%	0,3%	0,2%
51 47 35	Engroshandel med sportsartikler, campingudstyr og lystbåde	657	231	1895	0,5%	1,2%	0,4%
51 47 40	Engroshandel med legetøj og spil	842	102	2525	0,6%	0,5%	0,5%
51 47 45	Engroshandel med bøger, papir og papirvarer	2881	393	8369	2,1%	2,0%	1,6%
51 47 50	Engroshandel med kufferter, lædervarer og kunsthåndværk	956	440	1624	0,7%	2,3%	0,3%
51 47 90	Engroshandel med andre husholdningsartikler	481	130	1681	0,4%	0,7%	0,3%
51 51 00	Engroshandel med motorbrændstof, brændsel, smøreolie mv.	3601	258	49036	2,6%	1,3%	9,6%
51 52 00	Engroshandel med uforarbejdede metaller og metalmalme	1716	143	9034	1,3%	0,7%	1,8%
51 53 10	Engroshandel med træ, trælast og byggematerialer	9532	911	36859	7,0%	4,7%	7,2%
51 53 20	Engroshandel med lak, maling og tapet	714	140	1920	0,5%	0,7%	0,4%
51 54 00	Engroshandel med isenkram og varmeanlæg samt tilbehør	6605	681	18568	4,8%	3,5%	3,6%
51 55 00	Engroshandel med kemiske produkter	1882	287	9844	1,4%	1,5%	1,9%
51 56 10	Engroshandel med emballageartikler	1366	155	3108	1,0%	0,8%	0,6%
51 56 90	Engroshandel med andre råvarer og halvfabrikata	1419	185	4617	1,0%	1,0%	0,9%
51 57 00	Engroshandel med affaldsprodukter	1800	520	2896	1,3%	2,7%	0,6%
51 61 00	Engroshandel med værktøjsmaskiner og tilbehør til bearbejdning af metal og træ	4999	572	9363	3,6%	3,0%	1,8%
51 62 00	Engroshandel med maskiner, udstyr og tilbehør til bygge- og anlægsvirksomhed	1748	209	4078	1,3%	1,1%	0,8%
51 63 00	Engroshandel med maskiner, udstyr og tilbehør til tekstilindustrien	171	35	331	0,1%	0,2%	0,1%
51 64 10	Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr	15396	1179	45965	11,2%	6,1%	9,0%
51 64 20	Engroshandel med kontormøbler og kontorartikler	1676	187	2842	1,2%	1,0%	0,6%
51 65 10	Engroshandel med el-installationsmateriel	3265	244	5826	2,4%	1,3%	1,1%
51 65 20	Engroshandel med elektroniske komponenter	4324	378	12990	3,2%	2,0%	2,5%
51 65 90	Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør	10580	1510	19833	7,7%	7,8%	3,9%
51 66 00	Engroshandel med landbrugsmaskiner og -redskaber samt tilbehør, herunder traktorer	5010	612	11479	3,7%	3,2%	2,2%
51 70 00	Anden engroshandel	5935	1141	11638	4,3%	5,9%	2,3%
I alt		136959	19299	512315	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 48

Brancheoversigt for Engros- og agenturhandel undt. m. biler, fordelt på antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Engroshandel med frugt og grønsager, Engroshandel med kød og kødprodukter, Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr, Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør.

Disse delbrancher dækker 21,7% af de fuldtidsansatte og 17,4% af antal arbejdssteder samt 17,4% af omsætningen i branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 51 Engros- og agenturhandel undt. m. biler.

<i>Branchegruppe:</i>	Engros- og agenturhandel undt. m. biler.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	70 delbrancher. Disse dækker på branchegruppeniveau 15,7% af de fuldtidsansatte og 13,5% af arbejdsstederne inden for den erhvervsmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Engroshandel med frugt og grønsager, Engroshandel med kød og kødprodukter, Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr, Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Emballageaffald af henholdsvis træ, pap, plast og metal samt papir må antages at forekomme i større eller mindre omfang hos stort set alle virksomheder inden for branchegruppen. Herudover blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald alt andet lige samt elektriske og elektroniske produkter, evt. jern og metal.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Se samlet vurdering.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Se samlet vurdering.
<i>Vurdering:</i>	<p>Der er i alt 70 delbrancher under branchegruppen. En sådan kompleksitet i erhvervsstrukturen gør det yderst vanskeligt at sige noget præcist om affaldssammensætningen på branchegruppeniveau.</p> <p>Det vurderes dog, grundet den relativt store forskellighed af virksomhedstyper inden for denne branchegruppe og inden for rammerne af denne indledende kortlægning, vanskeligt at sige noget mere præcist om de betydende mængder, herunder farlighed og mulighed for øget genanvendelsespotentiale.</p> <p>Der henvises til de enkelte vurderinger gennemført under de udvalgte delbrancher.</p>

4.3 Detailhandel og reparationsvirksomhed undtagen biler

52	Detailhandel undtagen med biler mv., reparationsvirksomhed	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor				22,8%	13,6%		
52 11 10	Kolonialhandel	10751	3147	20733	9,5%	10,0%	10,8%	3
52 11 20	Døgnkiosker	835	738	2905	0,7%	2,3%	1,5%	1
52 11 30	Supermarkeder	16981	941	26731	15,1%	3,0%	13,9%	18
52 12 10	Varehuse	14293	166	49059	12,7%	0,5%	25,4%	86
52 12 20	Stormagasiner	3503	12	4353	3,1%	0,0%	2,3%	292
52 21 00	Frugt- og grøntforretninger	470	635	846	0,4%	2,0%	0,4%	1
52 22 00	Slagter- og viktualieforretninger	2252	818	2048	2,0%	2,6%	1,1%	3
52 23 00	Fisk- og vildtforretninger	335	278	487	0,3%	0,9%	0,3%	1
52 24 10	Brødudsalg	240	141	188	0,2%	0,4%	0,1%	2
52 24 20	Chokolade- og konfektforretninger	630	486	851	0,6%	1,5%	0,4%	1
52 25 00	Vinforretninger	324	164	565	0,3%	0,5%	0,3%	2
52 26 00	Tobaks- og vinforretninger	2017	1027	4699	1,8%	3,3%	2,4%	2
52 27 10	Osteforretninger	117	145	268	0,1%	0,5%	0,1%	1
52 27 30	Helsekostforretninger	97	176	175	0,1%	0,6%	0,1%	1
52 27 90	Detailhandel med nærings- og nydelsesmidler fra specialforretninger i øvrigt	67	80	104	0,1%	0,3%	0,1%	1
52 31 00	Apoteker	4717	710	7125	4,2%	2,3%	3,7%	7
52 32 00	Detailhandel med medicinske og ortopædiske artikler	82	28	40	0,1%	0,1%	0,0%	3
52 33 10	Parfumerier	204	144	206	0,2%	0,5%	0,1%	1
52 33 20	Materialister	1719	347	1722	1,5%	1,1%	0,9%	5
52 41 00	Detailhandel med kjolestoffer, garn, broderier mv.	775	653	775	0,7%	2,1%	0,4%	1
52 42 10	Dametøjsforretninger	4462	1984	4763	4,0%	6,3%	2,5%	2
52 42 20	Herretøjsforretninger	2681	720	3345	2,4%	2,3%	1,7%	4
52 42 30	Herre- og dametøjsforretninger (blandet)	2951	802	4062	2,6%	2,5%	2,1%	4
52 42 40	Babyudstys- og børnetøjsforretninger	505	329	694	0,4%	1,0%	0,4%	2
52 43 10	Skotøjsforretninger	2296	706	2265	2,0%	2,2%	1,2%	3
52 43 20	Lædervareforretninger	425	188	312	0,4%	0,6%	0,2%	2
52 44 10	Møbelforretninger	3436	679	6239	3,0%	2,2%	3,2%	5
52 44 20	Tæppeforretninger	989	273	1218	0,9%	0,9%	0,6%	4
52 44 30	Boligtekstilforretninger	1690	459	2273	1,5%	1,5%	1,2%	4
52 44 40	Detailhandel udelukkende med køkkenudstyr, glas og porcelæn	886	155	858	0,8%	0,5%	0,4%	6
52 44 50	Detailhandel med belysningsartikler	79	42	93	0,1%	0,1%	0,0%	2
52 45 10	Detailhandel med elektriske husholdningsmaskiner og –apparater	1314	431	2519	1,2%	1,4%	1,3%	3
52 45 20	Radio- og tv-forretninger	3564	803	6252	3,2%	2,6%	3,2%	4
52 45 30	Pladeforretninger	356	136	509	0,3%	0,4%	0,3%	3
52 45 40	Forhandlere af musikinstrumenter	262	153	430	0,2%	0,5%	0,2%	2
52 46 10	Isenkramforretninger	1648	390	2150	1,5%	1,2%	1,1%	4
52 46 20	Byggemarkeder	3460	222	4203	3,1%	0,7%	2,2%	16
52 46 30	Farve- og tapetforretninger	1359	571	1128	1,2%	1,8%	0,6%	2
52 47 00	Bog- og papirhandlere	2128	567	2538	1,9%	1,8%	1,3%	4
52 48 05	Urmagerforretninger	282	186	316	0,3%	0,6%	0,2%	2
52 48 10	Urmager- og guldsmedeforretninger	685	250	776	0,6%	0,8%	0,4%	3
52 48 15	Guldsmede- og juvelerforretninger	728	382	688	0,6%	1,2%	0,4%	2
52 48 20	Specialoptikere	2145	534	1672	1,9%	1,7%	0,9%	4

52 48 25	Fotoforretninger	1208	367	1128	1,1%	1,2%	0,6%	3
52 48 30	Forhandlere af gaveartikler og brugskunst (gaveboder)	857	948	1223	0,8%	3,0%	0,6%	1
52 48 35	Kunsthandel og gallerivirksomhed	111	362	203	0,1%	1,2%	0,1%	0
52 48 40	Frimærke- og møntforretninger	59	95	137	0,1%	0,3%	0,1%	1
52 48 45	Sportsforretninger	1921	671	2688	1,7%	2,1%	1,4%	3
52 48 50	Detailhandel med legetøj og spil	846	389	460	0,8%	1,2%	0,2%	2
52 48 55	Forhandlere af lystbåde og udstyr hertil	173	74	365	0,2%	0,2%	0,2%	2
52 48 60	Cykel- og knallertforretninger	979	643	1447	0,9%	2,0%	0,8%	2
52 48 65	Detailhandel med pc'er, kontormaskiner og standardsoftware	1244	578	2446	1,1%	1,8%	1,3%	2
52 48 70	Detailhandel med telekommunikationsudstyr	756	143	693	0,7%	0,5%	0,4%	5
52 48 75	Blomsterforretninger	1316	986	1295	1,2%	3,1%	0,7%	1
52 48 80	Planteforhandlere og havecentre	159	62	181	0,1%	0,2%	0,1%	3
52 48 85	Dyrehandel	213	221	306	0,2%	0,7%	0,2%	1
52 48 90	Forhandlere af fyringsolie og fast brændsel til husholdningsbrug	125	104	1066	0,1%	0,3%	0,6%	1
52 48 95	Pornobutikker	18	14	15	0,0%	0,0%	0,0%	1
52 48 99	Detailhandel med andre varer	1083	658	2022	1,0%	2,1%	1,0%	2
52 50 10	Bogantikvariater	52	138	57	0,0%	0,4%	0,0%	0
52 50 20	Antikvitetsforretninger	105	437	228	0,1%	1,4%	0,1%	0
52 50 90	Andre forhandlere af brugte varer	146	349	91	0,1%	1,1%	0,0%	0
52 61 00	Detailhandel fra postordreforretninger	680	148	1227	0,6%	0,5%	0,6%	5
52 62 10	Frugt- og grøntstader	28	75	54	0,0%	0,2%	0,0%	0
52 62 90	Anden detailhandel fra stadepladser og markeder	9	129	45	0,0%	0,4%	0,0%	0
52 63 00	Anden detailhandel bortset fra butikshandel	142	540	422	0,1%	1,7%	0,2%	0
52 71 00	Reparation af sko eller andre lædervarer	68	200	98	0,1%	0,6%	0,1%	0
52 72 10	Reparation af elektriske husholdningsmaskiner og -apparater	384	263	437	0,3%	0,8%	0,2%	1
52 72 20	Radio- og tv-reparationsværksteder	606	331	358	0,5%	1,1%	0,2%	2
52 73 00	Reparation af ure	19	59	36	0,0%	0,2%	0,0%	0
52 74 10	Cykelreparationsværksteder	101	174	184	0,1%	0,6%	0,1%	1
52 74 20	Låsesmede	333	135	306	0,3%	0,4%	0,2%	2
52 74 90	Anden reparationsvirksomhed af varer til personligt brug eller husholdningsbrug	267	360	388	0,2%	1,1%	0,2%	1
I alt		112748	31451	192789	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabel 49

Brancheoversigt for Detailhandel undtagen med biler mv.; reparationsvirksomhed, fordelt på antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Supermarkeder, Varehuse, Apoteker, Materialister, Herre- og dametøjsforretninger (blandet), Skotøjsforretninger, Møbelforretninger, Radio- og tv-forretninger, og Isenkramforretninger samt Byggemarkeder.

Disse delbrancher dækker 48,9% af de fuldtidsansatte og 18,3% af antal arbejdssteder samt 56,9% af omsætningen i branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 52 Detailhandel undt. m. biler.

<i>Branchegruppe:</i>	Detailhandel undt. m. biler.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	73 delbrancher. Disse dækker på branchegruppeniveau 22,8% af de fuldtidsansatte og 13,6% af arbejdsstederne inden for den erhvervsmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Supermarkeder, Varehuse, Apoteker, Materialister, Herre- og dametøjsforretninger (blandet), Skotøjsforretninger, Møbelforretninger, Radio- og tv-forretninger og Isenkramforretninger samt Byggemarkeder.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	<p>Affaldsmængderne og –sammensætningen varierer en del inden for branchegruppen. Fælles er dog følgende fraktioner: Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, pap, papir, plast, glas og flasker.</p> <p>En række af delbrancherne håndterer derudover en del elektriske og elektroniske produkter, der dog er at betragte som forbrugerelektronik og altså ikke som sådan er genereret i forretningen.</p> <p>Hertil kommer, at organisk affald for supermarkeder og varehuses vedkommende udgør en stor mængde, samt jern og metal samt imprægneret træ hos især byggemarkederne.</p>
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Som udgangspunkt er der ikke miljøfarlige stoffer i affaldsfraktionerne. De fraktioner, der kan forekomme, er elektriske og elektroniske produkter, lysstofrør, kølemøbler, batterier, farligt affald, medicinaffald, imprægneret træ mv. i en række af de enkelte delbrancher i denne branchegruppe.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Der kan være et genanvendelsespotentiale i en bedre udsortering af affaldet. Specielt for fraktionen blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, med henblik på øget udsortering af de genanvendelige materialer. Organisk affald, papir, emballageaffald, specielt pap, men også plast.
<i>Vurdering:</i>	<p>Der er i alt 73 delbrancher under branchegruppen. En sådan kompleksitet i erhvervsstrukturen gør det yderst vanskeligt at sige noget præcist om affaldssammensætningen på branchegruppeniveau.</p> <p>Det vurderes, at der i branchegruppen generelt er et godt kendskab til affaldssammensætningen. Der mangler imidlertid overblik over, om der er uudnyttede genanvendelsespotentialer i branchegruppen. Det er fornemmelsen, at ikke alle virksomheder gives tilstrækkelige muligheder for at indsamle og sortere affaldet.</p> <p>Det vurderes derfor, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre en detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i ovennævnte delbrancher. Kortlægningen skal have til formål at detailkortlægge affaldsmængderne, affaldssammensætningen og organiseringen. Derudover bør det undersøges, om der er en miljømæssig gevinst, der svarer til den indsats, der skal gøres. Endelig skal der henvises til kapitel 3, hvor der er gennemført vurderinger på delbranche niveau.</p>

4.4 Hotel- og restaurationsvirksomhed mv.

55	Hotel- og restaurationsvirksomhed	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor				8,4%	4,3%		
55 11 10	Hoteller med restauration	8.616	807	5.589	22,9%	6,7%	22,0%	11
55 11 20	Konferencecentre og kursusjendomme	1.649	120	361	4,4%	1,0%	1,4%	14
55 12 00	Hoteller uden restauration	455	83	334	1,2%	0,7%	1,3%	5
55 21 00	Vandrehjem	217	96	124	0,6%	0,8%	0,5%	2
55 22 00	Campingpladser	415	371	590	1,1%	3,1%	2,3%	1
55 23 10	Feriecentre	354	20	149	0,9%	0,2%	0,6%	18
55 23 90	Andre faciliteter til korttidsophold	205	219	88	0,5%	1,8%	0,3%	1
55 30 10	Restauranter	11.761	3.053	7.221	31,2%	25,4%	28,4%	4
55 30 20	Cafeterier, pølsevogne, grillbarer, isbarer mv.	5.771	3.874	5.007	15,3%	32,2%	19,7%	1
55 30 90	Selskabslokaler, forsamlingshuse mv.	133	321	206	0,4%	2,7%	0,8%	0
55 40 10	Værtshuse, bodegaer mv.	2.741	1.772	2.426	7,3%	14,7%	9,5%	2
55 40 20	Diskoteker og natklubber	440	206	523	1,2%	1,7%	2,1%	2
55 40 90	Kaffebarer mv.	126	91	62	0,3%	0,8%	0,2%	1
55 51 00	Kantiner	2.118	698	706	5,6%	5,8%	2,8%	3
55 52 00	Catering og diner transportable	2.685	296	2.026	7,1%	2,5%	8,0%	9
	I alt	37.686	12.027	25.412	100,0%	100%	100%	

Table 50

Brancheoversigt for Hotel- og restaurationsvirksomhed mv., fordelt på antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Hoteller med restauration, Konferencecentre og kursusjendomme, Campingpladser og Feriecentre samt Restauranter.

Disse delbrancher dækker 60,5% af de fuldtidsansatte og 36,4% af antal arbejdssteder samt 54,7% af omsætningen i branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 55 Hoteller og restaurationsvirksomhed mv.

<i>Branchegruppe:</i>	Hoteller og restaurationsvirksomhed mv.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	15 delbrancher. Disse udgør 8,4% af fuldtidsansatte og 4,3% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervmæssige kilde Handel og Kontor. Dertil kommer 12.800.000 overnatninger mv.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Hoteller med restauration, Conferencecentre, Campingpladser og Feriecentre samt Restauranter.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir, madaffald, have- og parkaffald, flasker og glas.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Formaldehyd i campingvognes toiletter. Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, elektriske og elektroniske produkter, kølemøbler, farlig affald eksempelvis batterier, lyskilder (lysstofrør), malingrester, ukrudt- og skadedyrsbekæmpelsesmidler, rester af klor og saltsyre til svømmebassiner og afsningsmidler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Det vurderes, at der i blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald kan udsorteres en del genanvendelige fraktioner, eksempelvis diverse emballage, herunder papemballage dvs. papir, glas og flasker, samt madaffald.
<i>Vurdering:</i>	<p>Der er i branchegruppen kendskab til affaldssammensætningen, og der er flere initiativer i gang, herunder miljøstyring og grønne regnskaber samt projektet "Den grønne nøgle".</p> <p>Det vurderes, at der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i ovennævnte delbrancher, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Herunder bør især forholdene omkring madaffald undersøges.</p> <p>Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves, og om kommunerne stiller de indsamlingsordninger eller afleveringsmuligheder til rådighed, virksomhederne har behov for.</p>

4.5 Post og telekommunikation

64	Post og telekommunikation	Fuldtids- Ansatte	Antal arbejds- steder	% af fuldtids- ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
				1,2%	5,0%	
64 11 00	Postvæsen	25.878	660	60%	39%	39
64 12 00	Kurertjeneste og udbringning af dagblade	2.470	700	6%	41%	4
64 20 00	Telekommunikation	14.863	331	34%	20%	45
	I alt	43.211	1.691	100%	100%	

Tabel 51

Brancheoversigt for Post og telekommunikation, fordelt på antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Postvæsen og Telekommunikation.

Disse to delbrancher dækker 94% af de fuldtidsansatte og 59% af arbejdsstederne under branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 64 Post og telekommunikation.

<i>Branchegruppe:</i>	Post og telekommunikation.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	3 delbrancher. Disse udgør 5% af fuldtidsansatte og 1,2% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Postvæsen og Telekommunikation.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	<p>Post Danmark og Tele Danmark genererer samlet mindst. ca. 15.000 tons affald.</p> <p>De betydende fraktioner hos Post Danmark er blandet affald til forbrænding/dagsrenovationslignende affald (50%) og papir og pap (43%), ikke brændbart affald (storskrald).</p> <p>De betydende fraktioner hos Tele Danmark er elektriske og elektroniske produkter (40%), blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald (20%), jern og metal (20%), papir og pap (15%).</p> <p>Der er begrænset viden om genereringen og håndteringen af udtjente biler og inventar samt affaldsgenerering ved om- og tilbygninger. Derfor skal de ovennævnte procentfordelinger tages med det forbehold, at de ikke dækker alle fraktioner.</p>
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Elektriske og elektroniske produkter, lysstofrør, øvrigt farligt affald, PVC-produkter (ringbind), øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner).
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, særligt papir og pap.
<i>Vurdering:</i>	<p>Det vurderes, at der generelt er et godt kendskab til affaldssammensætningen.</p> <p>Det vurderes endvidere, at der med fordel kan gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i begge ovennævnte delbrancher på nogle repræsentative enheder. Der skal sættes fokus på affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p> <p>Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i blandet affald til forbrænding med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir.</p> <p>Endelig bør der også fokuseres på inventar, elektriske og elektroniske produkter samt affaldsgenerering ved om- og tilbygning.</p>

4.6 Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed

65	Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor			5,7%	2,4%	
65 11 00	Danmarks Nationalbank		1	-	-	-
65 12 00	Banker, sparekasser og andelskasser	41.682	2.230	84,5%	65,4%	19
65 21 00	Finansiell leasing	303	115	0,6%	3,4%	3
65 22 30	Realkreditinstitutter	3.710	85	7,5%	2,5%	44
65 22 40	Andre kreditinstitutter	419	10	0,8%	0,3%	42
65 22 50	Kreditformidling af andre end kreditinstitutter	-	-	-	-	-
65 22 60	Finansieringsselskaber	595	89	1,2%	2,6%	7
65 22 95	Anden udlånsvirksomhed	713	87	1,4%	2,6%	8
65 23 10	Investeringsforeninger	184	67	0,4%	2,0%	3
65 23 20	Investeringselskaber	287	177	0,6%	5,2%	2
65 23 30	Fondsmæglerselskaber	18	4	0,0%	0,1%	5
65 23 40	Finansielle holdingselskaber	129	40	0,3%	1,2%	3
65 23 95	Finansieringsvirksomhed i øvrigt	1.284	505	2,6%	14,8%	3
	I alt	49.324	3.409	100,0%	100,0%	

Table 52

Brancheoversigt for Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed, fordelt på antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Banker, sparekasser og andelskasser.

Denne delbranche dækker 84,5% af de fuldtidsansatte og 65,4% af arbejdsstederne under branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 65 Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed.

<i>Branchegruppe:</i>	Pengeinstitutter og finansieringsvirksomhed.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	13 delbrancher. Disse udgør 5,7% af fuldtidsansatte og 2,4% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervsmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Banker, sparekasser og andelskasser.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, batterier, lyskilder, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald samt biler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir.
<i>Vurdering:</i>	<p>Det vurderes hensigtsmæssigt, at der gennemføres detailundersøgelser i banker. Der kan gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i ovennævnte delbrancher, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p> <p>Det vurderes, at det dagrenovationslignende affald udgør en væsentlig mængde af den samlede affaldsmængde. Det vurderes derfor særligt interessant at se på indholdet i af blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir.</p>

4.7 Databehandlingsvirksomhed

72	Databehandlingsvirksomhed	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor				2,6%	2,7%		
72 10 00	Konsulentvirksomhed vedr. hardware	766	208	1.326	3%	5%	6%	4
72 20 00	Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software	12.422	2.928	13.742	56%	76%	58%	4
72 30 00	Databehandling	7.236	381	5.744	32%	10%	24%	19
72 40 00	Databasewærter og –formidlere	328	46	511	1%	1%	2%	7
72 50 00	Reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og edb-udstyr	931	146	600	4%	4%	3%	6
72 60 00	Anden virksomhed i forbindelse med databehandling	673	139	1.707	3%	4%	7%	5
	I alt	22.356	3.848	23.670	100%	100%	100%	

Tabel 53

Brancheoversigt for Databehandlingsvirksomhed, fordelt på antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software.

Denne delbranche dækker 56% af de fuldtidsansatte og 76% af arbejdsstederne samt 58% af omsætningen i branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 72 Databehandlingsvirksomhed.

<i>Branchegruppe:</i>	Databehandlingsvirksomhed.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	6 delbrancher. Disse udgør 2,6% af fuldtidsansatte og 2,7% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervsmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software.
<i>Mængdemæssigt betydnende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, pap og papir.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, lyskilder, elektriske og elektroniske produkter.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, pap og papir.
<i>Vurdering:</i>	<p>Det vurderes hensigtsmæssigt, at der gennemføres detailundersøgelser. Undersøgelserne bør kortlægge affaldshåndteringssystemet, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p> <p>Det vurderes, at det dagrenovationslignende affald udgør en væsentlig mængde af den samlede affaldsmængde. Det vurderes derfor særligt interessant at se på indholdet i blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir.</p> <p>Ligeledes er det interessant at se på fraktioner som elektriske og elektroniske produkter og inventar.</p>

4.8 Anden forretningservice

74	Anden forretningservice	Fuldtids-ansatte	Antal arbejds-steder	Omsæt-ning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejds-steder	% af omsæt-ning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor				12,4%	18,5%		
74 11 00	Advokatvirksomhed	7.369	1.636	4.938	6,8%	6,2%	6,6%	5
74 12 00	Revisions- og bogføringsvirksomhed	13.894	3.780	8.477	12,9%	14,3%	11,3%	4
74 13 00	Meningsmåling og markedsanalyse	869	114	503	0,8%	0,4%	0,7%	8
74 14 10	Landbrugskonsulenter	3.002	288	600	2,8%	1,1%	0,8%	10
74 14 90	Anden virksomhedsrådgivning	3.873	2.620	4.249	3,6%	9,9%	5,7%	1
74 15 00	Ikke-finansielle holdingselskaber	1.769	199	..	1,6%	0,8%		9
74 20 10	Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder	13.822	1.416	14.274	12,8%	5,3%	19,1%	10
74 20 20	Rådgivende ingeniørvirksomhed i.f. produktions- og maskinteknik	3.229	460	2.927	3,0%	1,7%	3,9%	7
74 20 30	Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg	741	20	1.479	0,7%	0,1%	2,0%	37
74 20 40	Arkitektvirksomhed	4.227	1.676	3.500	3,9%	6,3%	4,7%	3
74 20 50	Have- og landskabsarkitekter	101	75	82	0,1%	0,3%	0,1%	1
74 20 60	Geologiske undersøgelser og prospektering	302	20	99	0,3%	0,1%	0,1%	15
74 20 70	Landinspektører mv.	678	181	522	0,6%	0,7%	0,7%	4
74 20 80	Patentbureauer	450	25	392	0,4%	0,1%	0,5%	18
74 20 90	Anden teknisk rådgivning	2.394	1.296	1.323	2,2%	4,9%	1,8%	2
74 30 10	Kontrol af levnedsmidler	2.804	199	330	2,6%	0,8%	0,4%	14
74 30 20	Teknisk afprøvning og kontrol	1.660	137	369	1,5%	0,5%	0,5%	12
74 30 30	Miljøtekniske målinger og analyser	487	63	196	0,5%	0,2%	0,3%	8
74 30 90	Anden måling og teknisk analyse	706	120	230	0,7%	0,5%	0,3%	6
74 40 10	Reklamebureauvirksomhed	5.743	2.076	11.693	5,3%	7,8%	15,6%	3
74 40 90	Anden reklamevirksomhed og reklameformidling	1.275	430	1.922	1,2%	1,6%	2,6%	3
74 50 10	Arbejdsformidling	2.653	101	..	2,5%	0,4%		26
74 50 20	Vikarbureauer	4.672	250	1.301	4,3%	0,9%	1,7%	19
74 50 30	Rådgivning og medvirken ved personaleudvælgelse	483	130	526	0,4%	0,5%	0,7%	4
74 60 00	Detektiv- og overvågningsvirksomhed	763	191	482	0,7%	0,7%	0,6%	4
74 70 10	Almindelig rengøring	21.945	3.344	6.204	20,3%	12,6%	8,3%	7
74 70 20	Specialiseret rengøring	215	51	163	0,2%	0,2%	0,2%	4
74 70 30	Vinduespolering	471	923	496	0,4%	3,5%	0,7%	1
74 70 40	Skorstensfejning	511	159	258	0,5%	0,6%	0,3%	3
74 70 50	Desinfektion og skadedyrsbekæmpelse	300	43	226	0,3%	0,2%	0,3%	7
74 81 10	Fotografer	873	1.025	1.031	0,8%	3,9%	1,4%	1
74 81 20	Fotolaboratorier	364	31	300	0,3%	0,1%	0,4%	12
74 82 00	Pakkerier mv.	1.010	85	549	0,9%	0,3%	0,7%	12
74 83 10	Adresseringsbureauer	167	19	84	0,2%	0,1%	0,1%	9
74 83 20	Tolkning og oversættelse	198	652	353	0,2%	2,5%	0,5%	0
74 83 90	Anden kontorservice	926	364	930	0,9%	1,4%	1,2%	3
74 84 10	Indretningsarkitekter	132	118	288	0,1%	0,4%	0,4%	1
74 84 20	Formgivning og industrielt design	531	878	853	0,5%	3,3%	1,1%	1
74 84 30	Kreditvurdering og kreditværdighedsoplysning	203	11	282	0,2%	0,0%	0,4%	18
74 84 40	Kongres-, messe- og udstillingsaktiviteter	847	105	851	0,8%	0,4%	1,1%	8
74 84 90	Anden forretningservice i.a.n.	1.345	1.164	1.626	1,2%	4,4%	2,2%	1
	I alt	108.004	26.475	74.908	100,0%	100,0%	100,0%	

Tabel 54

Brancheoversigt for Anden forretningservice, fordelt på antal fuldtidsansatte, antal arbejdssteder og omsætning i branchegruppen.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Revisions- og bogføringsvirksomhed, Rådgivende ingeniører inden for byggeri og anlægsarbejder, Reklamebureauvirksomhed, Almindelig rengøring..

Disse delbrancher dækker 38,4% af de fuldtidsansatte og 25,4% af arbejdsstederne samt 43% af omsætningen i branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 74 Anden forretningsservice.

<i>Branchegruppe:</i>	Anden forretningsservice.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	41 delbrancher. Disse udgør 12,4% af fuldtidsansatte og 18,5% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Revision- og bogføringsvirksomhed, Rådgivende ingeniører inden for byggeri og anlægsarbejder, Reklamebureauvirksomhed og Almindelig rengøring.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, papir og pap, evt. plast, samt ikke-brændbart affald (storskrald). Der er begrænset viden om genereringen og håndteringen af elektriske og elektroniske produkter, udtjente biler og inventar.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	PVC-produkter (ringbind), lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald, øvrige maskiner og udstyr (fotokopimaskiner), batterier, samt biler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, særligt papir og pap, plast.
<i>Vurdering:</i>	De mange delbrancher varierer betydeligt i forhold til gennemsnitligt antal ansatte. De fleste delbrancher kan dog karakteriseres ved at have kontorlignende aktiviteter. I en mindre del af delbrancherne under Anden forretningsservice, fx fotolaboratorier, fotografer samt brancher med diverse tekniske målinger, optræder farligt affald som en væsentlig fraktion. Det vurderes hensigtsmæssigt, at der gennemføres detailundersøgelser i de største delbrancher. Der kan gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder affaldsmængder og - sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves. Det vurderes, at det dagrenovationslignende affald udgør en væsentlig mængde af den samlede affaldsmængde. Det vurderes derfor særligt interessant at se på indholdet i blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir. Ligeledes er det interessant at se på fraktioner som elektriske og elektroniske produkter og inventar.

4.9 Offentlig administration, forsvar og social forsikring

75	Offentlig administration, forsvar og social forsikring	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Handel og Kontor			17,5%	1,6%	
75 11 00	Generelle offentlige tjenester	61.624	467	40,4%	21,0%	132
75 12 00	Offentlig administration af sundhedsvæsen, undervisning og sociale forhold	13.968	272	9,2%	12,2%	51
75 13 00	Offentlig administration vedrørende erhverv, infrastruktur mv.	10.281	272	6,7%	12,2%	38
75 14 00	Offentlige tjenesteydelser til hjælp og kontrol af den offentlige virksomhed	1.832	93	1,2%	4,2%	20
75 21 00	Udenrigsanliggender	1.830	5	1,2%	0,2%	366
75 22 00	Forsvar og civilforsvar	34.336	217	22,5%	9,8%	158
75 23 10	Domstole	2.546	104	1,7%	4,7%	24
75 23 20	Fængselsvæsen	3.829	93	2,5%	4,2%	41
75 24 00	Politiet	12.687	280	8,3%	12,6%	45
75 25 00	Brandvæsen og redningskorps	7.598	298	5,0%	13,4%	25
75 30 00	Socialforsikring	2.111	124	1,4%	5,6%	17
	I alt	152.642	2.225	100%	100%	

Tabel 55

Brancheoversigt for Offentlig administration, forsvar og social forsikring, fordelt på antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder i branchegruppen. Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Generelle offentlige tjenesteydelser, Forsvar og civilforsvar, Politiet samt Brandvæsen og redningskorps.

Disse delbrancher dækker 76,2% af de fuldtidsansatte og 56,78% af arbejdsstederne af branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 75 Offentlig administration, forsvar og social forsikring.

<i>Branchegruppe::</i>	Offentlig administration, forsvar og social forsikring.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	11 delbrancher. Disse udgør 17,5% af fuldtidsansatte og kun 1,6% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervsmæssige kilde Handel og Kontor.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Generelle offentlige tjenesteydelser, Forsvar og civilforsvar, Politiet samt Brandvæsen og redningskorps.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, papir og pap, plast, inventar, elektriske og elektroniske produkter, affald til deponi, farligt affald, jern og metal.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Der er begrænset viden om genereringen og håndteringen af elektriske og elektroniske produkter, udtjente biler og inventar.
<i>Øget genanvendelsespotentialer til stede for følgende fraktioner:</i>	Lystofrør, elektriske og elektroniske produkter, bilaffald - dvs. batterier, akkumulatører, farligt affald i øvrigt.
<i>Vurdering:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, særligt papir og pap. De 11 delbrancher under Offentlig administration, forsvar og social forsikring har store forskelle i genereringen af affald og affaldssammensætning. Generelt for delbrancherne gælder, at der er langt flere fuldtidsansatte pr. arbejdssted, end det er tilfældet for andre delbrancher under servicesektoren. Delbrancherne: Generelle offentlige tjenester, offentlig administration af sundhedsvæsen, undervisning og sociale forhold, offentlig administration vedrørende erhverv, infrastruktur mv. offentlige tjenesteydelser til hjælp og kontrol af den offentlige virksomhed og udenrigsanliggender er kendetegnet ved hovedsageligt kontorlignende aktiviteter. Den offentlige administration er således en betydelig faktor med hensyn til affaldsgenerering Det vurderes hensigtsmæssigt, at der gennemføres detailundersøgelser i de største delbrancher. Der kan gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet, herunder af affaldsmængder og - sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves. Det vurderes, at det dagrenovationslignende affald udgør en væsentlig mængde af den samlede affaldsmængde. Det vurderes derfor særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder glas og flasker, madaffald samt pap og papir. Ligeledes er det interessant at se på fraktioner som elektriske og elektroniske produkter og inventar.

4.10 Undervisning

80	Undervisning	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Institutioner			26,3%	13,6%	
80 10 10	Folkeskole o.l.	72.205	2.165	44,6%	31,6%	33
80 10 20	Specialskoler for handicappede	5.435	204	3,4%	3,0%	27
80 10 30	Ungdoms- og efterskoler	6.147	552	3,8%	8,1%	11
80 21 00	Gymnasier, studenter- og HF-kurser	10.741	156	6,6%	2,3%	69
80 22 10	Skoler med pædagogiske uddannelser	1.453	37	0,9%	0,5%	39
80 22 20	Skoler med handels- og kontoruddannelser	6.613	98	4,1%	1,4%	67
80 22 30	Skoler med industri- og håndværkeruddannelser	9.448	104	5,8%	1,5%	91
80 22 40	Skoler med landbrugs- og levnedsmiddeluddannelser	1.166	45	0,7%	0,7%	26
80 22 50	Skoler med transportuddannelser	607	33	0,4%	0,5%	18
80 22 60	Skoler med sundheds- og omsorgsuddannelser	6.101	92	3,8%	1,3%	66
80 22 70	Politi- og forsvarsskoler	582	5	0,4%	0,1%	116
80 30 10	Universiteter	10.257	97	6,3%	1,4%	106
80 30 20	Lærestalter med pædagogiske uddannelser	2.369	48	1,5%	0,7%	49
80 30 30	Lærestalter med humanistiske og kunstneriske uddannelser	886	38	0,5%	0,6%	23
80 30 40	Lærestalter med samfundsvidenskabelige uddannelser	1.889	28	1,2%	0,4%	67
80 30 50	Lærestalter med tekniske uddannelser	3.188	9	2,0%	0,1%	354
80 30 60	Lærestalter med landbrugsvidenskabelige uddannelser	1.301	3	0,8%	0,0%	434
80 30 70	Lærestalter med sundhedsuddannelser	389	10	0,2%	0,1%	39
80 41 00	Køreskoler mv.	225	883	0,1%	12,9%	0
80 42 10	Skoler med erhvervsrettet voksenundervisning	4.239	173	2,6%	2,5%	25
80 42 20	Folkehøjskoler	1.716	97	1,1%	1,4%	18
80 42 30	Andre skoler med almendannende voksenundervisning	12.335	1.188	7,6%	17,4%	10
80 42 90	Undervisning i øvrigt	2.582	779	1,6%	11,4%	3
I alt		161.874	6.844	100	100	24

Table 56

Brancheoversigt for Undervisning, fordelt på antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Folkeskoler o.l., og Universiteter .

Disse to delbrancher dækker ca. 51% af de fuldtidsansatte og 33% af arbejdsstederne i branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 80 Undervisning.

<i>Branchegruppe:</i>	Undervisning
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	23 delbrancher. Disse udgør 26,3% af fuldtidsansatte og 13,3% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervmæssige kilde Institutioner. Dertil kommer, at der i alt er ca. 898.000 elevpladser i alle uddannelsesstilbud.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Folkeskoler og universiteter.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, papir og pap, storskrald/inventar, blandet ikke-brændbart til losseplads. Undervisningssektoren genererer i størrelsesordenen 100-130.000 tons blandet affald til forbrænding (dagrenovationslignende affald) om året.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, batterier, øvrigt farligt affald fx fra diverse kemikalier fra forsøg mv., herunder også klinisk risikoaffald, diverse PVC-produkter, pc-produkter og kølemøbler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald særligt papir og pap samt inventar - måske organisk affald.
<i>Vurdering:</i>	<p>Undervisning er en betydende faktor i affaldsgenereringen. Der er mange ansatte og elever pr. arbejdssted. Det vurderes hensigtsmæssigt, at der gennemføres en række detailundersøgelser i forskellige større undervisningssteder. Der bør gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i et nærmere udvalgt antal af de ovennævnte delbrancher, herunder af affaldsmængder og - sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p> <p>Ud over egentlige detailundersøgelser kan det anbefales, at der arbejdes med fx kampagner og undervisningsmateriale, der kan højne bevidstheden om affaldsforebyggelse etc.</p> <p>Det vurderes særligt interessant at se på indholdet i det brændbare affald. Dette med henblik på en større udsortering af genanvendelige fraktioner, herunder pap og papir samt evt. madaffald.</p> <p>Der bør endvidere sættes særligt fokus på PVC-produkter med henblik på udsortering. Endelig bør der også fokuseres på inventar og elektriske og elektroniske produkter samt affaldsgenerering ved om- og tilbygning, da der kun er begrænset viden herom.</p>

4.11 Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger

85	Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Institutioner			59,1%	40,5%	
85 11 00	Hospitaler	93.876	164	24,8%	0,8%	572
85 12 10	Alment praktiserende læger	3.936	2.194	1,0%	10,6%	2
85 12 20	Praktiserende speciallæger og ambulatorier	1.600	883	0,4%	4,2%	2
85 13 10	Praktiserende tandlæger	10.644	2.463	2,8%	11,8%	4
85 13 20	Praktiserende kliniske tandteknikere	174	116	0,0%	0,6%	2
85 14 10	Hjemmesygepleje og sundhedspleje	5.666	20	1,5%	0,1%	283
85 14 20	Jordemødre og jordemodercentre	424	21	0,1%	0,1%	20
85 14 30	Fysioterapeutiske klinikker og praktiserende fysioterapeuter	585	429	0,2%	2,1%	1
85 14 40	Psykologisk rådgivning	2.891	285	0,8%	1,4%	10
85 14 50	Lægelaboratorier	315	25	0,1%	0,1%	13
85 14 60	Bedriftssundhedstjenesten	695	74	0,2%	0,4%	9
85 14 70	Kiropraktorer	339	185	0,1%	0,9%	2
85 14 80	Fodplejere	20	119	0,0%	0,6%	0
85 14 90	Kuranstalter, naturlæger mv.	362	1.284	0,1%	6,2%	0
85 20 00	Dyrlæger	997	523	0,3%	2,5%	2
85 31 10	Døgninstitutioner for børn og unge	8.151	442	2,2%	2,1%	18
85 31 20	Familiepleje	6.355	178	1,7%	0,9%	36
85 31 30	Institutioner for stofmisbrugere og alkoholskadede	749	80	0,2%	0,4%	9
85 31 40	Døgninstitutioner for voksne med handicap	19.812	896	5,2%	4,3%	22
85 31 50	Plejehjem og beskyttede boliger	77.282	1.076	20,4%	5,2%	72
85 31 60	Forsorgshjem mv.	1.911	111	0,5%	0,5%	17
85 31 90	Andre sociale foranstaltninger omfattende institutionsophold	302	43	0,1%	0,2%	7
85 32 05	Dagplejemødre	23.333	31	6,2%	0,1%	753
85 32 10	Vuggestuer	8.526	582	2,3%	2,8%	15
85 32 15	Børnehaver	22.346	2.527	5,9%	12,2%	9
85 32 20	Fritidshjem mv.	13.833	1.567	3,7%	7,5%	9
85 32 25	Aldersintegrerede institutioner	28.973	1.867	7,7%	9,0%	16
85 32 30	Fritidsklubber for unge	4.043	699	1,1%	3,4%	6
85 32 35	Hjemmehjælp	24.183	130	6,4%	0,6%	186
85 32 40	Dagcentre for ældre mv.	3.649	314	1,0%	1,5%	12
85 32 45	Revalideringsinstitutioner	6.102	312	1,6%	1,5%	20
85 32 50	Flygtningecentre	2.000	85	0,5%	0,4%	24
85 32 55	Foreninger med sygdomsbekæmpende og sociale formål	1.816	259	0,5%	1,2%	7
85 32 60	Legater og fonde med velgørende formål	390	220	0,1%	1,1%	2
85 32 90	Andre sociale foranstaltninger uden institutionsophold	2.015	591	0,5%	2,8%	3
	I alt	378.295	20.795	100,0%	100,0%	

Tabel 57

Brancheoversigt for Sundhedsvæsen og social foranstaltninger, fordelt på antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Hospitaler, Plejehjem og beskyttede boliger samt Aldersintegrerede institutioner.

Disse delbrancher dækker tilsammen 52,9% af de fuldtidsansatte og 15% af arbejdsstederne af delbrancherne under branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 85 Sociale institutioner og sociale foranstaltninger.

<i>Branchegruppe:</i>	Sociale institutioner og sociale foranstaltninger.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	35 delbrancher. Disse udgør 59,1% af fuldtidsansatte og 40,5% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervsmæssige kilde Institutioner.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Hospitaler, Plejehjem og beskyttede boliger, Aldersintegrerede institutioner.
<i>Mængdemæssigt betydnende affaldsfraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald/blandet affald til forbrænding, ikke-brændbart affald (storskrald), organisk affald, klinisk risikoaffald, pap, inventar, bleer. Hospitaler genererer i størrelsesordenen 40.000 tons affald, hvoraf blandet affald til forbrænding udgør ca. 60%, Plejehjem og beskyttede boliger i størrelsesordenen 15-20.000 tons affald.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Dagrenovationslignende affald, klinisk risikoaffald, PVC-produkter, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald og biler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir, glas, flasker og plast.
<i>Vurdering:</i>	<p>Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at der gennemføres detailundersøgelser i hospitaler, plejehjem og beskyttede boliger, børneinstitutioner, døgninstitutioner for voksne med handicap, praktiserende tandlæger samt døgninstitutioner for børn og unge.</p> <p>Det vurderes, at der kan gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i ovennævnte delbrancher, herunder af affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p>

4.12 Forlystelser, kultur og sport

92	Forlystelser , kultur og sport	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
	Total ift. Institutioner			5,1%	12,6%	
92 11 00	Film- og videoproduktion	1.315	493	4,1%	8,0%	3
92 12 00	Film- og videoformidling	258	47	0,8%	0,8%	5
92 13 00	Biografer	507	145	1,6%	2,4%	3
92 20 00	Radio- og tv-virksomhed	5.971	213	18,6%	3,5%	28
92 31 10	Teater- og koncertvirksomhed	2.895	287	9,0%	4,7%	10
92 31 20	Selvstændigt udøvende kunstnere	84	351	0,3%	5,7%	0
92 32 00	Drift af teater- og koncertsale	1.097	320	3,4%	5,2%	3
92 33 00	Forlystelsesparker	1.261	118	3,9%	1,9%	11
92 34 00	Anden forlystelsesvirksomhed i øvrigt	85	84	0,3%	1,4%	1
92 40 00	Pressebureauer	400	205	1,2%	3,3%	2
92 51 10	Folkebiblioteker	5.762	390	18,0%	6,3%	15
92 51 20	Forsknings- og universitetsbiblioteker	1.491	56	4,7%	0,9%	27
92 51 30	Arkiver	353	47	1,1%	0,8%	8
92 52 00	Museer	3.018	311	9,4%	5,0%	10
92 53 00	Botaniske og zoologiske haver	511	26	1,6%	0,4%	20
92 61 10	Ildræts- og svømmehaller	2.354	466	7,3%	7,6%	5
92 61 90	Andre sportsanlæg	1.963	526	6,1%	8,5%	4
92 62 10	Ildrætsklubber	2.124	1.534	6,6%	24,9%	1
92 62 90	Andre aktiviteter i forbindelse med sport i øvrigt	600	544	1,9%	8,8%	1
	I alt	32.049	6.163	100,0%	100,0%	

Tabel 58

Brancheoversigt for Forlystelser, kultur og sport, fordelt på antal fuldtidsansatte og antal arbejdssteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Der er gennemført indledende kortlægning i følgende udvalgte delbrancher (markeret med **fed** i ovenstående tabel): Radio- og tv-virksomhed og Folkebiblioteker. Det bemærkes, at antallet af brugere kan have stor indflydelse på affaldsgenereringen i de enkelte delbrancher.

Disse delbrancher dækker tilsammen 36,6% af de fuldtidsansatte og 9,8% af arbejdsstederne af branchegruppen.

Faktaark

Nedenfor i faktaarket er en sammenfattende vurdering for delbrancher under 92 Forlystelser, kultur og sport.

<i>Branchegruppe:</i>	Forlystelser, kultur og sport.
<i>Udvalgte delbrancher:</i>	19 delbrancher. Disse udgør 5,1% af fuldtidsansatte og 12,6% af antal arbejdssteder i forhold til det samlede antal inden for den erhvervsmæssige kilde institutioner.
<i>Indledende kortlægning gennemført i:</i>	Radio- og tv-virksomhed og Folkebiblioteker.
<i>Mængdemæssigt betydende affaldsfraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, ikke-brændbart affald, organisk affald, pap og papir, plastemballage, inventar, batterier, flasker og glas.
<i>Miljøfarlige stoffer findes i følgende affaldsfraktioner:</i>	Batterier, lysstofrør, elektriske og elektroniske produkter, øvrigt farligt affald, biler.
<i>Øget genanvendelsespotentiale til stede for følgende fraktioner:</i>	Blandet affald til forbrænding/dagrenovationslignende affald, organisk affald, pap og papir, glas og flasker, inventar.
<i>Anbefaling:</i>	<p>Delbrancherne under Forlystelser, kultur og sport er meget forskellige med hensyn til affaldssammensætning og affaldsgenerering. Det er ikke muligt at komme med konkrete og meget specifikke anbefalinger en detailkortlægning. Der forekommer ofte sæsonvariationer i antal besøgende på fx museer, teatre og udendørs sports- og koncertarrangementer. Branchegruppen er således meget uhomogen, idet affaldssammensætningen varierer betydeligt alt efter de enkelte aktiviteter, og hvilke servicetilbud der er knyttet til de enkelt delbrancher.</p> <p>Tages museer som eksempel, er det et spørgsmål, om der er kantiner/restauranter, skoletjenester, billedarkiver, kiosker tilknyttet, der vil påvirke affaldsgenereringen og -sammensætningen. Det er derfor ikke muligt at lave nøgletal mv. og estimere en samlet affaldsmængde for delbrancherne under Forlystelser, kultur og sport. Der kan være en idé i at arbejde med affaldsforebyggelse i forbindelse med skoletjenester. Spørgsmålet om, hvor meget affald, herunder sammensætning en fodboldlandskamp eller en koncert i f.eks. Parken genererer, vides der intet om.</p> <p>Det anbefales, at der gennemføres detailundersøgelser i de store enheder som fx de landsdækkende tv-stationer og større forlystelsesparker, herunder museer og biblioteker eller zoologiske haver. Ligeledes kan det være interessant at se nærmere på større arrangementer som fx en landskamp eller superligaen i fodbold.</p> <p>Der kan arbejdes med kampagner om affaldshåndtering og affaldsforebyggelse rettet mod forskellige dele af delbrancherne under Forlystelser, kultur og sport. En væsentlig del af affaldet formodes at bestå af (transport)emballage.</p> <p>Det anbefales, at der gennemføres detailkortlægning af affaldshåndteringssystemet i ovennævnte delbrancher, herunder affaldsmængder og -sammensætning, organisation, økonomi samt behandling. Endvidere bør det undersøges, hvorvidt de kommunale regulativer efterleves.</p>

5 Opsamling af resultater

I det følgende redegøres kortfattet for de resultater, der er fremkommet ved den indledende kortlægning af affaldssammensætningen i servicesektoren.

De enkelte brancher i servicesektoren er kategoriseret efter DB93 (Dansk Branchekodeindeks). Servicesektoren omfatter i alt 25 branchegrupper på 2-cifret DB93-niveau. Heraf er 12 udvalgt, idet de formodes at være betydende med hensyn til forekomsten af de i Affald 21 prioriterede affaldsfraktioner. Endvidere er de 12 branchegrupper udvalgt efter en vurdering af deres samlede betydning i servicesektoren (antal ansatte, antal arbejdssteder og omsætning).

De 12 branchegrupper består af i alt 413 delbrancher på 6-cifret DB93-niveau. Heraf er der udvalgt 41 delbrancher, for hvilke der er gennemført en indledende kortlægning af affaldssammensætningen.

De udvalgte delbrancher er vurderet som de mest betydende hvad angår antal ansatte, omsætning samt antal arbejdssteder og dermed affaldsproduktionens størrelse. De 41 delbrancher dækker ca. 720.000 fuldtidsansatte fordelt på ca. 49.000 arbejdssteder.

I projektet har der været fokus på 9 prioriterede affaldsfraktioner:

- Batterier
- Biler
- Elektriske og elektroniske produkter
- Imprægneret træ
- Inventar
- Organisk affald
- Pap og papir
- Plastemballager
- PVC

For så vidt angår de 9 prioriterede fraktioner skal følgende forhold fra den indledende kortlægning kortfattet sammenfattes:

Batterier

Stort set alle delbrancher har denne affaldsfraktion i større eller mindre omfang.

Biler

Affald fra biler forfalder hovedsageligt i autobranchen, herunder hos autoværksteder og dermed ikke hos de enkelte delbrancher. Her er der via Bekendtgørelse nr. 860 af 29 november 1999 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra fastlagt en række krav til affaldshåndtering.

Elektriske og elektroniske produkter

Optræder i større eller mindre omfang hos samtlige delbrancher. Affaldsmængden forventes at være stigende, hvorfor der bør foretages en nærmere kortlægning af mængder heraf. Ligeledes bør virkningerne af

Bekendtgørelse nr. 1067 af 22 december 1998 om håndtering af affald af elektriske og elektroniske produkter undersøges.

Imprægneret træ

Forekommer stort set ikke hos de kortlagte delbrancher under Handel og Kontor, med undtagelse af byggemarkeder. Herudover kan imprægneret træ forekomme i forbindelse med om-/tilbygninger, hvor dette typisk håndteres som bygge- og anlægsaffald. Fraktionen bør ikke prioriteres højt inden for delbrancher under Handel og Kontor. Det vurderes derimod, at der fremover er behov for bortskaffelse af imprægneret træ fra en række institutioner, hvorfor en detailkortlægning heraf anbefales.

Inventar

Forekommer i større eller mindre omfang hos samtlige delbrancher. Viden herom er ringe og bør derfor kortlægges nærmere.

Organisk affald

Forekommer i en række delbrancher specielt inden for større institutioner med køkkendrift (plejehjem, døgninstitutioner mv.), hotel- og restaurationsbranchen, herunder som affald fra kantiner inden for de øvrige delbrancher, samt i engros- og dagligvarehandlen. Bør indgå i en detailkortlægning.

Pap og papir

Optræder i alle kortlagte delbrancher. Graden af separat udsortering til genanvendelse er varierende. Generelt vurderes det, at genanvendelsen kan intensiveres betydeligt. Bør detailkortlægges nærmere.

Plastemballage

Plastemballager optræder i stort set alle kortlagte delbrancher. Bør detailkortlægges nærmere, dels plastemballager af transportemballager og dels øvrige emballager.

PVC

Det er vanskeligt at vurdere affaldsfrembringelsen af PVC i de kortlagte delbrancher. Generelt kan man sige, at de største mængder fremkommer i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder. Dette affald forfalder ikke som affald i den enkelte branche, der er kortlagt. Dertil kommer, at PVC indgår i en række sammensatte produkter, herunder sygehusartikler, kontorartikler mv. Disse udsorteres ikke separat, men bortskaffes typisk via dagrenovation. En sidste type af PVC-affald er emballager, der formodes at optræde primært i delbrancher under engros- og detailhandel. Bør detailkortlægges nærmere.

Som resultat af den indledende gennemgang af i alt 41 delbrancher (delbrancheniveau) fordelt på 12 branchegrupper (branchegruppeniveau) kan følgende sammenfattes:

Vidensniveauet om affaldssammensætningen i de udvalgte delbrancher varierer betydeligt.

I nogle delbrancher er der et godt kendskab til sammensætningen og håndteringen, mens vidensniveauet i andre delbrancher er begrænset. Detaljeringsgraden i de enkelte indledende kortlægninger varierer dermed

betydeligt. For nogle delbrancher er det vurderet, at der er valide nøgletal for mængder, der kan anvendes til at skønne en samlet affaldsmængde for hele den specifikke branche for en række fraktioner, mens der for andre har være muligt af fremkomme med relevante data.

Det kan derfor være forbundet med problemer at generalisere resultater fra de 41 delbrancher til branchegruppeniveau, idet der også er stor forskel på, hvor homogene de enkelte branchegrupper er.

Undersøgelsen viser endvidere, at graden af sortering af affald til genanvendelse og dermed graden af kendskab til sammensætningen af affaldet i høj grad hænger sammen med kommunens udbud af ordninger. Jo større aktivitet der er i kommunen på affaldsområdet, jo bedre er informationerne om sammensætningen heraf hos den enkelte virksomhed - og dermed også på brancheniveau.

Nedenstående tabeller 59 og 60 sammenfatter resultaterne af den indledende kortlægning i de 41 udvalgte delbrancher. I tabellerne er den enkelte delbranches antal fuldtidsansatte, gennemsnitligt antal ansatte pr. arbejdssted, vurdering af delbranchens kendskab til affaldssammensætningen angivet.

Endvidere er der foretaget en vurdering af, hvilke fraktioner der som minimum bør indgå i en eventuel detailkortlægning af affaldshåndtering, affaldssammensætning og affaldssystemer i delbranchen.

Delbrancher under Institutioner, hvor der er gennemført indledende kortlægning	Fuldtids-ansatte	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted	Vurdering af branchens kendskab til affaldssammensætning	Affaldstyper/-fraktioner, der som minimum bør indgå i en detailkortlægning
Hospitaler	93.876	572	Godt	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, glas og PVC. Inventar
Plejhjem og beskyttede boliger	77.282	72	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas. Inventar
Folkeskole o.l.	72.205	33	Beskedent	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, glas og PVC samt evt. madaffald. Inventar og elektriske og elektroniske produkter samt imprægneret træ
Generelle offentlige tjenester	61.624	132	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas. Inventar
Forsvar og civilforsvar	34.336	158	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas. Inventar, elektriske og elektroniske produkter samt farligt affald
Aldersintegrerede institutioner	28.973	16	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas. Inventar og elektriske og elektroniske produkter samt imprægneret træ
Politiet	12.687	45	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas. Inventar, elektriske og elektroniske produkter samt farligt affald
Universiteter	10.257	106	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder glas og flasker, madaffald, papir og pap. Inventar
Brandvæsen og redningskorps	7.598	25	Beskedent	Mangler viden om alle fraktioner
Radio- og tv-virksomhed	5.971	28	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Folkebiblioteker	5.762	15	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas. Inventar og elektriske og elektroniske produkter

Tablet 59

Sammenfatning af resultater for den indledende kortlægning i de udvalgte 11 delbrancher inden for Institutioner.

Delbrancher under Handel og Kontor, hvor der er gennemført indledende kortlægning	Fuldtids-ansatte	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted	Vurdering af branchens kendskab til affaldssammensætning	Vurdering af behov for yderligere indsats for affaldstyper/-fraktioner:
Banker, sparekasser og andelskasser	41.682	19	Beskedent	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Postvæsen	25.878	39	Godt	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Almindelig rengøring	21.945	7	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, miljøfarligt affald og plast. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Detailhandel med biler	19.543	9	Beskedent	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og plast. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Supermarkeder	16.981	18	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og organisk affald, samt plast. Inventar
Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr	15.396	13	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og plast. Inventar og elektriske og elektroniske produkter.
Telekommunikation	14.863	45	Godt	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar
Varehuse	14.293	86	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og organisk affald, samt plast. Inventar
Revision og bogføringsvirksomhed	13.894		Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Rådgivende ingeniørvirksomhed indenfor byggeri og anlægsarbejder	13.822	10	Godt	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software	12.422	4	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Restauranter	11.761	4	Delvist	Madaffald og inventar
Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør	10.580	7	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og plast. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Hoteller med restauration	8.616	11	Delvist	Madaffald og inventar samt elektriske og elektroniske produkter
Autoreparationsværksteder	7.072	2	Delvist	Bør afvente effekt af ny lovgivning på området
Reklamebureauvirksomhed	5.743	3	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og farligt affald. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Servicestationer med kiosksalg	4.941	4	Beskedent	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og madaffald. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Apoteker	4.717	7	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir og glas og plast. Inventar
Radio- og tv-forretninger	3.564	4	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, samt plast. Inventar og elektriske og elektroniske produkter
Byggemarkeder	3.460	16	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, samt plast. Inventar og imprægneret træ
Møbelforretninger	3.436	5	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, samt plast. Inventar
Herre- og dametøjsforretninger (blandet)	2.951	4	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, samt plast. Inventar
Engroshandel med kød og kødprodukter	2.321	7	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, plast og samt organisk affald.
Skotøjsforretninger	2.296	3	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, samt plast. Inventar
Materialister	1.719	5	Godt	Inventar
Konferencecentre og kursus ejendomme	1.649	14	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, madaffald. Inventar og elektriske og elektroniske produkter.
Isenkramforretninger	1648	4	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, samt plast. Inventar
Engroshandel med frugt og grønsager	1.559	5	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, plast og samt organisk affald.
Campingpladser	415	1	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, madaffald, miljøfarligt affald og glas.
Feriecentre	354	18	Delvist	Blandet affald til forbrænding: herunder pap og papir, miljøfarligt affald og glas samt plast. Inventar og kasserede maskiner og udstyr

Tabel 60
Sammenfatning af resultater for den indledende kortlægning i de udvalgte 30 delbrancher inden for Handel og Kontor

Resultater af interview og litteratursøgning for de udvalgte 41 delbrancher

Resultaterne af interview og litteratursøgning for de udvalgte delbrancher præsenteres i det følgende.

Under *interview* er der et skema med oplysninger om, hvilken affaldssammensætning der er i den pågældende branche baseret på interview med branche-forening eller enkelt virksomhed, suppleret med oplysninger om, hvor hyppigt affaldsfraktionerne forekommer, om de udsorteres separat og om fordelingen mellem de enkelte fraktioner samt eventuelle nøgletal og mængder.

Under *litteratur* er anført relevante oplysninger om branchen hentet fra tidligere rapporter og hjemmesider eller der henvises til hvor disse oplysninger kan findes.

3.1 Detailhandel med biler

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
50 10 20	Detailhandel med biler	19.543	2.291	31.036	43,3%	22,2%	32,4%	9

Tabel 1

Nøgletal for Detailhandel med biler.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med en autoriseret bilforhandler, som i tilknytning hertil driver et autoriseret værksted. Hovedaktiviteten er således handel med nye og brugte biler. I tilknytning til den autoriserede forhandler drives et autoværksted. Data behandles særskilt under afsnit 3.2. Dette forhold vurderes dog at have en positiv indflydelse på graden af sortering i forbindelse med detailhandlen, idet der i de senere år har været stor fokus på affald fra netop autoværksteder.

Affaldsmængden kendes ikke. Virksomheden er ikke bekendt med affaldsmålinger, og der er ikke udarbejdet nøgletal eller gennemført egentlige affaldsmålinger. Interviewet har ikke kunne bekræfte, om der er andre i branchen, hvor der inden for de senere år er foretaget undersøgelser af affaldet.

Der er gennemført ændring i affaldshåndteringen, således at der i dag sker en udsortering af pap og papir til genanvendelse. Denne udsortering skal ses sammenhæng med, at man benytter den sortering, som foregår hos værkstedet.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

	Hvilke fraktioner/ Materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Sjældent		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Ved ikke		
Organisk affald				
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt		
Pvc-plast	X	Ugentligt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tablet 2

Affaldssammensætning for Autoreparationsværksteder ifølge interview.

Tabellen ovenfor gengiver affaldssammensætningen, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres i. Det har ikke været muligt af fremskaffe oplysninger om fordeling af affaldsmængde.

Det generelle billede er, at der ofte er et værksted tilknyttet detailhandel med biler. Dette er ensbetydende med, at det affald der opstår, ofte indgår i den håndtering, som findes i forbindelse med driften af autoreparationsværkstedet.

Litteratur

Litteratursøgning har ikke givet brugbare resultater.

3.2 Autoreparationsværksteder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
50 20 10	Autoreparationsværksteder	7.072	3.908	8.809	15,7%	37,9%	9,2%	2

Tabel 3

Nøgletal for Autoreparationsværksteder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med et autoriseret autoværksted. Hovedaktiviteten er reparation og vedligeholdelse af biler. Det generelle billede for branchen er, at en del større værksteder samt de autoriserede værksteder samarbejder med enten eksterne behandlere, for så vidt angår farligt affald.

Der er ikke gennemført affaldsmålinger eller udarbejdet nøgletal.

Virksomheden har siden 1997 påbegyndt at sortere glas fra bilruder m.m. fra i særskilt container.

Interviewet har ikke kunne bekræfte, om der er andre i branchen, hvor der inden for de senere år er foretaget undersøgelser af affaldet.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Bilaffald	X	Ugentligt	*	
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Elektriske og elektroniske produkter	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Dagligt	*	
Flasker og andet emballageglas	X			
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Månedligt		
Organisk affald				
Papemballage	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Dagligt		
Pvc-plast	X	Dagligt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tabel 4

Affaldssammensætning for detailhandel med biler ifølge interview.

*Vedrørende bilaffald og/eller farligt affald sorteres der p.t. i følgende fraktioner:

- Spildolie opsamles i tank
- Brændstof-/oliefiltre opsamles i container
- Bremsebakker m.m. (asbest) i container
- Spraydåser i container
- Jern og metal
- Rudeglas fra biler

Det må forventes, at der er en del elektronikaffald, som går i blandet brændbart.

Inden for autobranschen findes der tre virksomheder, som udfører affaldsservice for autoværkstederne. Det drejer sig om ABAS, Nicha Miljøteknik samt ANPO.

Der er taget telefonisk kontakt til ABAS. ABAS ligger inde med mængdeoplysninger for deres medlemmer. ABAS har i dag ca. 1.100 medlemmer, der alle er autoreparationsværksteder eller tankstationer med serviceværksteder. Det har ikke været muligt at fremskaffe yderligere oplysninger inden for projektets rammer.

Endvidere er der taget telefonisk kontakt til Nicha Miljøteknik. Herfra oplyses det, at man har aftaler med ca. 1.400 autoværksteder. ANPO er ikke kontaktet, men det vurderes, at ANPO servicerer ca. 600.

Endelig er der gennemført samtaler med Automobilteknik hos Teknologisk Institut.

Samlet kan det konkluderes, at affaldshåndteringen hos autoværkstederne for hovedpartens vedkommende foregår med assistance fra en af de nævnte virksomheder - vel at mærke af virksomheder, hvis hovedformål er at varetage affaldshåndtering mv. hos autoværksteder.

Litteratur

Litteratursøgning har bl.a. givet en artikel fra Ren viden, nr. 1 1999, omhandlende bilruder. Bilruder, især forruder, er lamineret glas, lamineret med pvb-folie (polyvinylbutyralfolie), som forhindrer, at forruden falder ind ved knusning. Autoruder genbruges ikke i dag, men der er igangsat et projekt, som skal fremkomme med en teknologisk løsning på separation af folien fra glasset med henblik på genanvendelse af begge materialer. Potentialet om året vurderes til mellem 2.750-3.000 tons lamineret glas. ABAS er med i projektet. Der er p.t. endnu ikke brugbare resultater.

Senest er der udarbejdet Bekendtgørelse nr. 860, af 29. november 1999 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra. Bekendtgørelsen omfatter håndtering af affald fra motordrevne køretøjer og håndtering af affaldsfraktioner herfra opstået ved bl.a. reparation og vedligeholdelse af motordrevne køretøjer, herunder offentlige og private organisationers affaldsbehandling samt reparation og vedligeholdelse af motordrevne køretøjer. I bilag til bekendtgørelsen er listet en række fraktioner, stoffer, materialer mv., der håndteres eksplicit.

Det må således forventes, at ved implementering af denne bekendtgørelse opnås et forbedret kendskab til mængden af disse fraktioner - endvidere at kendskabet til øvrige i bilaget ikke nævnte fraktioner øges.

3.3 Servicestationer med kiosksalg

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
50 50 20	Servicestationer med kiosksalg	4.941	1.391	15.346	10,9%	13,5%	16,0%	4

Tabel 5

Nøgletal for Servicestationer med kiosksalg.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med den miljøansvarlige hos et af de større olieselskaber. Interviewet omhandler specifikt servicestationer med kiosksalg uden tilknyttet autoværksted. For servicestationer med værksted gælder det alt andet lige, at affaldssammensætningen vil ligne autoværksteders og håndteres og behandles som sådan, jf. afsnit 3.2 ovenfor vedrørende autoværksteder.

Den samlede affaldsmængde er ikke kendt, ligesom der ikke er gennemført affaldsmålinger eller udarbejdet nøgletal. Der er dog gennemført nogle vurderinger med fokus på genbrug af sprinklervæske o.l. Interviewet har ikke kunne bekræfte, om der er andre i branchen, hvor der inden for de senere år er foretaget undersøgelser af affaldet.

Virksomheden har siden 1997 påbegyndt en udsortering af organisk affald "fast food", dvs. affald fra salg af morgenbrød, pølser mv. Sorteringen betyder, at dette affald opsamles separat i sorte affaldssække, men behandles sammen med det øvrige affald som brændbart affald. Dvs. affaldet genanvendes ikke.

Den affaldssammensætning, som præsenteres i nedenstående tabel, stammer fra servicestationer med kiosksalg uden værksteder.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	Kendes ikke
Batterier og akkumulatorer	X	Kvartalsvis		
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Dagligt		
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Halvårligt		
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Månedligt		
Organisk affald	X	Dagligt		
Papemballage	X	Dagligt		
Papir	X	Dagligt		
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Dagligt		
Pvc-plast	X	Dagligt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tabel 6

Affaldssammensætning for servicestationer med kiosksalg ifølge interview.

Der kan forekomme stationer, hvor der sorteres grundet de kommunale ordninger, men der er ingen data herom hos virksomheden.

Litteratur

Litteratursøgning har ikke givet nogle brugbare resultater.

3.4 Engroshandel med frugt og grønsager og Engroshandel med kød og kødprodukter

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. Arbejdssted
51 31 00	Engroshandel med frugt og grønsager	1559	342	6237	1,1%	1,8%	1,2%	5
51 32 00	Engroshandel med kød og kødprodukter	2321	328	16691	1,7%	1,7%	3,3%	7

Tabel 7

Nøgletal for Engroshandel med frugt og grøntsager og Engroshandel med kød og kødprodukter.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Det er valgt at samle de to brancher Engroshandel med frugt og grønsager samt Engroshandel med kød og kødprodukter i ét interview. Der er gennemført interview med en af de største engrosvirksomheder, hvis hovedaktivitet bl.a. omhandler engroshandel med frugt og grønsager samt engroshandel med kød og kødprodukter. Affaldssammensætningen er således repræsentativ for begge brancher.

Interviewet viste, at der er et godt kendskab til, hvilke affaldsfraktioner der forekommer. Der er dog mindre viden om disses indbyrdes fordeling i forhold til den totale mængde, og der er ikke kendskab til den totale mængde. Det bør dog antages, at der via affaldstransportøren mv. kan fremskaffes data vedr. mængder.

Virksomheden har ikke gennemført målinger af affaldet eller udarbejdet nøgletal, og den kender ikke til undersøgelser heraf. Der udsorteres på en række fraktioner, mens der ikke er foretaget en egentlig kortlægning af affaldet eller miljøstyring.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke affaldsfraktioner virksomheden har oplyst at have, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	Kendes ikke
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Halvårligt	X	Kendes ikke
Imprægneret træ				
Inventar	X	Årligt		
Jern og metal	X	Årligt	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Halvårligt		
Organisk affald				
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Pvc-plast	X	Ugentligt		Kendes ikke
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tabel 8

Affaldssammensætning for med frugt og grønsager samt Engroshandel med kød og kødprodukter.

Vedrørende plast sorteres der ikke yderligere i forskellige typer.

Det kan ikke afgøres, i hvilket omfang der kan forekomme batterier, elektriske og elektroniske produkter, farligt affald samt flasker og glas i affaldet. Det kan dog med rimelighed antages at forekomme.

Der forekommer en del transportemballage hos virksomheden.

Virksomheden oplyser, at den i 1998 gennemførte en øget sortering.

Litteratur

Litteraturstudiet har ikke kunne bidrage til øget viden om sammensætningen.

3.5 Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
51 64 10	Engroshandel med kontor-maskiner, edb-maskiner og -udstyr	15396	1179	45965	11,2%	6,1%	9,0%	13

Tabel 9

Nøgletal for Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med én virksomhed. Interviewet viste, at der er et godt kendskab til, hvilke affaldsfraktioner der forekommer. Der er dog mindre viden om disses indbyrdes fordeling i forhold til den totale mængde og til den totale mængdes størrelse.

Der udsorteres på en række fraktioner, mens der ikke er foretaget en egentlig kortlægning af affaldet eller miljøstyring.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke affaldsfraktioner virksomheden har oplyst at have, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ Materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling /nøgletal
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)			X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Halvårligt		
Organisk affald				
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Pvc-plast	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.	X	Ugentligt	X	Kendes ikke

Table 10

Affaldssammensætning i Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr ifølge interview.

Litteraturstudie

Litteraturstudiet har ikke bidraget med oplysninger om affaldssammensætningen og/eller mængder inden for branchen.

3.6 Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. Arbejdssted
51 65 90	Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør	10580	1510	19833	7,7%	7,8%	3,9%	7

Tabel 11

Nøgletal for Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med én virksomhed. Denne har et godt overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er forekommer i virksomheden, og en fornemmelse af, at disse er repræsentative for branchen som helhed.

Virksomheden har ligeledes et godt overblik over, hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde pr. år, og viden om, hvad den samlede mængde er.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	140 tons
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Dagligt	X	300 kg
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		Ingen opgørelse
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Dagligt	X	4.100 kg
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Meget lidt		En promille
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald	X	Lidt, ugentligt		Kendes ikke
Have- og parkaffald	X	Sjældent		
Imprægneret træ				
Inventar	X	Halvårligt		
Jern og metal	X	Dagligt		
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Ved ikke		Indgår i blandet affald, der totalt er 140 tons
Organisk affald	X	Kun som dagrenovation		
Papemballage	X	Dagligt	X	35 tons
Papir	X	Dagligt	X	20 tons
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Dagligt		Ingen opgørelse – indgår i mængden af blandet affald på 140 tons
Pvc-plast	X	Sammen med pkt. 21.		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X	Dagligt	X	

Table 12

Affaldssammensætning i Engroshandel med andre maskiner, udstyr og tilbehør ifølge interview.

Litteratur

Litteraturstudiet har ikke bidraget med oplysninger om affaldssammensætningen og/eller mængder inden for branchen.

3.7 Supermarkeder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 11 30	Supermarkeder	16981	941	26731	15,1%	3,0%	13,9%	18

Tabel 13

Nøgletal for Supermarkeder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med De Samvirkende Købmænd.

Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er. Der henvises til nøgletallene fra DH&S' håndbog – Miljø- og arbejdsmiljøledelse i butikker.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Sjældent		
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Ved ikke		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Sjældent		
Flasker og andet emballageglas	X	Sjældent	X	Kendes ikke
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Begrænset		
Imprægneret træ				
Inventar	X	Lidt		
Jern og metal	X	Lidt		
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X	Sjældent		
Lysstofrør	X	Ved ikke		
Organisk affald	X	Ved ikke	X	Kendes ikke
Papemballage	X	Dagligt	X	50%
Papir	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Dagligt	X	10-20%
Pvc-plast	X	Lidt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X	Sjældent		

*De resterende procenter dækker resten af fraktionerne

Tabel 14

Affaldssammensætning for Supermarkeder ifølge interview.

Litteratur

Der henvises til nøgletallene fra DH&S' håndbog – Miljø- og arbejdsmiljøledelse i butikker.

3.8 Varehuse

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejds-Steder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 12 10	Varehuse	14293	166	49059	12,7%	0,5%	25,4%	86

Tabel 15

Nøgletal for Varehuse.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med én virksomhed. Interviewet viste, at der er et godt kendskab til, hvilke affaldsfraktioner der forekommer, og disses indbyrdes fordeling i forhold til den totale mængde og til den totale mængdes størrelse.

Der udsorteres på en række fraktioner, ligesom der foretages miljøstyring. Der kendes nøgletal for kg pr. omsætning af pap. Der er ændret på affaldshåndteringen siden 1997, idet der frasorteres plast. Der er ligeledes ændret på behandlingen af pap, plast og affald til forbrænding.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke affaldsfraktioner virksomheden har oplyst at have, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres. De angivne data er opgjort i kg pr. omsætning.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling /nøgletal
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	X	Dagligt		
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X			
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X			
Organisk affald	X	Dagligt	X	150kg
Papemballage	X	Dagligt	X	125.810 kg sammen med papir
Papir	X	Dagligt	X	125.810 sammen med pap
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Dagligt	X	3.520 kg
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				
Andet: papir til makulering	X	Dagligt		840 kg

Table 16
Affaldssammensætning for Varehuse ifølge interview.

Litteraturstudie
Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.9 Apoteker

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 31 00	Apoteker	4717	710	7125	4,2%	2,3%	3,7%	7

Tabel 17

Nøgletal for Apoteker.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med et apotek. Der er svaret bekræftende til kendskabet til affaldssammensætningen på et overordnet niveau.

Affaldsmængden kendes ikke. Virksomheden er ikke bekendt med affaldsmålinger og der er ikke udarbejdet nøgletal eller gennemført egentlige affaldsmålinger. Interviewet har ikke kunne bekræfte, om der er andre i branchen, hvor der inden for de senere år er foretaget undersøgelser af affaldet.

Der er gennemført ændring i affaldshåndteringen, således at der i dag sker en udsortering af pap og papir til genanvendelse.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling /nøgletal
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X			
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X			
Organisk affald	X		X	Kendes ikke
Papemballage	X		X	Kendes ikke
Papir	X		X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				

Tablet 18

Affaldssammensætning for Apoteker ifølge interview.

Tabellen ovenfor gengiver affaldssammensætningen, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres i. Det har ikke været muligt af fremskaffe oplysninger om mængder.

Den organiske fraktion skyldes størrelsen af apoteket.

Litteratur

Det har ikke været muligt at finde noget litteratur, som beskriver affaldssammensætningen m.m. inden for branchen. Der er problemer med at genanvende de brune medicinglas

3.10 Materialister

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 33 20	Materialister	1719	347	1722	1,5%	1,1%	0,9%	5

Tabel 19

Nøgletal for Materialister.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med én virksomhed. Interviewet viste, at der er et godt kendskab til hvilke affaldsfraktioner der forekommer, og til deres indbyrdes fordeling. Dette er et led i det retursystem, der er etableret.

Der udsorteres på en række fraktioner, ligesom der foretages en egentlig kortlægning af affaldet og miljøstyring.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke affaldsfraktioner virksomheden har oplyst at have, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling /nøgletal
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Halvårligt	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald	X	?		
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Pvc-plast	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				
Andet: polystyren	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Andet: Folie	X	Ugentligt		Kendes ikke

Tabel 20

Affaldssammensætning for Materialister ifølge interview.

Litteraturstudie

Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.11 Herre- og dametøjsforretninger (blandet)

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 42 30	Herre- og dametøjsforretninger (blandet)	2951	802	4062	2,6%	2,5%	2,1%	4

Tabel 21

Nøgletal for Herre- og Dametøjsforretninger (blandet).

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Dansk Textil Union. Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	15%
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Ved ikke		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Variierende	X	1%
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Ved ikke		5%
Organisk affald	X	Ved ikke		
Papemballage	X	Dagligt		40%
Papir	X	Dagligt		12%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ved ikke		Ca. 27 % incl. pvc plast
Pvc-plast	X	Lidt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

*De resterende procenter dækker resten af fraktionerne

Tabel 22

Affaldssammensætning for Herre- og dametøjsforretninger ifølge interview.

Litteratur

Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.12 Skotøjsforretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. Arbejdssted
52 43 10	Skotøjsforretninger	2296	706	2265	2,0%	2,2%	1,2%	3

Tabel 23

Nøgletal for Skotøjsforretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Danmarks Skohandlerforening. Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	15%
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Ved ikke		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Variierende	X	1%
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lystofrør	X	Ved ikke		5%
Organisk affald	X	Ved ikke		
Papemballage	X			50%
Papir	X	Dagligt		12%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ved ikke		Ca. 17 % incl.pvc
Pvc-plast	X	Lidt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				
Andet:				
Andet:				
Andet:				

**De resterende procenter dækker resten af fraktionerne*

Tabel 24

Affaldssammensætning for Skotøjsforretninger ifølge interview.

Litteratur

Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.13 Møbelforretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 44 10	Møbelforretninger	3436	679	6239	3,0%	2,2%	3,2%	5

Tabel 25

Nøgletal for Møbelforretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Møbelhandlernes Centralforening. Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er, ligesom der heller ikke er kendskab til rapporter, affaldsmålinger eller nøgletal inden for branchen.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Meget lidt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	*		
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Meget lidt		
Imprægneret træ	X	Ved ikke		
Inventar				
Jern og metal	X	Noget		
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Store butikker		
Organisk affald				
Papemballage	X	Ugentligt	X	60-70%
Papir	X	Ugentligt	X	
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt	X	
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				

Tablet 26

Affaldssammensætning for Møbelforretninger ifølge interview.

*De resterende procenter dækker resten af fraktionerne

Litteratur

Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.14 Radio- og tv-forretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 45 20	Radio- og tv-forretninger	3564	803	6252	3,2%	2,6%	3,2%	4

Tabel 27

Nøgletal for Radio- og tv-forretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Radiobranchen. Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er. Forretningerne som sådan genererer ikke de store mængder, men en række forretninger fungerer som indsamlingssted for affald fra husholdninger. Disse mængder er oplyst til ca. 11.000 ton elektriske og elektroniske produkter pr.år. Disse mængder indgår ikke i nedenstående tabel

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Noget		
Bilaffald	X	Sjældent		
Dagrenovationslignende affald	X	Lidt		
Dæk	X	Lidt		
Elektriske og elektroniske produkter	X	Lidt		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Lidt		
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Lejlighedsvis		
Jern og metal	X	Lidt		
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Løbende		
Organisk affald				
Papemballage	X	Dagligt	X	50%+
Papir	X	Lidt		
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ved ikke	X	Kendes ikke
Pvc-plast	X	Ved ikke		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				

Tabel 28

Affaldssammensætning for Radio- og tv-forretninger ifølge interview.

Litteratur

Der henvises til Elektronikpanelets handlingsplan.

3.15 Isenkramforretninger

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
52 46 10	Isenkramforretninger	1648	390	2150	1,5%	1,2%	1,1%	4

Tabel 29

Nøgletal for Isenkramforretninger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Dansk Isenkram Forening.

Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeles sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er, ligesom der heller ikke er kendskab til rapporter, affaldsmålinger eller nøgletal inden for branchen.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Sjældent		
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt – meget små mængder		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Sjældent		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal	X	Meget lidt		
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Sjældent		
Organisk affald				
Papemballage	X	Ugentligt	X	80%
Papir	X	Ugentligt – meget små mængder		
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt		
Pvc-plast			X	10%
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				
Andet: Paller	X	Månedligt		

*De resterende 10% dækker resten af fraktionerne

Tabel 30

Affaldssammensætning for Isenkramforretninger ifølge interview.

Litteraturstudie

Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.16 Byggemarkeder

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. Arbejdssted
52 46 20	Byggemarkeder	3460	222	4203	3,1%	0,7%	2,2%	16

Tabel 31

Nøgletal for Byggemarkeder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført interview med én virksomhed. Denne har et delvist overblik over, hvilke affaldsfraktioner der forekommer i virksomheden og en fornemmelse af, at disse er repræsentative for branchen som helhed. Virksomheden har et godt overblik over, hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde, og viden om, hvad den samlede mængde er.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Farligt affald (Olie- og kemikalieaffald)	X	Noget	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Inventar	X	Halvårligt		
Jern og metal	X	Ugentligt		
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Årligt		
Organisk affald	X			
Pap emballage	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke PVC)	X	Dagligt	X	Kendes ikke
PVC-plast	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Øvrige kasserede maskiner, udstyr m.v. Forarbejdningsudstyr				Kendes ikke
Andet: Toner	X	Dagligt		
Andet: Polystyren	X	Dagligt	X	Kendes ikke

Table 32

Affaldssammensætning for Byggemarkeder ifølge interview.

Litteratur

Litteraturstudiet har ikke givet resultater.

3.17 Hoteller med restauration

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 11 10	Hoteller med restauration	8.616	807	5.589	22,9%	6,7%	22,0%	11

Tabel 33

Nøgletal for Hoteller med restauration.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X		X	81 %
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	X		X	Ukendt
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald	X		X	13%
Papemballage	X		X	5%
Papir				
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				
Andet	X		X	1%
Andet:	X		X	Ukendt
Andet:				

Tabel 34

Affaldssammensætning for Hoteller med restauration ifølge interview.

Litteratur

En norsk rapport fra SFT (Statens Forurenings Tilsyn) "Sorteringsanalyser af kommunalt affald" fra 1998 har analyseret sammensætningen af restaffald fra bl.a. hoteller. Resultaterne viser følgende sammensætning for hoteller:

Sammensætning af restaffald fra hoteller	vægtprocent
Pap og papir	53,3
Plast	10,0
Madaffald	22,5
Bleer/bind	2,3
Andet brændbart	4,8
Glas	3,3
Jern og metal	1,4
Andet ikke brændbart	0,04
EE-skrot	0,02
Farligt affald	-
Finstof > 10 mm, fx kaffegrums, støv fra støvsugerposer mv.	2,4
I alt	100%

Tabel 35

Sammensætning af restaffald fra hoteller.

Kilde: Sorteringsanalyser af kommunalt affald, SFT, 1998.

Det antages, at undersøgelsens resultater kan overføres til danske forhold. Som det fremgår af ovenstående tabel, er der to væsentligt betydende fraktioner papir og pap (ca. 53,3%) og madaffald (ca. 23%). For disse fraktioner vurderes det, at de i væsentligt omfang kan udsorteres med henblik på genanvendelse. Plast udgør også en betydende fraktion (ca. 10%).

Vurderingen af om der er en miljømæssig gevinst, og om det er miljøøkonomisk rentabelt at udsortere til genanvendelse via separat indsamlingsordning, afhænger bl.a. af den enkelte virksomheds affaldsgenerering og koncentrationen af tilsvarende virksomheder i lokalområdet.

Erfaringer fra tilsvarende undersøgelser af organisk affald i Københavns Kommune (Organisk affald fra erhvervsvirksomheder i Københavns Kommune, Miljøkontrollen 1993 og Organiske og næringssaltholdige restprodukter, Miljøkontrollen 1996) viser at, ca. 75% af det organiske affald findes i virksomheder med over 300 kg/uge, mens de mange små virksomheder ikke har væsentlige mængder organisk affald.

Undersøgelserne konkluderer bl.a., at genanvendelse af det organiske affald i dag er størst i forbindelse med de største enkeltkilder inden for de brancher, hvor affaldet er lettest tilgængeligt. Indsamling fra mange små producenter vurderes dog realistisk, når disse geografisk ligger tæt ved hinanden og evt. kobles sammen med en ordning for indsamling af organisk affald fra husholdninger.

I øvrigt kan der henvises til Delevalueringsrapport, Fremme af miljøstyring i hotel-, restaurant- og turisterhvervet (HORESTA, 1997).

3.18 Konferencetre og kursusjendomme

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 11 20	Konferencecentre og kursusjendomme	1.649	120	361	4,4%	1,0%	1,4%	14

Tabel 36

Nøgletal for Konferencetre og kursusjendomme.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X		X	4 cont. pr. dag
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	X		X	
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X		X	
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald	X		X	2000 spande
Papemballage	X		X	5,5 ton
Papir	X		X	
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				
Andet Fritureolie	X		X	3000 l.

Tabel 37

Affaldssammensætning for Konferencetre og kursuscentre ifølge interview.

Litteratur

Devalueringssrapport, Fremme af miljøstyring i hotel-, restaurant- og turisterhvervet (HORESTA, 1997).

3.19 Campingpladser

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 22 00	Campingpladser	415	371	590	1,1%	3,1%	2,3%	1

Tabel 38

Nøgletal for Campingpladser.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med Dansk Camping Union. De oplysninger, som medgår i interviewet, stammer fra ca. 18 campingpladser (arbejdssteder) som hører under Dansk Camping Union. Der er her tale om større campingpladser. I alt er der ca. 525 campingpladser i Danmark. Større pladser defineres som pladser med over 250 enhedspladser. Der er ca. 200 større campingpladser.

Der kan endvidere skelnes mellem ”fastlægger pladser” og ”turist pladser”. ”Fastlægger pladser” er et fagudtryk for pladser, hvor der er mange gæster, som ligger med faste pladser hele året over en årrække. Ofte er disse mindre pladser, med under 250 enhedspladser. Af de samlede 525 campingpladser er en mindre del ”fastlægger pladser”.

Selve affaldssammensætningen varierer ifølge Dansk Camping Union mellem ”fastlægger pladser” og ”turist pladser”. Ofte forekommer der flere fraktioner på ”fastlægger pladserne”, hvorimod de samlede mængder selvsagt er større på ”turist pladserne” end på ”fastlægger pladserne”.

Affaldet på ”faste pladser” omfatter bl.a. akkumulatører, hvilket sjældent optræder på ”turist pladserne”. I det hele taget er affaldet på ”turist pladserne” kendetegnet ved, at gæsterne opholder sig i en kortere periode, end det er tilfældet for en del af gæsterne på ”faste pladser”.

Interviewet omhandler som beskrevet 18 større ”turist pladser” under Dansk Camping Union (DCU). Interviewet har vist, at der generelt er godt styr på affaldet hos DCU. Der er inden for de sidste år iværksat en række initiativer med henblik på at markedsføre camping som et grønt område, hvilket også medfører en større opmærksomhed på affaldsområdet. Dette er ifølge DCU et generelt billede på de større pladser især på ”turist pladserne”.

DCU er ikke bekendt med affaldsmåliger, og der er tilsyneladende ikke udarbejdet nøgletal eller gennemført egentlige affaldsmåliger.

Interviewet har ikke kunnet bekræfte, om der er andre i branchen, hvor der inden for de senere år er foretaget undersøgelser af affaldet.

Den affaldssammensætning, som præsenteres i nedenstående tabel, stammer fra DCU og dermed fra større campingpladser, hvor gæsterne typisk opholder sig i en kortere periode fra nogle dage op til 1 uge eller 14 dage.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	25%
Batterier og akkumulatorer	X		X	7%
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X		X	55%
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X		X	2%
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X		X	
Flasker og andet emballageglas	X			2%
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X		X	10%
Imprægneret træ	X		X	
Inventar				
Jern og metal	X		X	
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X		X	
Lysstofrør	X		X	
Organisk affald				
Papemballage	X		X	
Papir	X			5-7%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			
Pvc-plast	X			
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Table 39

Affaldssammensætning for Campingpladser ifølge interview.

Litteratur

På svenske campingpladser produceres årligt ca. 29.000 tons affald, der i sin sammensætning ligner husholdningsaffald. Den samlede mængde affald fra campingpladserne svarer til ca. 0,9% af den totale mængde husholdningsaffald i Sverige. I gennemsnit producerer en campist ca. 65% mere affald pr. dag end i hjemmet. På spørgsmål om, hvorvidt campisterne er villige til at kildesortere deres affald, svarer 61 af 72 adspurgte campister, at det er de villige til. På grundlag heraf konkluderer rapporten, at hverken campingaffaldets sammensætning eller campinggæsternes indstilling er til hindring for indførelse af kildesortering på campingpladser.

3.20 Feriecentre

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 23 10	Feriecentre	354	20	149	0,9%	0,2%	0,6%	18

Tabel 40

Nøgletal for Feriecentre.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X		X	470 tons
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	X		X	7,2 tons
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X		X	
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal	X		X	17,2 tons
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald	X		X	53,6 tons
Papemballage	X		X	12,6 tons
Papir	X		X	
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				
Andet:	X		X	2,44 ton
Andet:	X		X	

Tabel 41

Affaldssammensætning for Feriecentre ifølge interview.

Litteratur

Devalueringssrapport, Fremme af miljøstyring i hotel-, restaurant- og turisterhvervet (HORESTA, 1997).

3.21 Restauranter

Branchekode	Branche	Fuldtids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
55 30 10	Restauranter	11.761	3.053	7.221	31,2%	25,4%	28,4%	4

Tabel 42

Nøgletal for Restauranter.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen og Firmastatistikken 1997.

Interview

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ Materialer Består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	X	Dagligt		
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Årligt		
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald	X	Dagligt		
Papemballage	X	Dagligt		
Papir				
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				
Andet: Fritureolie	X	Dagligt		
Andet: Fedt fra fedtbrønde	X	Dagligt		
Andet:				

Tabel 43

Affaldssammensætning for Restauranter ifølge interview.

Litteratur

En norsk rapport fra SFT (Statens Forurenings Tilsyn) "Sorteringsanalyser af kommunalt affald" fra 1998 har analyseret sammensætningen af restaffald fra bl.a. Restauranter. Resultaterne viser følgende sammensætning for restauranter:

Sammensætning af restaffald fra Restauranter	vægtprocent
Pap og papir	33,4
Plast	12,4
Madaffald	33,4
Bleer/bind	0,5
Andet brændbart	3,0
Glas	5,7
Jern og metal	2,8
Andet ikke brændbart	1,8
EE-skrot	0,05
Farligt affald	0,14
Finstof> 10 mm, fx kaffegrums, støv fra støvsugerposer mv.	6,9
I alt	100%

Tabel 44

Sammensætning af restaffald fra restauranter.

Kilde: Sorteringsanalyser af kommunalt affald, SFT, 1998.

Det antages, at undersøgelsens resultater kan overføres til danske forhold. Som det fremgår af ovenstående tabel, er der to væsentligt betydende fraktioner - papir og pap (ca. 33%) og madaffald (ca. 33%). For disse fraktioner vurderes det, at de i væsentligt omfang kan udsorteres med henblik på genanvendelse. Plast udgør også en betydende fraktion (ca. 12%).

Vurderingen af om der er en miljømæssig gevinst, og om det er miljøøkonomisk rentabelt at udsortere til genanvendelse via separat indsamlingsordning, afhænger bl.a. af den enkelte virksomheds affaldsgenerering og koncentrationen af tilsvarende virksomheder i lokalområdet.

3.22 Postvæsen

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
64 11 00	Postvæsen	25.878	660	60%	39%	39

Tabel 45

Nøgletal for Postvæsen.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Post Danmark er en af Danmarks største arbejdspladser med mere end 25.000 fuldtidsansatte. Post Danmark er organiseret i 28 post områder, i en række postcentre og andre enheder, i alt ca. 650 enheder, der varierer betydeligt i størrelse. Ud fra en gennemsnitsbetragtning er der 39 ansatte pr. arbejdssted.

Samlet set har Post Danmark et bygningsareal på over 600.000 m².

Der er gennemført interview med Post Danmark. Interviewene har vist, at der generelt er godt styr på affaldet hos postvæsenet, dog formodes det, at der i mængden af blandet affald til forbrænding optræder ikke uvæsentlige mængder af genanvendelige fraktioner, der primært er papir og pap samt plast. Et særligt problem er de adresseløse forsendelser, der ofte leveres i for store oplag. Der er inden for de sidste par år iværksat en række initiativer om miljø, herunder miljøledelse og miljøredegørelser. Der er ændret på den måde, hvorpå affaldet er blevet håndteret siden 1997, hvilket bekræfter, at Post Danmark er i gang med en indsats på affaldsområdet.

De interviewede har et rimeligt godt kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau i forhold til, hvad der findes i affaldet. For en række affaldsfraktioner er der udarbejdet nøgletal.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling i tons/kg på baggrund af egne opgørelser
Blandet affald til forbrænding			4.766. t
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			
Batterier og akkumulatorer	X	X	643 stk.
Bilaffald	X	X	
Dagrenovationslignende affald	X		
Dæk	X	X	24.000 store 14.000 andre
Elektriske og elektroniske produkter	X	X	Ingen oplysninger
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	X	4 t 60.000 l. olie
Flasker og andet emballageglas	X		
Flydende affald			
Have- og parkaffald	X		
Imprægneret træ			
Inventar	X	(X)	
Jern og metal	X	X	Ca. 20 t
Klinisk risikoaffald			
Kølemøbler	X	X	
Lysstofrør og lavenergipærer	X	X	17.402 stk.
Organisk affald	X		
Papemballage	X	X	Ca. 1.570 t
Papir	X	X	Ca. 2.460 t
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	X	Ca. 20 t.
Pvc-plast	X		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.	X		
Andet: Træ	X	X	

Tablet 46

Affaldssammensætning for Postvæsen ifølge interview.

Den samlede affaldsmængde fra Post Danmark er opgjort til 8.731 tons i 1998. Ud over dette affald er der registreret 4 tons affald, som er afleveret på kommunale modtagepladser. Det bemærkes, at registreringerne i betydeligt omfang er baseret på skøn.

I det følgende knyttes en række kommentater til de enkelte affaldsfraktioner:

Bilaffald: Post Danmark har ca. 5.500 biler i drift med en gennemsnitsalder på ikke over 4 år. Der sker således et videresalg af biler, inden de efter udtjent brug afhændes som affald. Reparationer og serviceeftersyn foregår på autoriserede værksteder, og affaldsmængder registreres derfor på disse. Post Danmark har ikke værksteder selv.

Elektriske og elektroniske produkter: Der foreligger ingen oplysninger om mængder. På alle nye produkter indgås aftaler om tilbagetagning via leverandør. Der vil være en mindre mængde eksisterende EE-skrot, der ikke tilbagetages via leverandør. Dette søges afsat til EE-behandlere, der er miljøcertificerede.

Farligt affald: Affaldet består af udtjente batterier, der stammer fra cykellygter samt olieaffald mv. fra egne cykelværksteder.

Flasker og emballageglas: Disse fraktioner findes kun i begrænsede mængder og stort set kun i forbindelse med kantinedrift.

Inventar er et område, der ikke er så godt kendt. Der indkøbes hvert år for adskillige millioner kr. i nyt inventar.

Litteratur

Litteraturstudiet er begrænset til at omfatte Post Danmarks miljøredegørelse fra 1998. På affaldsområdet har Post Danmark som mål at kortlægge affaldshåndtering, mål for affaldsfraktioner og genbrugsandele samt krav til affaldstransportører i 1999. Dette arbejde pågår og forventes rapporteret i løbet af år 2000.

I 1999 er der planlagt en målrettet indsats vedrørende kontormaskiner og computere. Der opstilles i udbudsmateriale en række specifikke krav til materialer, energiforbrug, affaldshåndtering og genanvendelse.

3.23 Telekommunikation

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal Arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
64 20 00	Telekommunikation	14.863	331	34%	20%	45

Tabel 47

Nøgletal for Telekommunikation.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med Tele Danmark. Tele Danmark udgør med ca. 17.000 ansatte den største virksomhed inden for branchegruppen Telekommunikation. De oplysninger, som medgår i interviewet, stammer fra ca. 200 arbejdssteder under Tele Danmark. Interviewet har vist, at der generelt er godt styr på affaldet hos Tele Danmark. Der er inden for de sidste par år iværksat en række initiativer på affaldsområdet, og siden 1997 er der ændret en del på den måde, hvorpå affaldet håndteres, hvilket bekræfter, at Tele Danmark er i gang med affaldsområdet.

De interviewede har givet udtryk for et overordnet indblik i affalds-sammensætningen. Dvs. man er rimelig klar over, hvad der kan findes i affaldet, men ikke altid i forhold til, hvor meget og hvor ofte det fremkommer. Der er godt styr på en række af de primære affaldsfraktioner. Dog er der ikke indgående kendskab til indholdet af brændbart, ligesom plast er et område hvor der mangler viden. Der er ikke gennemført målinger og udarbejdet deciderede nøgletal, men man anvender fakturaer til opgørelser af affaldsdata med henblik på udarbejdelse af miljøredegørelse. De har senest gennemført et større udbud af centrale dele af affaldshåndteringen. De største mængdekonzentrationer findes i Storkøbenhavn, Odense og Aarhus.

Interviewet har ikke kunne bekræfte, om der er andre virksomheder i branchen, hvor der inden for de senere år er iværksat en række tiltag på affaldsområdet.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	1198 tons
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	
Batterier og akkumulatorer	X		X	83 tons
Bilaffald	(X)			
Dagrenovationslignende affald	X		X	-
Dæk	(X)			
Elektriske og elektroniske produkter	X		X	2184 tons
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X		X	5 tons
Flasker og andet emballageglas	X			
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X		X	
Imprægneret træ	X			
Inventar	X			
Jern og metal	X			1116 tons
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X		X	
Lysstofrør	X			
Organisk affald	X		X	
Papemballage	X		X	(833) tons
Papir	X		X	(833) tons
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X		X	(14) tons
Pvc-plast	X		X	(14) tons
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tabel 48

Affaldssammensætning for Telekommunikation ifølge interview.

Tabellen ovenfor gengiver affaldssammensætningen, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres. Det har grundet de opgørelsesprincipper, som anvendes af Tele Danmark i forbindelse med bl.a. produktionen af miljøredegørelser, ikke været muligt at femkomme med mængdefordeling på alle fraktioner, som udsorteres. Det må dog antages, at Tele Danmark kan fremskaffe disse, hvis de ønsker det.

Som det fremgår af tabellen, er der opgjort mængder for affaldsproduktionen hos Tele Danmark for 1998. Den samlede mængde affald hos de 200 arbejdssteder i 1998 er opgjort til ca. 5.500 tons. De fraktioner som der ikke sorteres i optræder ofte i brændbart (hhv. småt og stort), blandet ikke-brændbart til deponi.

Mængdeoplysninger for pap og papir er slået sammen, idet der er forskel på graden af udsortering de 200 arbejdssteder imellem. Således sorteres pap og papir hver for sig nogle steder, andre steder blandes det sammen. Det samme gør sig gældende for plast. Tallet i () angiver således en samlet mængde for begge fraktioner.

Elektriske og elektroniske produkter udsorteres i yderligere 5 delfraktioner, og i de 2.184 tons opført i tabellen indgår mængder af fraktionerne: kabelskrot, blandet elektronik skrot, telerelæ-skrot, printkort og IT-skrot.

Dagrenovationslignende affald indgår ikke særskilt idet det indgår for en dels vedkommende i brændbart på de større arbejdssteder. Inventar indgår typisk i brændbart og jern og metal. Mængderne kendes ikke. Det samme gør sig gældende for mængden af organisk affald/madaffald samt mængden af kølemøbler.

Litteratur

Ud over egne miljødegrørelser har det ikke været muligt at finde noget litteratur, som beskriver affaldssammensætningen m.m. inden for branchen.

3.24 Banker, sparekasser og andelskasser

Branchekode	Branche	Fultidsansatte	Antal Arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
65 12 00	Banker, sparekasser og andelskasser	41.682	2.230	84,5%	65,4%	19

Tabel 49

Nøgletal for Banker, sparekasser og andelskasser.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997

Interview

Der er gennemført interview med en Bank. Banken er bekendt med affaldssammensætningen på et overordnet niveau, men ikke med den samlede affaldsmængde.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldstyper/affaldsfraktioner, med oplysning om hvilke fraktioner der udsorteres i. Banken har ikke kunnet give en vurdering af, hvordan affaldet fordeler sig mængdemæssigt.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding		Ugentligt	X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads		Løbende	X	Kendes ikke
Batterier og akkumulatorer	X	Løbende		
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Løbende	X	Kendes ikke
Farligt affald (Olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	(X)			
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	(X)			
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Løbende	X	Kendes ikke
Organisk affald	(X)			
Pap emballage	X	Løbende	X	Kendes ikke
Papir	X	Løbende	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke PVC)	X			
PVC-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr m.v. Forarbejdningsudstyr	X	Løbende		
Andet tonerpatroner	X	Løbende	X	Kendes ikke

Tabel 50.

Affaldssammensætning for Banker, sparekasser og andelskasser ifølge interview

Virksomheden har ikke gennemført vurderinger eller målinger af affaldsmængden. ligesom der ikke aktuelt har kunnet findes nøgletal for affaldsfraktioner eller affaldsmængder.

Virksomheden har dog ændret sin affaldshåndtering så der i dag sker kildesortering af papir, pap, elektronikskrot, lyskilder herunder lysstofrør, batterier og tonerpatroner. Der kan fremskaffes nøgletal, men ikke før i et eventuelt senere forløb.

Litteratur

En norsk rapport fra SFT (Statens Forurenings Tilsyn) "Sorteringsanalyser af kommunalt affald" fra 1998 har analyseret sammensætningen af restaffald fra bl.a. banker. Resultaterne viser følgende sammensætning for banker, henholdsvis med kun kontor og med kantine:

Sammensætning af restaffald fra Bank og bank med kantine	vægtprocent (kontor)	vægtprocent (kantine)
Pap og papir	39,3	34,1
Plast	17,1	16,7
Madaffald	9,5	22,9
Bleer/bind	0,3	0,3
Andet brændbart	1,4	2,0
Glas	0,5	3
Jern og metal	0,6	1,4
Andet ikke brændbart	-	0,03
EE-skrot	2,4	0,12
Farligt affald	-	-
Finstof, > 10 mm, fx kaffegrums, støv fra støvsugerposer m.v.	28,9	19,5
I alt	100%	100%

Tabel 51. Sammensætning af restaffald fra banker

Kilde: Sorteringsanalyser af kommunalt affald, SFT, 1998

Det antages, at undersøgelsens resultater kan overføres til danske forhold. Som det fremgår af ovenstående tabel, er der ikke overraskende forskel på affaldssammensætningen i banker med og uden kantiner. I banker uden kantiner der følgende tre væsentligt betydende fraktioner papir og pap (ca. 39%), t finstof (ca.28,9,%) og plast (ca. 17%). For papir og pap vurderes det, at det i væsentligt omfang kan udsorteres med henblik på genanvendelse.

I banker med kantiner er der følgende tre væsentligt betydende fraktioner papir og pap (ca. 34%), t madaffald (ca.22,9,%) og plast (ca. 17%).

Vurderingen af, om der er en miljømæssig gevinst og om det er miljøøkonomisk rentabelt at udsortere til genanvendelse via separat indsamlingsordning, afhænger bl.a. af den enkelte virksomheds affaldsgenerering og koncentrationen af tilsvarende virksomheder i lokalområdet.

3.25 Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software

Branchekode	Branche	Fultids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. Arbejdssted
72 20 00	Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software	12.422	2.928	13.742	56%	76%	58%	4

Tabel 52

Nøgletal for Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med Orale A/S. Hovedaktiviteten er edb-udvikling og software-udvikling m.m. Der er ca. 400 fuldtidsansatte i virksomheden.

Affaldsmængden kendes ikke. Der er dog gennemført en vurdering i forbindelse med et udbud. Data herom kunne ikke fremskaffes. Der er ikke udarbejdet nøgletal eller gennemført egentlige affaldsmålinger, og virksomheden kender ikke til, hvorvidt der er gennemført affaldsmålinger hos andre virksomheder inden for branchen.

Der er gennemført ændring i affaldshåndtering siden 1997. I dag udsorteres papir til genanvendelse. Denne udsortering skal ses i lyset af, at der er indført nye regler for erhvervsaffald i kommunen.

Virksomheden oplyser, at den er delvist bekendt med sammensætningen af affaldet. I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	60%
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Ugentligt		5%
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Ugentligt	X	5%
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Månedligt		
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald	X	Ugentligt	X	5%
Papemballage	X	Ugentligt	X	5%
Papir	X	Ugentligt	X	20%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tablet 53

Affaldssammensætningen for Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software ifølge interview.

Tabellen ovenfor gengiver affaldssammensætningen, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres i.

Det har ikke været muligt af fremskaffe oplysninger om mængder.

Det generelle billede er, at en del af affaldet optræder i blandet brændbart.

Litteratur

Der er ikke fundet noget relevant litteratur, der beskriver affaldsgenereringen og sammensætningen af affald i branchen.

3.26 Revisions- og bogføringsvirksomhed

Branchekode	Branche	Fultids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 12 00	Revisions- og bogføringsvirksomhed	13.894	3.780	8.477	12,9%	14,3%	11,3%	4

Tabel 54

Nøgletal for revisions- og bogføringsvirksomhed.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Foreningen af Statsautoriserede Revisorer. Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, og til dels hvorledes de enkelte fraktioner fordeler sig på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er, ligesom der heller ikke er kendskab til rapporter, affaldsmålinger eller nøgletal inden for branchen. Virksomhederne modtager store mængder post hver dag, resulterende i at papir- og papaffald er de mest betydende affaldsmængder.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper.

Fraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		10-15%
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Månedligt/ kvartårligt		
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas	X	Dagligt		
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Månedligt/ kvartårligt		
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	-		
Organisk affald				
Papemballage	X	Dagligt		5%
Papir	X	Dagligt		70%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Sjældent		
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				

*De resterende % dækker resten af fraktionerne

Tabel 55

Affaldssammensætningen for Revisions- og bogføringsvirksomhed ifølge interview.

Litteratur

Der er ikke fundet relevant litteratur.

3.27 Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder

Branchekode	Branche	Fultids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 20 10	Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder	13.822	1.416	14.274	12,8%	5,3%	19,1%	10

Tabel 56

Nøgletal for Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med en større rådgivningsvirksomhed, der repræsenterer stort set alle rådgivningsaktiviteter inden for branchen Anden forretningservice. Interviewet har vist, at der generelt er godt styr på affaldet hos virksomheden, dog optræder der i mængden af blandet affald til forbrænding ikke uvæsentlige mængder af genanvendelige fraktioner, der primært er papir, pap og plast.

De interviewede har et rimeligt godt kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau i forhold til, hvad der findes i affaldet. For en række affaldsfraktioner er der udarbejdet nøgletal.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				117.853 kg
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				103.670 kg
Batterier og akkumulatorer	X		X	
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X			
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X		X	3.430 kg
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X		X	Ingen opl. om mængder
Flasker og andet emballageglas	X			
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X		(x)	
Jern og metal	X		X	27.690 kg
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X		X	Ingen opl. om mængder
Lysstofrør	X		X	Ingen opl. om mængder
Organisk affald	X			
Papemballage	X		X	24.390 kg
Papir	X		X	90.042 kg
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			
Pvc-plast	X			
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X		X	Ingen opl. om mængder
Andet affald	X			7.780 kg

Table 57

Affaldssammensætning for Rådgivende ingeniører inden for byggeri og anlægsarbejder ifølge interview.

Den samlede affaldsmængde fra den pågældende virksomhed er opgjort til ca. 375 tons i 1998, der fordeler sig på følgende fraktioner:

Affaldsfraktion	kg i 1998	%	Kg/ansat/år
Pap	24.390	7%	41
Papir	90.042	24%	150
Elektronikskrot	3.430	1%	6
Diverse brændbart	117.853	31%	196
Diverse ikke brændbart	103.670	28%	173
Jern og metal	27.690	7%	46
Andet	7.780	2%	13
I alt	374.855	100%	625

Table 58

Affaldsmængder for en rådgivende ingeniørvirksomhed.

Den største mængde (31%) er diverse brændbart, som består af dagrenovationslignende affald generelt samt mindre mængder brændbart affald. Diverse ikke-brændbart (28%) består af storskrald og inventar mv. Papir og pap udgør samlet 31% af de totale affaldsmængder

Der sorteres i følgende fraktioner: brændbart, ikke-brændbart, papir, pap, jern og metal, elektronikskrot, beton og farligt affald. Følgende fraktioner går til genanvendelse: papir og pap, jern og metal, elektronikskrot samt beton. En ukendt mængde brugt pc-udstyr er afhændet til hjælpeorganisationer og sendt til Sydafrika.

Der er ca. 600 fuldtidsansatte på virksomheden. Hver fuldtidsansat genererede i 1998 625 kg affald. Ca. en tredjedel er papir og pap til genanvendelse. Dertil kommer at der i mængden af diverse brændbart yderligere optræder en ikke anslået mængde papir og pap.

Litteratur

En norsk rapport fra SFT (Statens Forurenings Tilsyn) "Sorteringsanalyser af kommunalt affald" fra 1998 har analyseret sammensætningen af restaffald fra bl.a. kontorer. Resultaterne viser følgende sammensætning for kontorer

Sammensætning af restaffald fra Kontorer	vægtprocent
Pap og papir	63,4
Plast	10,2
Madaffald	4,4
Bleer/bind	0,4
Andet brændbart	9,3
Glas	2,0
Jern og metal	2,9
Andet ikke-brændbart	1,3
EE-skrot	3,5
Farligt affald	0,3
Finstof > 10 mm, fx kaffegrums, støv fra støvsugerposer mv.	2,3
I alt	100%

Tabel 59

Sammensætning af restaffald fra kontor.

Kilde: Sorteringsanalyser af kommunalt affald, SFT, 1998

Det antages, at undersøgelsens resultater kan overføres til danske forhold. Som det fremgår af ovenstående tabel, er der en væsentligt betydende fraktion - nemlig papir og pap (ca. 63%). For papir og pap vurderes det, at de i væsentligt omfang kan udsorteres med henblik på genanvendelse. Plast (ca. 10%) og andet brandbart (ca. 9%) udgør også en betydende fraktioner.

3.28 Reklamebureauvirksomhed

Branchekode	Branche	Fultids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 40 10	Reklamebureauvirksomhed	5.743	2.076	11.693	5,3%	7,8%	15,6%	3

Tabel 60

Nøgletal for Reklamebureauvirksomhed.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med én virksomhed. Interviewet viste, at der er kendskab til, hvilke affaldsfraktioner der forekommer. Der er dog mindre viden om disses indbyrdes fordeling i forhold til den totale mængde og til den totale mængdes størrelse.

Der udsorteres på det farlige affald, mens der ikke derudover sorteres. Der er ikke foretaget en egentlig kortlægning af affaldet eller miljøstyring.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke affaldsfraktioner virksomheden har oplyst at have, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Halvårligt	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas				
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar				
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør				
Organisk affald				
Papemballage				
Papir	X	Ugentligt		Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Table 61

Affaldssammensætning for Reklamebureauvirksomhed ifølge interview.

Litteratur

Det har ikke været muligt at finde litteratur, som kan beskrive affaldssammensætningen.

3.29 Almindelig rengøring

Branchekode	Branche	Fultids-ansatte	Antal arbejdssteder	Omsætning	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	% af omsætning	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
74 70 10	Almindelig rengøring	21.945	3.344	6.204	20,3%	12,6%	8,3%	7

Tabel 62

Nøgletal for Almindelig rengøring.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med hjemmeservice virksomhedernes brancheforening. Brancheforeningen har et overblik over, hvilke affaldsfraktioner der er repræsentative for branchen, samt tildels hvorledes de enkelte fraktioner fordeles på den samlede mængde. Det vides ikke, hvad den samlede mængde er, ligesom der heller ikke er kendskab til rapporter, affaldsmålinger eller nøgletal inden for branchen. Branchen anses for at producere meget små mængder af affald.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper i Almindelig rengøring.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer				
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald				
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter				
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Sjældent		
Flasker og andet emballageglas	X	-		
Flydende affald	X	-		
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	-		
Jern og metal				
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	-		
Organisk affald				
Papemballage	X	-		
Papir	X	Ugentlig	X	25%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	-		50%
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				
Andet Stort brændbart	X	-		

Tablet 63

Affaldssammensætning for Almindelig rengøring ifølge interview.

Litteratur

Litteratursøgningen har ikke givet resultat.

3.30 Generelle offentlige tjenester

Branchekode	Branche	Fultidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 11 00	Generelle offentlige tjenester	61.624	467	40,4%	21,0%	132

Tabel 64

Nøgletal for Generelle offentlige tjenester.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Gladsaxe Rådhus. Der er ca. 560 fuldtidsansatte.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding	X	Ugentligt	X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads	X		X	
Batterier og akkumulatorer	X		X	3 l pr. måned
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X		X	
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X		X	2 containere pr. år
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X		X	
Flasker og andet emballageglas	X		X	15 l pr. måned
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X		X	Ikke opgjort
Imprægneret træ	X			Ikke opgjort
Inventar	X		X	Ikke opgjort
Jern og metal	X		X	Ikke opgjort
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X			
Lysstofrør	X		X	100 l pr. måned
Organisk affald	X			
Papemballage	X		X	800 l pr. måned
Papir	X		X	3.100 kg
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			
Pvc-plast	X			
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X			
Andet Stort brændbart	X			

Tabel 65

Affaldssammensætning for Generelle offentlige tjenester.

3.31 Forsvar og civilforsvar

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 22 00	Forsvar og civilforsvar	34.336	217	22,5%	9,8%	158

Tabel 66

Nøgletal for Forsvar og civilforsvar.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med personer fra henholdsvis Forsvarsministeriet og Forsvarskommandoen. Det samlede personel ekskl. Ingeniørregimentet, Sundets Marinedistrikt og POL-Divisionen udgør ca. 30.000.

De interviewede har givet udtryk for et overordnet indblik i affaldssammensætningen. Hos Forsvaret arbejdes der med miljøstyring. Der finder således data for en række affaldsfraktioner/-typer. Der findes opgørelser over en del af affaldet. Der er dog stadig en del som ender i blandet brændbart, under dagrenovation, samt til deponi og øvrigt affald. Ud over egne data er der ikke kendskab til undersøgelser, som kan sige noget om Forsvarets affaldssammensætning. Der er ikke udarbejdet egentlige nøgletal.

Der er gennemført ændringer med hensyn til kildesortering siden 1997. Således er der i løbet af 1998 for en række etableringer igangsat en egentlig kildesortering. Dette betyder, at de data, som indgår i nærværende undersøgelse, er behæftet med usikkerheder. Alle data vedrører 1998.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke fraktioner der er oplyst at affaldssammensætningen alt andet lige består af, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	1140 t
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	681t
Batterier og akkumulatorer	X	Løbende	X	25+74 t
Bilaffald	X	Løbende	X	?
Dagrenovationslignende affald	X	Ugentligt	X	7700 t
Dæk	X	Løbende	X	?
Elektriske og elektroniske produkter	X	Løbende	X	20 t
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Løbende	X	2990 t
Flasker og andet emballageglas	X	Løbende	X	?
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Løbende		?
Imprægneret træ	X	Løbende		?
Inventar	X	Løbende		?
Jern og metal	X	Løbende	X	1326 t
Klinisk risikoaffald	X	Løbende	X	10 t
Kølemøbler	X	Ugentligt	X	100 stk.
Lysstofrør	X	Ugentligt	X	10000 stk.
Organisk affald	X	Ugentligt	X	215 t
Papemballage	X	Ugentligt	X	512 t*
Papir	X	Ugentligt	X	*
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt		
Pvc-plast	X	Ugentligt		
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X	Løbende		266 t
Andet Stort brændbart				

*De 512 ton omfatter pap og papir, hertil skal lægges 171 tons papemballage.

Tabel 67

Affaldssammensætningen for forsvar og civilforsvar ifølge interview.

Batterier og akkumulatorer kan indeles i følgende mængder: batterier 25 tons og akkumulatorer 74 tons. Træ indgår i brændbart affald, ingen mængdeoplysninger. Vedrørende flasker og glas er der ingen mængdeoplysninger, men oplysningen omfatter også rudeglas fra biler.

Farligt affald er opdelt i:

- spildolie: 2.225 tons
- kemikalier: 646 tons
- olieholdigt affald: 119 tons

Spraydåser indgår i farligt affald, der er ingen data om mængder herpå.

Som det fremgår af tabellen, forekommer der bilaffald, batterier og akkumulatorer, dæk, elektriske- og elektroniske produkter samt farligt affald i øvrigt, blandt andet som et resultat af, at Forsvaret selv driver serviceværksteder til service og vedligeholdelse af materiel mv. For så vidt angår de eksisterende egne værksteder, vil disse alt andet lige være underlagt Bekendtgørelse nr. 860, af 29. november 1999 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra.

Affaldsdata vedrører ikke Ingeniørregimentet, Sundets Marinedistrikt og POL-Divisionen. Det vurderes af de interviewede, at disse tre myndigheder tilsammen udgør 1-2% af affaldsmængden, hvorfor den samlede mængde inkl. disse tre myndigheder skal forhøjes med 1-2%.

Interviewet har ikke kortlagt, hos hvilke etableringer der sorteres, og hos hvilke der ikke sorteres samt i hvilke fraktioner. Men der er ifølge Forsvarskommandoen store variationer i kildesorteringen og affaldsbehandlingen, der i alle tilfælde – selvsagt - er snævert knyttet til de affaldshåndteringsordninger, de respektive kommuner har etableret.

”Blandt andet på grund af indførelsen af forswarets miljøledelsessystem, den generelle interesse for at gennemføre aktiviteter miljømæssigt bedst og den almindelige holdningsændring i samfundet er der ved flere etableringer og myndigheder udviklet affaldshåndteringsystemer, der går ud over, hvad lokale myndigheder kræver. Ud over de rent miljømæssige argumenter tæller også, at en kildesortering i flere fraktioner normalt medfører, at affald kan enten afhændes med indtægt eller uden udgift for myndigheden. Ved en sådan mere omfattende kildesortering reduceres dagrenovationsmængden, hvorved de samlede omkostninger reduceres væsentligt. De enkelte affaldsfraktioner afleveres – afhændes – til genbrug. Forskellene i affaldssorteringen kommer fx til udtryk ved, at nogle myndigheder opnår en indtægt ved bortskaffelse af batterier, medens andre myndigheder må betale herfor.”

Litteratur

Det har ikke været muligt at finde noget litteratur, som beskriver affaldssammensætningen m.m. hos Forsvaret ud over egne data.

3.32 Politiet

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 24 00	Politiet	12.687	280	8,3%	12,6%	45

Tabel 68

Nøgletal for Politiet.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med to personer hos Rigspolitiet. Politiet er inddelt i 54 kredse. De enkelte kredse svarer ifølge de interviewede mht. affaldssammensætning til Rigspolitiet. I selve Rigspolitiet er der 1058 fuldtidsansatte.

De interviewede har givet udtryk for et overordnet indblik i affaldssammensætningen. Det vil sige, at man hos Rigspolitiet er rimelig klar over, hvad der kan findes i affaldet, men ikke til, hvor meget eller hvor ofte de enkelte fraktioner forekommer. Der er ikke gennemført målinger eller udarbejdet nøgletal over affaldsfraktioner. Der er ikke kendskab til undersøgelser, som kan sige noget om Politiets affaldssammensætning.

Der er ikke så vidt vides gennemført ændringer med hensyn til sortering, eller i øvrigt til den måde, hvorpå affaldet er blevet håndteret siden 1997. Hvorvidt dette også er gældende i de enkelte kredse, er der ikke kendskab til hos Rigspolitiet.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke fraktioner der er oplyst at affaldssammensætningen alt andet lige består af, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres i.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	Kendes ikke
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	Kendes ikke
Batterier og akkumulatorer	X	?	X	Kendes ikke
Bilaffald	X	?	X	Kendes ikke
Dagrenovationslignende affald	X	Ugentligt		
Dæk	X	?	X	Kendes ikke
Elektriske og elektroniske produkter	X	Efter aftale	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	?	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas	X	?		
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	?		
Imprægneret træ				
Inventar	X	Halvårligt		
Jern og metal	X		X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X	?		
Lysstofrør	X	?		
Organisk affald	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	?		
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tablet 69

Affaldssammensætning i Politiet ifølge interview.

Som det fremgår af tabellen forekommer der bilaffald, batterier og akkumulatorer, dæk, elektriske- og elektroniske produkter samt farligt affald i øvrigt, som et resultat af, at Politiet selv driver serviceværksteder til mindre service og vedligeholdelse. Med mindre service og vedligeholdelse menes, at udviklingen går i retning af, at Politiet i fremtiden i stigende omfang vil lægge disse opgaver ud på andre værksteder. En udvikling som er startet. For så vidt angår de eksisterende egne værksteder, vil disse alt andet lige være underlagt Bekendtgørelse nr. 860, af 29. november 1999 om håndtering af affald i form af motordrevne køretøjer og affaldsfraktioner herfra.

Litteratur

Det har ikke været muligt at finde noget litteratur, som beskriver affaldssammensætningen m.m. hos Politiet.

3.33 Brandvæsen og redningskorps

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
75 25 00	Brandvæsen og redningskorps	7.598	298	5,0%	13,4%	25

Tabel 70

Nøgletal for Brandvæsen og redningskorps.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført et interview med den miljøansvarlige hos Falck A/S. Falcks hovedaktivitet består i brandvæsen og redningskorps. Som biaktivitet beskæftiger Falck sig også med vagt- og alarmtjenester. De oplysninger, som medgår i interviewet, stammer fra ca. i alt ca. 300 arbejdssteder. Heraf udgør de ca. 200 hovedaktiviteten, mens resten omfatter administration og vagt- og alarmtjenester. I forbindelse med hovedaktiviteten brandvæsen og redningskorps er der på 8 arbejdssteder tilknyttet egne værksteder. Falck beskæftigede i 1998 ca. 8.950 fuldtidsansatte, fordelt på i alt ca. 13.000 ansatte.

Interviewet viser, at der ikke p.t. eksisterer noget samlet overblik over affaldssammensætningen hos Falck, ligesom den samlede affaldsmængde ikke kendes. Det har via interviewet ikke været muligt at udfylde skemaerne vedrørende affaldssammensætningen.

Hvorvidt der sorteres og i hvilket omfang, kan dermed ikke afklares. Ligesom det ikke er muligt at angive mængdeoplysninger på fraktionsniveau. Det må dog antages, at der findes oplysninger herom afhængig af de regler/ordninger, som findes i de enkelte kommuner, som huser arbejdsstedernes placering, samt i det omfang disse regler følges. Der er ikke gennemført yderligere interview, men det må alt andet lige forventes, at en kontakt til de enkelte arbejdssteder vil skabe øget klarhed over affaldssammensætningen, mængder m.m.

Falck er ikke bekendt med affaldsmålinger, og der er tilsyneladende ikke udarbejdet nøgletal eller gennemført egentlige affaldsmålinger.

Interviewet har ikke kunne bekræfte, om der er andre i branchen, hvor der inden for de senere år er foretaget undersøgelser af affaldet.

Det er ikke opfattelsen, at der er sket væsentlige ændringer i affaldshåndteringen hos Falck siden 1997.

Litteratur

Litteratursøgningen har ikke givet noget resultat.

3.34 Folkeskoler o.l.

Branchekode	Branche	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	Antal elever
80 10 10	Folkeskoler o.l.	72.205	2.165	524.000

Tabel 71

Nøgletal for Folkeskoler o.l.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997 og Undervisningsministeriet.

Interview

Der er gennemført interview med en folkeskole i Holbæk, der har ca. 550 elever og 52 lærere. Skolen er bekendt med affaldssammensætningen på et overordnet niveau, men ikke med den samlede affaldsmængde.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldstyper/affaldsfraktioner med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i, samt skolens vurdering af, hvordan affaldet fordeler sig mængdemæssigt.

Da der ikke foreligger opgørelser over den samlede affaldsmængde, antages det, at vurderingen af, hvordan de enkelte affaldsfraktioner fordeler sig, mere bygger på en volumenbetragtning end egentlig vægt.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding	X	Ugentligt	X	60%
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads	X	kvartårligt	X	6%
Batterier og akkumulatorer	X	Kvartårligt	X	1%
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald				
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Halvårligt	X	1%
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Halvårligt	X	1%
Flasker og andet emballageglas	X			
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X			
Imprægneret træ				
Inventar	X	Halvårligt	X	6%
Jern og metal	X			
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X			
Lysstofrør	X			
Organisk affald	X			
Papemballage	X	Månedligt	X	5%
Papir	X	Månedligt	X	20%
Plastemballage m.m. (ikke pvc)				
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tabel 72

Affaldssammensætning på Folkeskoler ifølge interview.

Litteratur

Videncenter for Affald og Genanvendelse har i 1999 udsendt et spørgeskema til kommunerne om deres lokale Agenda 21-aktiviteter, hvor der er sat fokus på udvalgte institutioner, herunder folkeskoler. Efterfølgende er der etableret en database kaldet Grønne Institutioner. På baggrund af undersøgelsen er der foretaget en række foreløbige kørsler i datamaterialet. Resultaterne viser, at 1.728 skoler er omfattet af undersøgelsen, her af er der svar fra ca. 42%.

12% af skolerne har gennemført affaldsminimerende tiltag, mens der for 11% af skolerne findes nøgletal for affaldsmængden. Ved efterfølgende kontakt til kommuner, har det vist sig, at nøgletallene ofte kun findes for udvalgte fraktioner som fx brændbart affald og papir og ofte er baseret på skøn.

I nedenstående skema fremgår hvilke fraktioner der udsorteres separat på skolerne ifølge databasen Grønne Institutioner.

	Folkeskoler
Total antal i kommunerne	1728
Svarprocent	42%
Grønt husholdningsaffald (kompostering)	21%
Madaffald	5%
Haveaffald	40%
Glas og flasker	36%
Pap og papir	55%
Farligt affald	53%
Storskrald	34%
Pvc	7%
Elektronikskrot	28%

Tabel 73

Affaldssortering på folkeskoler.

Kilde: Videntcenter for Affald og Genanvendelse 1999.

Det fremgår af ovenstående tabel, at der er et rimeligt stort potentiale for at øge udsorteringen af de nævnte affaldsfraktioner. En del af de skoler, der ikke kildesorterer, antages at afhænde deres affald til forbrænding. Det vurderes på denne baggrund, at der er gode muligheder for at øge genanvendelsen og minimere mængden af affald til forbrænding fra folkeskolerne.

En norsk rapport fra SFT (Statens Forurenings Tilsyn) "Sorteringsanalyser af kommunalt affald" fra 1998 har analyseret sammensætningen af restaffald fra bl.a. folkeskoler. Resultaterne viser følgende sammensætning for folkeskoler:

Sammensætning af restaffald fra folkeskole	vægtprocent
Pap og papir	41,4
Plast	8,0
Madaffald	14,8
Bleer/bind	0,2
Andet brændbart	18,1
Glas	0,8
Jern og metal	3,5
Andet ikke-brændbart	1,2
EE-skrot	6,4
Farligt affald	1,1
Finstof > 10 mm, fx kaffegrums, støv fra støvsugerposer mv.	4,4
I alt	100%

Tabel 74

Sammensætning af restaffald fra folkeskole.

Kilde: Sorteringsanalyser af kommunalt afvfall, SFT, 1998

Det antages, at undersøgelsens resultater kan overføres til danske forhold. Som det fremgår af ovenstående tabel, er der tre væsentligt betydende fraktioner papir og pap (ca. 41%), andet brændbart (ca. 18,%) og madaffald (ca. 15%). For disse fraktioner vurderes det, at de i væsentligt omfang kan udsorteres med henblik på genanvendelse. Plast udgør også en betydende fraktion (ca. 8%) og EE-skrot (ca. 6%).

Vurderingen af, om der er en miljømæssig gevinst, og om det er miljøøkonomisk rentabelt at udsortere til genanvendelse via separat indsamlingsordning, afhænger bl.a. af den enkelte virksomheds

affaldsgenerering og koncentrationen af tilsvarende virksomheder i lokalområdet. Det brændbare affald/dagrenovationslignende affald fra folkeskoler indsamles af selvstændige affaldstransportører og dels via kommunale ordninger for dagrenovation fra husstande. Billedet på landsplan er ikke kendt.

I litteraturstudiet er der også sat fokus et par kommunernes grønne regnskaber og bagvedliggende data (Herlev, Frederiksberg og Fredericia kommuner). Der kan ud fra kommunernes data skønnes en gennemsnitlig årlig mængde brændbart affald på ca. 90-150 kg. pr elev. og en gennemsnitlig indsamlet mængde papir på ca. 2,5-4 kg papir pr. elev.

Opskaleres disse mængder til landsplan, giver det en samlet mængde dagrenovation på ca. 50.000-80.000 tons og en samlet papirmængde på 1.300-2.000 tons. Dette er baseret på, at folkeskoler har et samlet antal årselever på 524.000. For de resterende fraktioner er der ikke foretaget opskaleringer.

Det bemærkes, at der tale om en gennemsnitsbetragtning, og der kan forekomme store forskelle de enkelte skoler imellem.

3.35 Universiteter

Branchekode	Branche	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	Antal elever
80 30 10	Universiteter	10.257	97	100.000

Tabel 75

Nøgletal for Universiteter.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med Roskilde Universitetscenter. Der er 650-700 fuldtidsansatte og 6-7.000 studerende. Universitetet er godt bekendt med affaldssammensætningen på et overordnet niveau. De primære affaldsmængder er dagrenovation og fraktionerne papir og pap. Derudover findes der mange fraktioner i mindre omfang, jf. nedenstående skema. Der er ikke gennemført affaldsmålinger eller vurderinger af affaldssammensætningen på nuværende tidspunkt, ligesom der heller ikke findes nøgletal for de enkelte affaldsfraktioner eller den samlede affaldsmængde.

RUC er ved at ændre sin affaldshåndtering, så alt affald samles på en central containerplads og sorteringen dermed bliver mere effektiv og man undgår, at der kommer uønskede fraktioner i de forkerte containere, idet pladsen bemandes tre til fire timer dagligt. Ligeledes påtænkes registreringssystem af affaldsdata, der kan levere data til et grønt regnskab for RUC.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Ugentligt	X	
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	181 t/år
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Variierende	X	Ingen opl.
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Ugentligt	X	1,5 t/år
Flasker og andet emballageglas	X	Dagligt	X	1,1 t/år
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Løbende	X	Ingen opl.
Imprægneret træ				
Inventar	X	Løbende	X	se pkt. 24
Jern og metal	X	Løbende	X	1t/år
Klinisk risikoaffald	X	Løbende	X	Ingen opl. om mængder
Kølemøbler		Løbende	X	Ingen opl. om mængder
Lysstofrør	X	Løbende	X	Ingen opl. om mængder
Organisk affald				
Papemballage	X	Dagligt	X	5,5 t/år
Papir	X	Dagligt	X	9 t/år
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			
Pvc-plast	X			
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X	Sjældent		se pkt. 24
Andet Stort brændbart	X	Ugentligt	X	28 t/år

Tablet 76

Affaldssammensætning på Universiteter ifølge interview.

Litteratur

En norsk rapport fra SFT (Statens Forurenings Tilsyn) "Sorteringsanalyser af kommunalt affald" fra 1998 har analyseret sammensætningen af restaffald fra bl.a. videregående skoler. Resultaterne viser følgende sammensætning for videregående skoler:

Sammensætning af restaffald fra videregående skole	vægtprocent
Pap og papir	55,6
Plast	11,4
Madaffald	19,0
Bleer/bind	1,3
Andet brændbart	4,3
Glas	0,5
Jern og metal	1,3
Andet ikke brændbart	0,3
EE-skrot	2,2
Farligt affald	-
Finstof > 10 mm, fx kaffegrums, støv fra støvsugerposer mv.	4,2
I alt	100%

Tabel 77

Sammensætning af restaffald fra videregående skole.

Kilde: Sorteringsanalyser af kommunalt affald, SFT, 1998

Det antages, at undersøgelsens resultater kan overføres til danske forhold. Som det fremgår af ovenstående tabel, er der to væsentligt betydende fraktioner - papir og pap (ca. 55,6%) og madaffald (ca. 19%). For disse fraktioner vurderes det, at de i væsentligt omfang kan udsorteres med henblik på genanvendelse. Plast udgør også en betydende fraktion (ca. 11%).

Vurderingen af om der er en miljømæssig gevinst, og om det er miljøøkonomisk rentabelt at udsortere til genanvendelse via separat indsamlingsordning, afhænger bl.a. af den enkelte virksomheds affaldsgenerering og koncentrationen af tilsvarende virksomheder i lokalområdet.

3.36 Hospitaler

Branchekode	Branche	Antal fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	Antal sengepladser
85 11 00	Hospitaler	93.876	164	24.538

Tabel 78

Nøgletal for Hospitaler.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997 og Sundhedsstyrelsen, Virksomheden ved sygehusene 1997.

Interview

Der er gennemført interview med to hospitaler. Interviewene har vist, at der generelt er godt styr på affaldet hos de danske hospitaler. Der er inden for de sidste par år iværksat en række initiativer på de større hospitaler og sygehuse. Der er ændret på den måde, hvorpå affaldet er blevet håndteret siden 1997, hvilket bekræfter, at de pågældende er i gang med affaldsområdet.

De interviewede har et rimeligt godt kendskab til affaldssammensætningen i forhold til, hvad der findes i affaldet. For en række affaldsfraktioner er der gennemført målinger og udarbejdet nøgletal. Dette dog primært for de fraktioner, hvori der udsorteres.

Interviewene kunne bekræfte, at der er andre sygehuse/hospitaler, hvor der inden for de senere år er iværksat en række tiltag på affaldsområdet, bl.a. via miljøstyringsprojekter. Der er således flere hospitaler, som har gennemført undersøgelser af deres affaldshåndtering.

Tabellen nedenfor gengiver, hvilke fraktioner de 2 sygehuse/hospitaler har oplyst, at affaldssammensætningen består af, samt i hvilke fraktioner der p.t. sorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding			X	
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads			X	
Batterier og akkumulatorer	X	Ugentligt	X	20 kg pr dag
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	3 ton/dag
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Varierende	X	50 kg pr dag
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Ugentligt	X	
Flasker og andet emballageglas	X	Dagligt		
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Løbende	X	
Imprægneret træ				
Inventar	X	Løbende		
Jern og metal	X	Løbende	X	
Klinisk risikoaffald	X	Løbende	X	750 kg pr dag
Kølemøbler	X	Løbende	X	275-550 kg/d
Lysstofrør	X	Løbende		
Organisk affald	X		X	
Papemballage	X	Dagligt	X	
Papir	X	Dagligt	X	250 kg pr dag
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			260 kg pr dag
Pvc-plast	X			
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X	Sjældent		
Andet Stort brændbart	X	Ugentligt	X	55 kg pr dag
Andet affald	X			190 kg pr dag

Tabel 79

Affaldssammensætning for Hospitaler ifølge interview.

Som det fremgår af ovenstående tabel, er der opgjort nøgletal for dele af affaldsproduktionen. Disse nøgletal vedrører Odense Universitetshospital. Den samlede mængde affald for hospitalet er opgjort til ca. 2.000 tons i 1998. På hospitalet regnes med en affaldsproduktion på 5-6 tons pr. dag.

De fraktioner som der ikke sorteres i optræder ofte i brændbart (hhv. småt og stort). Som det fremgår af tabellen, findes der en række fraktioner i affaldet, som ikke udsorteres særskilt. Det kan med rimelighed antages, at der i de brændbare fraktioner findes en del sammensatte produkter.

Hovedparten af de angivne affaldsfraktioner forekommer dagligt eller ugentligt. Have- og parkaffald, trykimprægneret træ, samt inventar forekommer knapt så hyppigt.

Litteraturstudie

Litteraturstudiet har vist, at der findes en række miljøredegørelser fra hospitaler/sygehuse, som er anvendt i forbindelse med en beskrivelse af, hvilke affaldsfraktioner der forekommer på hospitaler m.m. Herudover indgår data fra Hovedstadens Sygehusfælleskab.

3.37 Plejehjem og beskyttede boliger

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
85 31 50	Plejehjem og beskyttede boliger	77.282	1.076	20,4%	5,2%	72

Tabel 80

Nøgletal for plejehjem og beskyttede boliger.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med et plejehjem beliggende i Bogense Kommune. Plejehjemmet har 44 beboere. Der er tilknyttet 120 fuldtidsansatte. Plejehjemmet har et storkøkken og leverer mad ud af huset til ca. 130 ældre medborgere.

I nedenstående tabel præsenteres en oversigt over forekommende affaldsfraktioner/affaldstyper med oplysning om, hvilke fraktioner der udsorteres i.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding	X	Ugentligt		8,5 t/år
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads	X			1,5
Batterier og akkumulatorer	X	Løbende	X	
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X			
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Løbende	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Løbende	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas	X	løbende	X	Kendes ikke
Flydende affald				
Have- og parkaffald	X	Løbende	X	Kendes ikke
Imprægneret træ				
Inventar	X	Løbende	X	Kendes ikke
Jern og metal	X	Løbende	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald	X	Løbende	X	Kendes ikke
Kølemøbler	X	Sjældent	X	Kendes ikke
Lysstofrør	X	Løbende	X	Kendes ikke
Organisk affald	X	Ugentligt	X	9,9 t/år
Papemballage	X	Ugentligt	X	2,6t/år
Papir	X	Ugentligt	X	inkl . 2,6 t
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			
Pvc-plast	X			
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr	X			
Andet Stort brændbart	X	Løbende	X	Kendes ikke
Andet: Aluminium	X		X	Kendes ikke
Andet: Tøj	X		X	Kendes ikke

Tabel 81

Affaldssammensætning for plejehjem og beskyttede boliger ifølge interview.

De fraktioner, der udsorteres separat til forbrænding, er: blandet affald til forbrænding, organisk affald (madaffald) og bleer. Klinisk risikoaffald, i form af medicinrester afhændes til apotek. Inventar efter mennesker, der er bortgået, afhændes til foreninger som fx ”Forglem mig ej” og ”Lions Club”. Brugte rullestole mv. afhændes til bl.a. Østeuropa. Tøj og sko afhændes typisk til ”Frelsens Hær”. De øvrige fraktioner, hvor der ikke opgjort mængder eller nøgletal, afhændes til kommunens genbrugsstation.

Litteraturstudie

En del kommuner har udarbejdet grønne regnskaber, hvor der indgår oplysninger om affaldsmængder fra plejehjem mv. Disse tal dækker det dagrenovationslignende affald og er ofte baseret på skøn ud fra den volumen, der er til rådighed ved den enkelte institution.

Videncenter for Affald og Genanvendelse har i 1999 udsendt et spørgeskema til kommunerne om deres lokale Agenda 21-aktiviteter, hvor er sat fokus på udvalgte institutioner, herunder plejehjem og beskyttede boliger. Efterfølgende er der etableret en database kaldet Grønne Institutioner. På baggrund af undersøgelsen er der foretaget en række foreløbige kørsler i datamaterialet, der viser, at ca. 13% af plejehjemene i kommunerne har udarbejdet et grønt regnskab, 23% har gennemført affaldsminimerende tiltag og i 23% af

plejehjemmene findes der nøgletal for den samlede affaldsmængde. Nøgletal dækker som nævnt ofte kun dagrenovationslignende affald.

I nedenstående tabel vises hvor stor en andel af plejehjem og beskyttede boliger, der udsorterer de nævnte affaldsfraktioner separat.

Affaldssortering i plejehjem og beskyttede boliger	
Total antal i kommunerne	864
Svarprocent	51%
Grønt husholdningsaffald (kompostering)	22%
Madaffald	37%
Haveaffald	49%
Glas og flasker	52%
Pap og papir	59%
Farligt affald	62%
Storskrald	42%
Pvc	8%
Elektronikskrot	34%

Tabel 82

Affaldssortering i plejehjem og beskyttede boliger.

Kilde: Videncenter for Affald og Genanvendelse, 1999

Som det fremgår af tabellen, indgår der 864 plejehjem og beskyttede boliger i undersøgelsen. Der er modtaget svar fra lidt over halvdelen af plejehjemmene. Undersøgelsen viser, at der stadig kan gøres en indsats for yderligere at udsortere en række genanvendelige fraktioner på plejehjemmene.

3.38 Aldersintegrerede institutioner

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte
85 32 25	Aldersintegrerede institutioner	28.973	1.867	7,7%

Tabel 83

Nøgletal for Aldersintegrerede institutioner.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med børneinstitutioner i Bogense og Herlev kommuner med henholdsvis 6 og 8 fuldtidsansatte og 42 og 59 børn.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ Materialer Består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding	X			80%
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Sjældent	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas		Ugentligt	X	Kendes ikke
Flydende affald				
Have- og parkaffald		Månedligt	X	Kendes ikke
Imprægneret træ				
Inventar	X	Årligt	X	Kendes ikke
Jern og metal	X	Lidt	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X	Sjældent	X	Kendes ikke
Lysstofrør	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Organisk affald		Dagligt	X	Kendes ikke
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Dagligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X			
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				
Andet: Tøj og sko	X	Årligt	X	Kendes ikke
Andet: Bleer	X	Dagligt		Kendes ikke

Table 84

Affaldssammensætning for Aldersintegrerede institutioner ifølge interview.

Affaldssammensætningen i børneinstitutioner domineres af det dagrenovationslignende affald. Institutionerne udsorterer generelt de genanvendelige fraktioner, der enten indsamles via kommunale indsamlingsordninger eller afhændes til genbrugsstation eller lokale kuber.

De miljøbelastende fraktioner optræder kun i begrænset omfang, og afhændes via genbrugsstation eller tilbagetages af leverandøren fx ved udskiftning af køleskab eller komfur.

Litteratur

Videncenter for Affald og Genanvendelse, har i 1999 udsendt et spørgeskema til kommunerne om deres lokale Agenda 21-aktiviteter, hvor er sat fokus på udvalgte institutioner, herunder børneinstitutioner. Efterfølgende er der etableret en database kaldet Grønne Institutioner.

På baggrund af undersøgelsen er der foretaget en række foreløbige kørsler i datamaterialet, der viser, at 13% af de aldersintegrerede institutioner og 14% af børnehaver og vuggestuer i kommunerne har gennemført affaldsminimerende tiltag, og i 23% af de aldersintegrerede institutioner og 25% af børnehaver og vuggestuer findes der nøgletal for den samlede affaldsmængde. Nøgletal for affaldsmængden dækker som nævnt ofte kun dagrenovationslignende affald.

I nedenstående tabel vises, hvor stor en andel af aldersintegrerede institutioner, børnehaver og vuggestuer der udsorterer de nævnte affaldsfraktioner separat.

	Aldersintegrerede institutioner:	Børnehaver og vuggestuer
Total antal i kommunerne	1382	1861
Svarprocent	43%	59%
Grønt husholdningsaffald (kompostering)	30%	25%
Madaffald	6%	9%
Haveaffald	56%	54%
Glas og flasker	49%	37%
Pap og papir	57%	47%
Farligt affald	39%	30%
Storskrald	27%	25%
Pvc	6%	4%
Elektronikskrot	18%	15%

Tabel 85

Affaldssortering på aldersintegrerede institutioner og børnehaver og vuggestuer.

Kilde: Videncenter for Affald og Genanvendelse 1999.

Som det fremgår af ovenstående tabel, indgår der 1.382 aldersintegrerede institutioner og 1.861 børnehaver og vuggestuer i undersøgelsen. Der er modtaget svar fra kommuner, der dækker lidt over 40% af de aldersintegrerede institutioner og knap 60% af børnehaver og vuggestuer. Undersøgelsen viser, at der stadig kan gøres en indsats for yderligere at udsortere en række genanvendelige fraktioner på børneinstitutionerne.

3.39 Radio- og tv-virksomhed

Branchekode	Branche	Fuldtidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtidsansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. Arbejdssted
92 20 00	Radio- og tv-virksomhed	5.971	213	18,6%	3,5%	28

Tabel 86

Nøgletal for Radio- og tv-virksomhed

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er indhentet oplysninger fra TV2 i Odense, hvor der er 372 fuldtidsansatte. TV2 har et kendskab til affaldssammensætningen på et overordnet niveau. Der er ændret på den måde, hvorpå affaldet er blevet håndteret siden 1997, idet der er indført kildesortering af kontorpapir samt sortering af diverse fraktioner erhvervsaffald, med henblik på genanvendelse og efterlevelse af de kommunale regulativer.

De betydende fraktioner er vurderet til at være brændbart affald papir og pap samt elektriske og elektroniske produkter.

Der findes ikke nøgletal, ligesom virksomheden ikke er bekendt med den samlede affaldsmængde. Der er gennemført vurdering af affaldssammensætningen i forbindelse med en ny affaldsordning.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/ materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding	X	Ugentligt		
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Bilaffald	(X)			
Dagrenovationslignende affald	X	Ugentligt		
Dæk	(X)			
Elektriske og elektroniske produkter	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Flasker og andet emballageglas	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	Kvartalsvis		
Jern og metal	X	Kvartalsvis	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler				
Lysstofrør	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Organisk affald	(X)			
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	(X)			
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv. Forarbejdningsudstyr				

Tablet 87

Affaldssammensætningen for Radio- og tv-virksomhed ifølge interview.

Der vil kunne fremskaffes oplysninger om mængder, hvis der er behov for det i et eventuelt senere forløb.

Litteratur

Der er ikke fundet nogen relevant litteratur, der beskriver affaldsgenerering eller -sammensætning.

3.40 Folkebiblioteker

Branchekode	Branche	Fultidsansatte	Antal arbejdssteder	% af fuldtids-ansatte	% af antal arbejdssteder	Gennemsnitlig antal ansatte pr. arbejdssted
92 51 10	Folkebiblioteker	5.762	390	18,0%	6,3%	15

Tabel 88

Nøgletal for Folkebiblioteker o.l.

Kilde: Danmarks Statistik, Erhvervsbeskæftigelsen 1997.

Interview

Der er gennemført interview med et bibliotek med 40 ansatte i Herlev Kommune. Den interviewede har et rimeligt godt kendskab til affaldssammensætningen på biblioteket. Der er ikke ændret på den måde, hvorpå affaldet er blevet håndteret siden 1997. De betydende fraktioner er vurderet til at være dagrenovation, papir og pap samt storskrald. Storskraldet består af en række forskellige fraktioner, fx udtjent inventar, EE-skrot, jern og metal etc., jf. nedenstående skema, der forekommer i større eller mindre omfang over tid. Der afhændes til kommunens genbrugsstation, der sørger for korrekt anvisning og efterfølgende håndtering. Der findes ikke nøgletal, ligesom der ikke er gennemført vurdering af affaldssammensætningen.

Affaldstyper/affaldsfraktioner	Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Hvor ofte forekommer de enkelte affaldsfraktioner	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Vurderet fordeling /nøgletal*
Blandet affald til forbrænding				
Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
Batterier og akkumulatorer	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Bilaffald				
Dagrenovationslignende affald	X	Dagligt		
Dæk				
Elektriske og elektroniske produkter	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Farligt affald (olie- og kemikalieaffald)				
Flasker og andet emballageglas		Dagligt	X	Kendes ikke
Flydende affald				
Have- og parkaffald				
Imprægneret træ				
Inventar	X	En del	X	Kendes ikke
Jern og metal	X	Lidt	X	Kendes ikke
Klinisk risikoaffald				
Kølemøbler	X	Sjældent	X	Kendes ikke
Lysstofrør	X	Månedligt	X	Kendes ikke
Organisk affald				
Papemballage	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Papir	X	Ugentligt	X	Kendes ikke
Plastemballage m.m. (ikke pvc)	X	Ugentligt		
Pvc-plast				
Øvrige kasserede maskiner, udstyr mv.				
Andet: Paller mv.	X	Månedligt		

Tabel 89

Affaldssammensætning på Folkebiblioteker ifølge interview.

Litteratur

Videncenter for Affald og Genanvendelse har i 1999 udsendt et spørgeskema til kommunerne om deres lokale Agenda 21-aktiviteter, hvor der er sat fokus på udvalgte institutioner, herunder biblioteker. Efterfølgende er der etableret en database kaldet Grønne Institutioner. På baggrund af undersøgelsen er der foretaget en række foreløbige kørsler i datamaterialet. Undersøgelsen dækker 384 biblioteker i kommunerne, hvoraf der er oplysninger om 51%. 8% af bibliotekerne har gennemført affaldsminimerende tiltag, og for 5% findes der nøgletal for affaldsmængden.

Folkebiblioteker	
Total antal i kommunerne	384
Svarprocent	51%
Grønt Husholdningsaffald	13%
Madaffald	2%
Haveaffald	26%
Glas og flasker	28%
Pap og papir	50%
Farligt affald	32%
Storskrald	24%
Pvc	7%
Elektronikskrot	20%

Tabel 90

Affaldssortering på folkebiblioteker.

Kilde: Videncenter for Affald og Genanvendelse 1999.

Som det fremgår af tabellen, indgår der 384 biblioteker i undersøgelsen. Der er modtaget svar fra lidt over halvdelen af kommunernes biblioteker. Undersøgelsen viser, at der stadig kan gøres en indsats for yderligere at udsortere en række genanvendelige fraktioner på bibliotekerne.

Spørgeskemaer

Skema til brancheforeninger

Alle data vedrører 1998 – hvis ikke andet anføres

Spørgeskema til brancheforeninger/organisationer m.v. inden for Servicesektoren

Stamdata for 1998/99:

Organisationens navn: _____

Adresse: _____

Kontaktperson: _____

Telefonnr. _____

Faxnr. _____

Branche: _____

Branchekode: _____

Kort beskrivelse af hvad der kendetegner branchen:

**1. Er du bekendt med undersøgelser/rapporter om affald inden for branchen:
Ja/nej, hvis ja bedes rapporten tilsendt**

Titel: _____

Udgiver: _____

Årstal: _____

Titel: _____

Udgiver: _____

Årstal: _____

2. Er du bekendt med affaldssammensætningen i branchen Ja Nej**Hvorledes fordeles affaldet sig på følgende fraktioner/affaldstyper:**

	Fraktioner	Sæt X	Hvor ofte forekommer de enkelte materialer affaldsfraktioner Eks.: Ugentligt, månedligt, kvartårligt osv.
1.	Blandet affald til forbrænding		
2.	Blandet ikke-brændbart affald til losseplads		
3.	Batterier og akkumulatorer		
4.	Bilaffald		
5.	Dagrenovationslignende affald		
6.	Dæk		
7.	Elektriske og elektroniske produkter		
8.	Farligt affald (Olie- og kemikalieaffald)		
9.	Flasker og andet emballageglas		
10.	Flydende affald		
11.	Have- og parkaffald		
12.	Imprægneret træ		
13.	Inventar		
14.	Jern og metal		
15.	Klinisk risikoaffald		
16.	Kølemøbler		
17.	Lysstofrør		
18.	Organisk affald		
19.	Pap emballage		
20.	Papir		
21.	Plastemballage		
22.	Pvc-plast		
23.	Øvrige kasserede maskiner, udstyr m.v.		
24.	Andet:		
25.	Andet:		
26.	Andet:		

Er du bekendt med den samlede affaldsmængde i branchen

Ja Nej

Hvis ja, samlet mængde i 1998: _____ **tons**

3.1 Hvorledes fordeles affaldet sig på fraktioner/affaldstyper:

I: Spørgsmålet går i første omgang på sammensætningen hvorfor skemaet udfyldes med udgangspunkt i sammensætningen af affaldet og ikke i om der sorteres i disse fraktioner!

II: Skemaet løbes herefter igennem med fokus på hvilke fraktioner/affaldstyper der typisk udsorteres i – dvs. indsamles separat hos medlemmerne!

	Fraktioner	I		II	
		Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Vurderet %-vis fordeling i forhold til den samlede mængde	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling i tons/kg på baggrund af egne opgørelser
1.	Blandet affald til forbrænding				
2.	Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
3.	Batterier og akkumulatorer				
4.	Bilaffald				
5.	Dagrenovationslignende affald				
6.	Dæk				
7.	Elektriske og elektroniske produkter				
8.	Farligt affald (Olie- og kemikalieaffald)				
9.	Flasker og andet emballageglas				
10.	Flydende affald				
11.	Have- og parkaffald				
12.	Imprægneret træ				
13.	Inventar				
14.	Jern og metal				
15.	Klinisk risikoaffald				
16.	Kølemøbler				
17.	Lysstofrør				
18.	Organisk affald				
19.	Pap emballage				
20.	Papir				
21.	Plastemballage m.m. (ikke PVC)				

22.	PVC-plast				
23.	Øvrige kasserede maskiner, udstyr m.v.				
24.	Andet:				
25.	Andet:				
26.	Andet:				

3. Er du bekendt med affaldsmålinger/vurderinger i branchen

Ja Nej

Hvis ja, hvilke?

4. Er du bekendt med om der er lavet nøgletal for affaldsfraktioner eller affaldsmængder

Ja Nej

Hvis ja, hvilke?

Spørgeskema til virksomheder/institutioner i servicesektoren

Stamdata for 1998/99:

Virksomhedens navn: _____

Adresse: _____

Kontaktperson: _____

Telefonnr. _____

Faxnr. _____

SE-nummer: _____

Branche: _____

Branchekode: _____

Antal ansatte: _____

Antal pladser:	Overnatninger	Sengepladser	Elevpladser	Antal børn/ældre

Omsætning i 1998: _____

Salgsareal: _____ m²

Kort beskrivelse af hvad der kendetegner virksomhedens hoved- og biaktiviteter:

1. Er du bekendt med affaldssammensætningen i virksomheden **Ja** **Nej**

Hvorledes fordeler affaldet sig på følgende fraktioner/affaldstyper:

	Fraktioner	Sæt X	Hvor ofte forekommer de enkelte materialer affaldsfraktioner Eks.: Ugentligt, månedligt, kvartårligt OSV.
1.	Blandet affald til forbrænding		
2.	Blandet ikke-brændbart affald til losseplads		
3.	Batterier og akkumulatorer		
4.	Bilaffald		
5.	Dagrenovationslignende affald		
6.	Dæk		
7.	Elektriske og elektroniske produkter		
8.	Farligt affald (Olie- og kemikalieaffald)		
9.	Flasker og andet emballageglas		
10.	Flydende affald		
11.	Have- og parkaffald		
12.	Imprægneret træ		
13.	Inventar		
14.	Jern og metal		
15.	Klinisk risikoaffald		
16.	Kølemøbler		
17.	Lysstofrør		
18.	Organisk affald		
19.	Pap emballage		
20.	Papir		
21.	Plastemballage		
22.	PVC-plast		
23.	Øvrige kasserede maskiner, udstyr m.v.		
24.	Andet:		
25.	Andet:		
26.	Andet:		

1. Er du bekendt med den samlede affaldsmængde i virksomheden i 1998 **Ja** **Nej**

Samlet mængde i 1998: _____ tons

2. Hvorledes fordeler affaldet sig på fraktioner/affaldstyper

I: Spørgsmålet går i første omgang på sammensætningen hvorfor skemaet udfyldes med udgangspunkt i sammensætningen af affaldet og ikke i om der sorteres i disse fraktioner!

II: Skemaet løbes herefter igennem med fokus på hvilke fraktioner/affaldstyper virksomheden udsorterer i – dvs. indsamles separat!

	Fraktioner	I		II	
		Hvilke fraktioner/materialer består affaldet af	Vurderet %-vis fordeling i forhold til den samlede mængde	Hvilke af de nævnte fraktioner udsorteres separat	Faktisk fordeling i tons/kg på baggrund af egne opgørelser
1.	Blandet affald til forbrænding				
2.	Blandet ikke-brændbart affald til losseplads				
3.	Batterier og akkumulatorer				
4.	Bilaffald				
5.	Dagrenovationslignende affald				
6.	Dæk				
7.	Elektriske og elektroniske produkter				
8.	Farligt affald (Olie- og kemikalieaffald)				
9.	Flasker og andet emballageglas				
10.	Flydende affald				
11.	Have- og parkaffald				
12.	Imprægneret træ				
13.	Inventar				
14.	Jern og metal				
15.	Klinisk risikoaffald				
16.	Kølemøbler				
17.	Lysstofrør				
18.	Organisk affald				
19.	Pap emballage				
20.	Papir				
21.	Plastemballage m.m. (ikke PVC)				
22.	PVC-plast				
23.	Øvrige kasserede maskiner, udstyr m.v.				
24.	Andet:				
25.	Andet:				
26.	Andet:				

1. Har virksomheden gennemført affaldsmålinger/vurderinger

Ja Nej

Hvis ja, hvilke?

2. Har virksomheden udarbejdet nøgletal for affaldsfraktioner eller affaldsmængder

Ja Nej

Hvis ja, hvilke?

3. Har virksomheden ændret på affaldshåndtering siden 1997

Ved affaldshåndtering forstås i denne sammenhæng den interne håndtering/sortering af affald i virksomheden. Dvs., er der gennemført ændringer i sortering, type og mængde af opsamlingsmateriel, samt eksternt; afhentningsfrekvens, valg af transportør, anvendelse af behandlingsanlæg m.v.

Ja Nej

Hvis ja, hvilke ændringer er så gennemført?

4. Har du kendskab til andre virksomheder, hvor der er foretaget undersøgelser af affald

Ja Nej

Hvis ja, hvilke?

Generelle bemærkninger:
